

UNIVERSITY OF THE AEGEAN

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ: ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ, ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ,
ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 4356/2015: Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ
ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ.

*Κωνσταντίνα Χριστίνα Πεκτελίδου
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Τμήμα Κοινωνιολογίας
Υπεύθυνος καθηγητής κ. Κώστας Ζώρας*

Ευχαριστίες στον υπεύθυνο καθηγητή για την καθοδήγηση του Κωνσταντίνο Ζώρα. Στους γονείς μου Ελευθέριο Πεκτελίδη και Ελένη Κυρανούδη. Ειδική αφιέρωση, και ιδιαίτερο ευχαριστώ στην Μαγδαληνή Καραμητσίδου για την πολύτιμη αρωγή της, χωρίς την βοήθεια της οποίας το εγχείρημα της εκπόνησης πτυχιακής εργασίας θα ήταν ακατόρθωτο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ.....σελ.6.
- ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....σελ.6-8.
- ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.....σελ.9-10.

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ.....σελ.12-13.
- ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:
 - a. 14/12/2015.....σελ.14-18.
 - b. 15/12/2015.....σελ.18- 24.
 - c. 16/12/2015.....σελ.24-27.
 - d. 21/12/2015.....σελ.28-33.
- ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ.....σελ.33-37.

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ 22/12/2015.
- ΟΜΙΛΙΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.....σελ.39-54.
- ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΑΡΧΗΓΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΚΑΙ ΝΥΝ).....σελ.54-56.
- ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ.....σελ.56.

4^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- ΜΕΤΑΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ΤΟ ΠΑΙΔΙ, ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. Ν.3719/2008.....σελ.58.
- ΥΠΟΘΕΣΗ ΒΑΛΛΙΑΝΑΤΟΥ(ΑΠΟ 6 ΜΑΙΟΥ 2009- 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013).....σελ.59-60.
- ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ, ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. Ν.4356/2015.....σελ.61.

5° ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ.....σελ.63-64.
- ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ.....σελ.64-66.
- ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ.....σελ.66-67.

6° ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ, ΜΗΛΟ ΤΗΣ ΕΡΙΔΟΣ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟ 2017
.....σελ.69.
- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....σελ.70-72.
- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....σελ.73-74.

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Βουλή των Ελλήνων¹ είναι το ανώτατο κέντρο άσκησης της Δημοκρατίας². Σε μία επισκόπηση του αριθμού των βουλευτών³ που απαρτίζει την Βουλή, προκύπτει πως ο νομοθέτης δεν όρισε ποτέ επακριβώς τον αριθμό των βουλευτών. Οριζόταν πάντα είτε το κατώτατο όριο (Συντάγματα του 1944, 1864 και του 1911) είτε το ανώτερο όριο (Συντάγματα του 1925, του 1927 και του 1952). Μ' αυτόν τον τρόπο και ο νομοθέτης του 1975 όρισε με το άρθρο 51 παρ. 1 του καταστατικού χάρτη πως ο αριθμός των βουλευτών δεν μπορεί να είναι μικρότερος από διακόσιους και μεγαλύτερος από τριακόσιους. Το ανώτατο αυτό όριο προβλεπόταν από το Σύνταγμα του 1952 και ουδέποτε μειώθηκε. Ο αριθμός αυτός παραμένει, με βάση το Σύνταγμα, οπωσδήποτε σταθερός για τα πρώτα τρία έτη της βουλευτικής περιόδου. Στην περίπτωση που κενωθεί θέση, βουλευτική έδρα, λόγω παραίτησης, έκπτωσης του βουλευτικού αξιώματος, θανάτου ή ακύρωσης βουλευτή λόγω ασυμβίβαστου, καλύπτεται από επιλαχόντα του ίδιου κόμματος ή γίνεται έδρα ανεξάρτητου βουλευτή. Τέλος, στην περίπτωση που διαπιστωθεί λάθος στην κατανομή εδρών, η έδρα επιστρέφεται από υποψήφιο του κόμματος στο οποίο ανήκει. Η Βουλή αποτελείται από τις επιτροπές και την ολομέλεια.

ΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Οι επιτροπές της Βουλής καθώς και το Τμήμα εργασιών της Βουλής συγκροτείται από τους βουλευτές με βάση την κοινοβουλευτική ισχύ που έχει το κόμμα στο οποίο ανήκουν, των ομάδων και των ανεξάρτητων βουλευτών με βάση τις διατάξεις του κανονισμού της Βουλής. Προσμετρώντας πολλούς παράγοντες που αφορούν κυρίως την περιοδική μεταβολή, επιδιώκεται η συμμετοχή των βουλευτών στις επιτροπές να είναι όσο το δυνατόν ισόχρονη. Η τροποποίηση που δέχτηκε η παράγραφος 5 του άρθρου 31 του κανονισμού της Βουλής, ορίζει πως η απόλυτη πλειοψηφία της Κοινοβουλευτικής Ομάδας δεν θίγεται από την συγκρότηση των επιτροπών, πράγμα όμως που δεν υφίσταται στην περίπτωση που η Κοινοβουλευτική πλειονότητα σχηματίζεται με τη συμμετοχή μικρότερων κομμάτων (κοινοβουλευτικές ομάδες). Σχηματισμός βέβαια ο οποίος έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της 'δεδηλωμένης' όπως αυτή ορίζεται από το άρθρο 31 παρ.5 του κανονισμού της Βουλής.

Οι επιτροπές διακρίνονται σε: (α) Διαρκείς Επιτροπές, (β) Ειδικές Διαρκείς Επιτροπές, (γ) Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές, (δ) Επιτροπές Εσωτερικών Θεμάτων της Βουλής, (ε) Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων, Τραπεζών, Οργανισμών Κοινής Ωφελείας και Φορέων Κοινωνικής

¹ Η Βουλή των Ελλήνων: εδρεύει στην Αθήνα, στο κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης. Το κτήριο είναι ιστορικής σημασίας διότι παλαιότερα ήταν τα ανάκτορα του βασιλιά Όθωνα καθώς και του Γεωργίου Γκλίζμπουργκ. Είναι το νομοθετικό σώμα άσκησης της Δημοκρατίας και απαρτίζεται από τους βουλευτές οι οποίοι είναι ορισμένοι από τον λαό μέσω της διαδικασίας των εκλογών. Οι εκλογές γίνονται κάθε 4 χρόνια, τα οποία αποτελούν και την απόλυτη βουλευτική περίοδο. Η παρούσα κοινοβουλευτική σύνθεση προήλθε από τις εκλογές της 20^{ης} Σεπτεμβρίου του 2015 και συνήλθε για πρώτη φορά σε συνεδρίαση στις 3 Οκτωβρίου της ίδιας χρονιάς.

² Δημοκρατία : 'Δήμος' (το σύνολο των ανθρώπων που έχουν πολιτικά δικαιώματα) + 'Κράτος' (δύναμη, εξουσία). Όρος ο οποίος επινοήθηκε στην κλασική Ελλάδα του 5^{ου} αιώνα, με τον Κλεισθένη να είναι ο πρώτος ιδρυτής της Δημοκρατίας το 508-507 π.Χ. Η Δημοκρατία είναι το πολίτευμα στο οποίο η εξουσία πηγάζει από τον ίδιο τον λαό και υπηρετεί τα συμφέροντά του. Οι εκλογές, η έμμεση λήψη αποφάσεων μέσω των εκπροσώπων του λαού κ.α. είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά της Δημοκρατίας. Στην Ελλάδα το πολίτευμα είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία από το 1974.

³ Βουλευτής: Είναι ο εκπρόσωπος του λαού. Εκλέγεται δημοκρατικά από τον ίδιο τον λαό κάθε 4 χρόνια, πλήρους βουλευτικής περιόδου, ή σε κάθε διάλυση της βουλής που ανακοινώνει ο πρωθυπουργός και η χώρα οδηγείται πάλι σε εκλογές. Είναι αρμόδιος για οποιαδήποτε απόφαση ληφθεί εντός του κοινοβουλίου και έχει σαν υποχρέωση του το καλό των πολιτών και της χώρας.

Ασφάλισης, (στ) Επιτροπές για Εθνικά ή Γενικότερου Ενδιαφέροντος Ζητήματα, (ζ) Διακομματική Επιτροπή για τη Διεκδίκηση των Γερμανικών Οφειλών, (η) Εξεταστικές Επιτροπές και (θ) Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος.

ΔΙΑΡΚΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ (Α).

Συνιστώνται και συγκροτούνται στην αρχή κάθε τακτικής συνόδου της Βουλής, με απόφαση του Προέδρου της Βουλής με αντικείμενο τους την εξέταση και την επεξεργασία των σχεδίων και προτάσεων νόμων. Μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 και την τροπολογία του Κανονισμού της Βουλής, είναι σε θέση να ασκούν και νομοθετικό και κοινοβουλευτικό έργο. Οι Διαρκείς Επιτροπές ενημερώνονται από τον αρμόδιο Υπουργό και εκπροσώπους φορέων μαζί με τον Υπουργό πριν από τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων μεγάλης σημασίας. Στις αρμοδιότητες τους είναι η συζήτηση θεμάτων σχετικών με το αντικείμενο τους, η διατύπωση απόψεων για διορισμούς σε ορισμένες θέσεις κ.α., τα οποία προβλέπονται κάθε φορά από τον κανονισμό της Βουλής ή τον νόμο. Στις Διαρκείς Επιτροπές ανήκουν οι :

- Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων
- Εθνικής Αμυνας και Εσωτερικών Υποθέσεων
- Οικονομικών Υποθέσεων
- Κοινωνικών Υποθέσεων
- Υποεπιτροπή Μελέτης/ Αντιμετώπισης Προβλήματος Ναρκωτικών
- Δημοσίας Διοίκησης, Δημοσίας Τάξης και Δικαιοσύνης
- Παραγωγής και Εμπορίου

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΡΚΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ (Β).

Πρόκειται για τέσσερις επιτροπές στις οποίες ισχύουν οι διατάξεις περί Διαρκών Επιτροπών. Ορίζονται δηλαδή με απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας⁴ στην αρχή κάθε τακτικής συνόδου της Βουλής. Ενημερώνονται από τον αρμόδιο Υπουργό και άλλους φορείς και συζητούν θέματα σχετικά των αντικειμένων τους. Αυτές οι επιτροπές είναι οι

- Απολογισμού, Γενικού Ισολογισμού και Ελέγχου Εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους.
- Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.
- Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων.
- Παρακολούθησης του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης.

⁴ Πρόεδρος της Δημοκρατίας : Είναι ο ανώτερος άρχοντας του Ελληνικού Κράτους. Στις περιόδους 1924-1935 και 1937 έως και σήμερα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν ήταν ο Βασιλιάς. Την περίοδο του 1924-1935 εκλεγόταν άμεσα από τους πολίτες ενώ από το 1975 και έπειτα η εκλογή του γίνεται από τους βουλευτές και η θητεία του είναι 5ετής, ενώ μπορεί να επανεκλεγεί μόνο 1 φορά. Σήμερα Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Ελλάδας είναι ο Προκόπης Παυλόπουλος.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΝΙΜΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ (Γ).

Οι Επιτροπές αυτές συνιστώνται από τον Πρόεδρο της Βουλής⁵ μετά από πρόταση της Κυβερνήσεως με σκοπό την εξέταση συγκεκριμένων προτάσεων νόμων και σχεδίων νόμων. Η θητεία τους τελειώνει μόλις ληφθεί απόφαση στα ζητήματα εξαιτίας των οποίων δημιουργήθηκαν. Συγκροτούνται στην αρχή κάθε τακτικής συνόδου από τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων όλες εκτός από την 'Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας που συγκροτείται στην αρχή κάθε βουλευτικής περιόδου και λήγει στο τέλος της. Οι επιτροπές αυτές είναι :

- Θεσμών και Διαφάνειας.
- Προστασίας του Περιβάλλοντος.
- Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων.
- Ισότητας Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- Υποεπιτροπή για τα θέματα των ανθρώπων με αναπηρία.
- Περιφερειών.
- Υποεπιτροπή Νησιώτικων και Ορεινών Περιοχών.
- Οδικής ασφάλειας.
- Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας.
- Σωφρονιστικού Συστήματος.

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ (Η).

Πρόκειται για επιτροπές οι οποίες συγκροτούνται μόνο εάν υπάρχει κάποιο θέμα προς αναζήτηση, το οποίο να αφορά ειδικό ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος και μόνο κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις. Χρειάζεται είτε:

- i. Ύστερα από πρόταση του 1/5 του όλου αριθμού των βουλευτών (60 βουλευτές).
- ii. Ύστερα από απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τα 2/5 του συνόλου της Βουλής (120 βουλευτές).

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ (Θ).

Συγκροτείται από τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, μετά από αίτημα 5 τουλάχιστον βουλευτών για αναθεώρηση του Συντάγματος, τα οποία παραπέμπονται για εξέταση. Μετά από πρόταση του Προέδρου της Βουλής, οι βουλευτές αποφασίζουν την ημερομηνία κατάθεσης της έκθεσης της επιτροπής, η οποία όμως μπορεί να αλλάξει με μεταγενέστερες αποφάσεις της Βουλής.

⁵ Πρόεδρος της Βουλής : Πρόκειται για το τρίτο ανώτατο πολιτειακό αξίωμα μετά τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Πρόεδρο της Κυβέρνησης. Η εκλογή του προέρχεται από ψηφοφορία των βουλευτών και είναι αρμόδιος για τις εργασίες του σώματος. Προϊσταται των διαδικασιών της Βουλής και τις συντονίζει. Η θητεία του εξαρτάται από την Βουλή των Ελλήνων.

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Η Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων, αποτελείται από το σύνολο των βουλευτών, δηλαδή από 300 άτομα μέλη κομμάτων ή ανεξάρτητους βουλευτές οι οποίοι εκλέχτηκαν από τον λαό κατά την περίοδο των βουλευτικών εκλογών όπως αυτό ορίζεται από τον νόμο. Οι εκλογές πραγματοποιούνται κάθε 4 χρόνια, όσο ακριβώς διαρκεί και η βουλευτική περίοδος⁶, εκτός και αν η Βουλή διαλυθεί νωρίτερα.

Με την διάλυση της Βουλής, είτε λόγω εξάντλησης της 4ετίας είτε λόγω διάλυση με προεδρικό διάταγμα, το οποίο προσυπογράφεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, διακηρύσσεται η διενέργεια γενικών βουλευτικών εκλογών και η συγκρότηση της νέας Βουλής εντός τριάντα ημερών από την ημέρα της διεξαγωγής των εκλογών. Η πρώτη συνεδρίαση της Βουλής, μετά από την εκλογική διαδικασία αποτελεί την εναρκτήρια συνεδρίαση με βάση τον Κανονισμό της Βουλής. Οι συνεδριάσεις στις οποίες συνέρχεται η Βουλή των Ελλήνων μπορεί να πάρει τρεις διαφορετικούς χαρακτήρες.

ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΔΟΙ

Η Ολομέλεια της Βουλής συνέρχεται σε Τακτική Σύνοδο την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου κάθε έτους για να συζητηθούν τα ετήσια έργα της, σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ.1 του Συντάγματος. Δεν συνέρχεται σε Τακτική Σύνοδο την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου του έτους στο οποίο διενεργήθηκαν εκλογές ή εάν έχει συγκληθεί εκτάκτως από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Η διάρκεια της Τακτικής Συνόδου ορίζεται από το Σύνταγμα κατ' ελάχιστο όριο ως πεντάμηνη. Στην διάρκεια αυτή δεν συνυπολογίζεται ο χρόνος αναστολής των διεργασιών της Βουλής από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας είτε αναβάλλοντας την έναρξη είτε διακόπτοντας την εξακολούθησή τους. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει την δυνατότητα να διακόψει ή να αναστείλει τις διεργασίες της Τακτικής Συνόδου μία φορά για κάθε Βουλευτική Σύνοδο. Η διακοπή αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 30 ημέρες, ούτε δύναται νέα αναστολή χωρίς την συγκατάθεση της Βουλής.

Το άρθρο 22 παρ.1 του Κανονισμού της Βουλής ορίζει ότι η σύγκληση της ολομέλειας σε Τακτική Σύνοδο γίνεται με Προεδρικό διάταγμα, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η Βουλή συνέρχεται αυτοδικαίως, όπως ορίζει το Σύνταγμα.

Η σύγκληση της Ολομέλειας της Βουλής γίνεται με Προεδρικό Διάταγμα το οποίο κηρύσσει και την λήξη της συνεδρίασης μετά από τουλάχιστον 5 μήνες όπως ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής. Εξάιρεση αποτελεί η περίπτωση κατά την οποία η Βουλή συνεδριάζει αυτοδικαίως.

Παράταση στις διεργασίες της Τακτικής Συνόδου της Ολομέλειας της Βουλής δίνεται στην περίπτωση που κρίνει άμεσης ανάγκης η έγκριση του προϋπολογισμού ή η έκδοση ειδικού νόμου για την περίπτωση που είναι ανέφικτη η διοίκηση των εσόδων και εξόδων βάσει του προϋπολογισμού.

⁶ Βουλευτική περίοδος : Έτσι ονομάζεται το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ δύο εκλογικών αναμετρήσεων και διαρκεί 4 χρόνια εκτός αν προηγηθεί διάλυση της Βουλής. Οι βουλευτικές περιόδοι βρίσκονται σε συνεχή αρίθμηση από το 1975.

ΕΚΤΑΤΕΣ ΣΥΝΟΔΟΙ

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει την δυνατότητα βάση Συντάγματος να συγκαλέσει Τακτική Σύνοδο με ένα Προεδρικό Διάταγμα. Έχει επίσης την δυνατότητα να συγκαλέσει Έκτακτη Σύνοδο όποτε το κρίνει εύλογο. Είναι ,λοιπόν , στην ευχέρεια του Προέδρου της Δημοκρατίας η Έκτακτη Σύνοδος.

Η σύγκληση επομένως της Βουλής σε Έκτακτη Σύνοδο ασκείται από τον αρχηγό του Κράτους. Από το Σύνταγμα δεν ορίζεται η διάρκεια των Έκτακτων Συνεδριάσεων, των οποίων η σύγκληση προέρχεται από Προεδρικό Διάταγμα. Η ίδια η Βουλή ορίζει πότε θα λήξουν οι διεργασίες της συνόδου αυτής, είτε συνήλθε μόνης της αυτοδικαίως είτε με Προεδρικό διάταγμα και ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να επεκταθεί έως τον χρόνο της επόμενης Τακτικής Συνόδου.

Ο τρόπος λήξης μίας Έκτακτης Συνόδου δεν ορίζεται ούτε από το Σύνταγμα ούτε από τον κανονισμό της Βουλής. Στην περίπτωση που η Βουλή έχει συγκληθεί σε Έκτακτη Σύνοδο με Προεδρικό Διάταγμα και όχι αυτοδικαίως, η λήξη της θα προέρθει πάλι με Προεδρικό Διάταγμα.

Κατά την διάρκεια της Έκτακτης Συνόδου η Βουλή μπορεί να ασκήσει κανονικά όλες τις αρμοδιότητες εκτός από την ψήφιση του προϋπολογισμού, αρμοδιότητα που ασκείται μόνο σε Τακτικές Συνόδους. Αναστολή των εργασιών της Έκτακτης Συνόδου δεν μπορεί να υπάρξει καθώς το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος κάνει λόγο για την βουλευτική σύνοδο, δηλαδή την Τακτική Σύνοδο.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΥΝΟΔΟΙ

Σε μερικές περιπτώσεις η Βουλή συνέρχεται σε Ειδική Σύνοδο για την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων, όπως :

- 1) Σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 5, καθώς και στις περιπτώσεις που απουσιάζει, συγκαλείται έκτακτα προκειμένου να εκλεγεί Πρόεδρος της Δημοκρατίας.
- 2) Σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ. 2, ακόμα και στην περίπτωση που έχει διαλυθεί, με σκοπό να κρίνει εάν συντρέχουν λόγοι εκλογής νέου Προέδρου της Δημοκρατίας, εξαιτίας αδυναμίας τους υπάρχοντος Προέδρου της Δημοκρατίας να ασκήσει τα καθήκοντα του. Η επιστροφή αυτή της διαλυμένης Βουλής γίνεται μόνο για την διαδικασία της εκλογής και σταματάει με το τέλος της. Εάν η Βουλή δεν έχει διαλυθεί θα κληθεί από τον Πρόεδρο της, ενώ εάν έχει διαλυθεί θα κληθεί αυτεπαγγέλτως.
- 3) Σύμφωνα με το άρθρο 48 παρ. 2, ακόμα και στην περίπτωση που έχει λήξει η Βουλευτική Περίοδος ή έχει διαλυθεί η Βουλή, συνέρχεται για να εγκρίνει Προεδρικό Διάταγμα το οποίο ορίζει ότι η χώρα βρίσκεται σε κατάσταση πολιορκίας, χάρη σε αδυναμία σύγκλησης και απόφασης της Βουλής. Σε αυτήν την περίπτωση αυτή η Βουλή παραμένει μέχρι την λήξη του κινδύνου με Προεδρικό Διάταγμα.
- 4) Σύμφωνα με το άρθρο 84 παρ. 1, εάν οι διαδικασίες σχηματισμού Κυβέρνησης έχουν διακοπεί, καλείται εντός δεκαπέντε ημερών να αποφανθεί με πρόταση εμπιστοσύνης. Για την επίβλεψη των συνταγματικών διατάξεων της σχηματικής ερμηνείας, προβαίνει στην σύγκληση της ο Πρόεδρος της Βουλής.

Τέλος, η Βουλή συνέρχεται σε Ειδική Σύνοδο μόνο στην περίπτωση που δεν βρίσκεται ήδη σε Τακτική Σύνοδο.

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΟΙΚΗΣΗΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ.

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ.

Όπως αναφέρθηκε εκτενέστερα και προηγουμένως οι Διαρκής Επιτροπές συνιστώνται και συγκροτούνται στην αρχή κάθε τακτικής συνόδου της Βουλής, με απόφαση του Προέδρου της Βουλής με αντικείμενο τους την εξέταση και την επεξεργασία των σχεδίων και προτάσεων νόμων. Με μεταγενέστερη τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής είναι σε θέση να ασκούν και νομοθετικό και κοινοβουλευτικό έργο. Αρμοδιότητα τους είναι η συζήτηση θεμάτων που αφορούν τα αντικείμενα της κάθε επιτροπής όπως για παράδειγμα τα νομοσχέδια.

Έτσι, πιο συγκεκριμένα η *‘Διαρκής Επιτροπή Δημοσίας Διοίκησης, Δημοσίας Τάξης και Δικαιοσύνης’* ήταν η αρμόδια επιτροπή που συζήτησε το νομοσχέδιο για το σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών. Η επιτροπή αυτή έχει ως αρμόδιο υπουργείο το υπουργείο *‘ Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ’*.

Η ημερομηνία της κατάθεσης του νομοσχεδίου ήταν η 9^η Δεκεμβρίου του 2015 και η επιτροπή κλήθηκε για συνεδρίαση τρεις φορές στις :

- 14/12/2015
- 15/12/2015
- 16/12/2015
- 21/12/2015

Στις 22 μόλις Δεκεμβρίου του 2015 το νομοσχέδιο οδηγήθηκε στην ολομέλεια της Βουλής προς ψήφιση ενώ στις 24 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους προέκυψε ο νόμος : Σύμφωνο Συμβίωσης, Άσκηση Δικαιωμάτων, Ποινικές και Άλλες Διατάξεις 4356/2015.

Εισηγητές στο παρόν νομοσχέδιο ήταν η Κα. Βασιλική Κατριβάνου και ο Κοσ. Χαράλαμπος Αθανασίου. Η υπόλοιπη επιτροπή απαρτιζόταν από τους :

<i>ΘΕΣΗ</i>	<i>ΚΟΜΜΑ</i>	<i>ΟΝΟΜΑ</i>
1. Πρόεδρος	ΣΥΡΙΖΑ	Σύριγος Δ. Αντώνιος
2. Αντιπρόεδρος	ΑΝ.ΕΛ	Γάκης Θ. Δημήτριος
3. Γραμματέας	ΣΥΡΙΖΑ	Μορφίδης Α. Κωνσταντίνος
4. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Αθανασίου Ε. Αθανάσιος
5. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Αραχωβίτης Γ. Σταύρος
6. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Γιαννακίδης Α. Ευστάθιος
7. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Γκιάλας Δ. Ιωάννης
8. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Δέδες Γ. Ιωάννης
9. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Θελερίτη Π. Μαρία
10. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Κοζομπόλη-Αμανατίδη Γ.Παναγιώτα
11. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Μηταφίδης Τριαντάφυλλος Α.
12. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Κυρίτσης Μ. Γεώργιος
13. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Λάμπας Ε. Σπυρίδωνας
14. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Μπαλλής Γ. Συμεών
15. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Πάλλης Ε. Γεώργιος
16. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Παπαηλίου Η. Γεώργιος
17. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Παπαφίλιππου Α. Γεώργιος
18. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Πρατσόλης Κ. Αναστάσιος
19. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Σαρακιώτης Α. Ιωάννης
20. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Σταματάκη Π. Ελένη
21. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Σταμπουλή Π. Ελένη

22. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Στέφος Θ. Ιωάννης
23. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Τζαμακλής Γ. Χαρίλαος
24. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Τσίρκας Δ. Βασίλειος
25. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Τσόγκας Π. Γεώργιος
26. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Φάμελλος Π. Σωκράτης
27. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Χριστοδουλοπούλου Ζ. Αναστασία
28. Μέλος	ΣΥΡΙΖΑ	Ψυχογιός Κ. Γεώργιος
29. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Αθανασίου Χ. Χαράλαμπος
30. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Βορίδης Χ. Μαυρούδης
31. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Γεωργαντάς Π. Γεώργιος
32. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Καραγκούνης Α. Κωνσταντίνος
33. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Κοτσαφάδος Ι. Κωνσταντίνος
34. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Κεραμέως Κ. Νίκη
35. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Κικίλιας Π. Βασίλειος
36. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Κουκοδήμος Γ. Κωνσταντίνος
37. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Κυριαζίδης Τ. Δημήτριος
38. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Μπατσάκος Α. Ευάγγελος
39. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Μπουκώρος Γ. Χρήστος
40. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Παπακώστα -Σιδηροπούλου Α. Αικατερίνη
41. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Τζαβάρας Γ. Κωνσταντίνος
42. Μέλος	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Φωτήλας Α. Ιάσων
43. Μέλος	ΔΗΜ. ΑΡ	Θεοχαρόπουλος Σ. Αθανάσιος
44. Μέλος	ΔΗΜ.ΑΡ.	Μπαργιώτας Α. Κωνσταντίνος
45. Μέλος	ΔΗΜ.ΑΡ.	Παπαθεοδώρου Π. Θεόδωρος
46. Μέλος	ΔΗΜ.ΑΡ.	Σκανδαλίδης Γ. Κωνσταντίνος
47. Μέλος	ΛΑΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ Χ.Α.	Γερμενής Σ. Γεώργιος
48. Μέλος	ΛΑΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ Χ.Α.	Καρακώστας Θ. Ευάγγελος
49. Μέλος	ΛΑΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ Χ.Α.	Λαγός Ε. Ιωάννης
50. Μέλος	Κ.Κ.Ε.	Γκιόκας Χ. Ιωάννης
51. Μέλος	Κ.Κ.Ε.	Παφίλης Σ. Αθανάσιος
52. Μέλος	Κ.Κ.Ε.	Συντυχάκης Δ. Εμμανουήλ
53. Μέλος	ΑΝ.ΕΛ.	Κατσίκης Θ. Κωνσταντίνος
54. Μέλος	ΑΝ.ΕΛ.	Κόκκαλης Κ. Βασίλειος
55. Μέλος	ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ	Καβαδέλλας- Γεωργίου Δημήτριος
56. Μέλος	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	Καρράς -Βασιλείου Γεώργιος Δημήτριος
57. Μέλος	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	Παναγούλης Β. Ευστάθιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ : 14/12/2015.

Η συνεδρίαση της επιτροπής Δημοσίας Τάξης, Δημοσίας Διοίκησης και Δικαιοσύνης στις 14 Δεκεμβρίου του 2015, πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα της Γερουσίας της Βουλής με πρόεδρο τον κύριο Κριτσιωτάκης Γ. Μιχαήλ. Θέμα ημερήσιας διάταξης ήταν το υπό συζήτηση νομοσχέδιο 'Σύμφωνο Συμβίωσης ποινικές και άλλες διατάξεις'.

Συζητήθηκαν οι φορείς που προτείνει το κάθε κόμμα να παρευρεθούν και να πουν την γνώμη τους σχετικά με το νομοσχέδιο και τα άρθρα που εμπεριέχονται σ αυτό, όπως επίσης και η πιθανή ημερομηνία της δεύτερης ανάγνωσης του θέματος. Στην συγκεκριμένη συνεδρίαση έγινε μία γενική τοποθέτηση επί του θέματος μόνο κατ' άρθρων. Εισηγητές του παρόντος νομοσχεδίου ήταν η κυρία Βασιλική Κατριβάνου, βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ και ο κύριος Χαράλαμπος Αθανασίου, βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

Οι φορείς που ζητήθηκαν από τα κόμματα να παρευρεθούν ήταν οι εξής :

- Ο ΣΥΡΙΖΑ πρότείνει:
 - a) Τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών
 - b) Τον Συμβολαιογραφικό Σύλλογο Αθηνών
 - c) Τον Συνήγορο του Πολίτη
 - d) Τον Συνήγορο του Παιδιού
 - e) Την ΕΣΣΗΕΑ
 - f) Το Δίκτυο Καταγραφής Ρατσιστικής Βίας
 - g) Την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων
 - h) Της κοινότητες Loadgin sid
 - i) Τις οικογένειες Ουράνιο Τόξο
 - j) Την ΟΛΚΕ
 - k) Την Color Youth
 - l) Την Ένωση για τα δικαιώματα του ανθρώπου και την πρωτοβουλία για τα δικαιώματα των κρατουμένων
 - m) Την Εθνική Επιτροπή για τα δικαιώματα του ανθρώπου
- Η Νέα Δημοκρατία πρότείνει:
 - a) Την Ένωση Οικογενειακού Δικαίου
 - b) Την Ένωση Αστικολόγων
 - c) Την Ένωση Εισαγγελέων
 - d) Τον Σύλλογο Αμίσθων Υποθηκοφυλάκων
 - e) Εκπρόσωπο της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας
 - f) Την Ένωση Ποινικολόγων
 - g) Την Ομοσπονδία δικαστικών Υπαλλήλων
 - h) Τον Σύλλογο Υπαλλήλων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης
- Η Χρυσή Αυγή πρότείνει :
 - a) Τον Ιερό Σύνδεσμο Κληρικών Ελλάδος
 - b) Την Πανελλήνια Ένωση Πολυτέκνων Ελλάδος
- Το ΠΟΤΑΜΙ πρότείνει :
 - a) Την Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωφρονιστικών Υπαλλήλων και Εξωτερικής Φρουράς
 - b) Τον Σύλλογο Υπαλλήλων Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ενώ το ΚΚΕ δεν εξέφρασε κάποια άποψη επί του θέματος, επικαλούμενοι πως έχουν καλυφθεί. Στην συνέχεια της συνεδρίας ο Πρόεδρος ενημέρωσε πως ο Συνήγορος του Πολίτη επικαλύπτει τον Συνήγορο του Παιδιού επομένως ο δεύτερος δεν θα καλούνταν ενώ στον

σύλλογο αμίσθων υποθηκοφυλάκων και τον σύλλογο υπαλλήλων δικαστηρίων δεν θα καλούντο ομοίως ο δεύτερος. Επομένως από τους συνολικά 28 φορείς, κλήθηκαν οι 26.

Έτσι, ξεκινώντας η συζήτηση επί του νομοσχεδίου ο υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κύριος Νικόλαος Παρασκευόπουλος έκανε έναν πρόλογο για το παρόν νομοσχέδιο, δίνοντας περισσότερη έμφαση στα άρθρα που αφορούσαν το σύμφωνο συμβίωσης. Με βάση τον Υπουργό, λοιπόν, το παρόν νομοσχέδιο ήταν μια εξέλιξη του προηγούμενου συμφώνου συμβίωσης του 2008. Εκείνο αφορούσε τα ετερόφυλα ζευγάρια ενώ τα ομόφυλα ζευγάρια είχαν διαφοροποιηθεί από τον νόμο. Μία διάκριση η οποία καταπατούσε τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα. Έτσι με το παρόν νομοσχέδιο δεν διαφοροποιούνται και δεν διαχωρίζονται οι άνθρωποι ούτε βάση φύλλου, ούτε βάση θρησκείων αλλά ο νομοθέτης τους αντιμετωπίζει ως ίσους. Τα δικαιώματα των ανθρώπων περί διαφορετικότητας, ισότητας και αξιοπρέπειας εξυμνούνται, αλλά τονίζεται ταυτόχρονα πως όλα αυτά συμβαίνουν μέχρι το σημείο που δεν θίγεται κάποιος τρίτος. Μία αλλαγή που επιφέρει το παρόν νομοσχέδιο σε σχέση με το προηγούμενο είναι τα επίθετα των μελών, τους δίνεται η δυνατότητα να κρατήσουν τα επίθετα τους. Όπως επίσης και για οποιοδήποτε άλλο ζήτημα τα μέλη έχουν την δυνατότητα να κρατούν την ιδιωτική τους αυτονομία ως τον βαθμό που οι ίδιοι επιθυμούν. Για το κοντινό μέλλον ο Υπουργός προέβλεψε ότι τα εργασιακά και τα ασφαλιστικά ζητήματα μπορούν να επιλυθούν με Προεδρικό Διάταγμα, ενώ τα περιουσιακά είναι ζήτημα το οποίο λύνει το παρόν νομοσχέδιο.

Η κυρία Κατριβάνου εν συνεχεία της συνεδρίασης επεσήμανε πως το παρόν Σύμφωνο Συμβίωσης αποτελεί διεύρυνση του προηγούμενου Συμφώνου Συμβίωσης των ετερόφυλων. Θύμισε στο σώμα πως η χώρα έχει καταδικαστεί από το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τον διαχωρισμό των ομόφυλων ζευγαριών από το Σύμφωνο Συμβίωσης του 2008 που αφορούσε μόνο τα ετερόφυλα ζευγάρια και τόνισε πως το βήμα προς το Σύμφωνο Συμβίωσης μεταξύ άλλων αποτελεί συμμόρφωση ως προς την απόφαση του δικαστηρίου. Με τον τρόπο αυτό παύουν οι διακρίσεις σε βάρος των πολιτών βάση σεξουαλικού προσανατολισμού ενώ ταυτόχρονα αναβαθμίζεται το σύμφωνο συμβίωσης στο σύνολο του αφού τα μέλη αναγνωρίζονται όμοια με τους συζύγους. Τέλος, τόνισε αρκετές φορές πως η ομοφυλοφιλία, δηλαδή η σεξουαλική έλξη των ατόμων του ίδιου φύλου, δεν είναι επιλογή των ίδιων των ατόμων αλλά κομμάτι της φύσης τους και της έκφρασης τους όπως αντίστοιχα και η ετεροφυλία.

Ο κύριος Αθανασίου από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας εξέφρασε αντιδράσεις σε σχέση με το νομοσχέδιο, τουλάχιστον στο πως είχαν διατυπωθεί ορισμένα άρθρα μέχρι εκείνη τη στιγμή. Έμεινε στο γεγονός ότι οι δύο προηγούμενοι ομιλητές έδωσαν περισσότερο χρόνο στην εισήγηση τους στο Σύμφωνο Συμβίωσης ενώ από τα 63 άρθρα του νομοσχεδίου μόλις τα 14 αφορούν το σύμφωνο ενώ τα υπόλοιπα 49 αφορούν άλλα ζητήματα. Ένα άλλο πρόβλημα το οποίο προέκυψε από το νομοσχέδιο αυτό ήταν πως το νομικό καθεστώς που πλαισιώνει τους πολίτες που θα το επέλεγαν, θα ήταν διαφορετικό από τους πολίτες που είχαν ήδη συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, εκτός βέβαια και εάν επέλεγαν να πλαισιώνονται με τις ίδιες διατάξεις. Επίσης αναφέρθηκε πως το νομοσχέδιο αυτό είναι ουσιαστικά μία εξέλιξη του προηγούμενου την στιγμή που μόλις ένα άρθρο αφορά και τα ετερόφυλα ζευγάρια, ενώ στην πραγματικότητα γίνεται απόπειρα για εκ βάθους αλλαγή των πραγμάτων ιδιαίτερα με τα άρθρα 5 και 12. Διέκρινε πως το σύμφωνο αυτό δεν έχει ιδιαίτερα ξεκάθαρες γραμμές διαφοροποίησης από τον πολιτικό γάμο αφού υπογράφεται σε συμβολαιογράφο και κατατίθεται στο ληξιαρχείο. Για αυτό τα αποτελέσματα των συμφώνων συμβίωσης υπάρχει περίπτωση να θεωρηθούν ίσα με αυτά των πολιτικών γάμων. Στο σύνολο του νομοσχεδίου η Ν.Δ. δεν συμφωνεί, στο άρθρο 1 συμφωνεί υπό προϋποθέσεις ενώ ζητήθηκε από τον Υπουργό επεξήγηση για το εάν το σύμφωνο συμβίωσης έτσι όπως έχει κατατεθεί προς ψήφιση εμπεριέχει την περίπτωση τεκνοθεσίας ή υιοθεσίας από τα ομόφυλα ζευγάρια, έμμεσα διότι ρητά δεν αναφέρεται ούτε

στην εισηγητική έκθεση ούτε και στα άρθρα. Στην περίπτωση που θα μπορούσε να επιτραπεί κάτι τέτοιο η παράταξη της Νέας Δημοκρατίας θα ήταν αντίθετη με το νομοσχέδιο.

Για χάρη του Λαϊκού Συνδέσμου της Χρυσής Αυγής ο Ιωάννης Λαγός, επεσήμανε πως το νομοσχέδιο ήρθε με μία κάποια βιασύνη και χαρακτηρίζεται από μία προχειρότητα. Τα αποτελέσματα των συμφώνων, των γάμων αλλά και της συμβίωσης εκτός συμφώνου θεωρητικά είναι ίσα πρακτικά όμως όχι. Θεωρείται πως η πολιτική και πολιτειακή δύναμη της χώρας δεν έχει την δυνατότητα να γνωρίζει τι πραγματικά συμβαίνει στις ζωές των πολιτών, ενώ ταυτόχρονα η μη ξεκάθαρη οδηγία των άρθρων θα δημιουργήσει προβλήματα πολλαπλού χαρακτήρα. Ένα παράδειγμα είναι ένας ενήλικας του Μπαγκλαντές του οποίου η χώρα του επιτρέπει την συμβίωση με ένα ανήλικο, εάν έρθει στην Ελλάδα και ζητήσει να συνάψει σύμφωνο συμβίωσης με τον ανήλικο η χώρα μας πρέπει να του το επιτρέψει με βάση το άρθρο 13 του παρόντος νομοσχεδίου, που ορίζει πως θα πραγματοποιείται με βάση τον ισχύοντα νόμο της χώρας τους. Τέλος, η Χρυσή Αυγή δήλωσε πως καταψηφίζει το παρόν νομοσχέδιο με όλα του τα άρθρα.

Από πλευράς ΔΗΜΑΡ ο κύριος Παπαθεοδώρου θύμισε στο σώμα πως το ΠΑΣΟΚ από παλαιότερα χρόνια προσπάθησε πολλές φορές να φέρει ένα βήμα πιο κοντά την Ελλάδα στα ομόφυλα ζευγάρια, πράγμα όμως που δεν συνέβη διότι υπήρχαν διαφωνίες από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας. Θύμισε πως ενώ η χώρα είχε θεσπίσει από το 2008 νόμο για σύμφωνο συμβίωσης είχε εξαιρέσει ρητά τους ομόφυλους από την ρύθμιση αυτή, γεγονός που οδήγησε στην καταδίκη της χώρας μας από το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις 7 Νοεμβρίου του 2009 και μετά από την προσφυγή 4 ομόφυλων ζευγαριών, που δικαιώθηκαν. Θεωρείτο πως νόμοι οι οποίοι αφορούν άμεσα την κοινωνική ζωή πρέπει να αφογκράζονται τις κοινωνικές ανάγκες σε σωστούς χρόνους και με σωστούς τρόπους, ούτως ώστε να μην δημιουργούνται διαφοροποιήσεις ανάμεσα στους πολίτες και οι νόμοι να χρήζουν άμεσης αποδοχής. Τέλος εκφράστηκε απορία για το εάν τα διοικητικά μέλη τα οποία θα πρέπει να εμπλακούν με τον παρόν νόμο, εάν τελικά ολοκληρωθεί, είναι ενήμερα και προετοιμασμένα για τις αλλαγές τις οποίες επρόκειτο να επέρθουν.

Ο ειδικός αγορητής του ΚΚΕ κύριος Ιωάννη Γκικόκας εξέφρασε ως άποψη ότι το παρόν σύμφωνο έθεσε ουτοπικές γραμμές προοδευτικότητας και συντηρητισμού μεταξύ των κομμάτων. Θεωρεί πως παρευρέθηκε μπροστά σε μία υποκρισία αφού με τα νέα μέτρα που είχε πάρει η Βουλή για τα εργασιακά και τα συνταξιοδοτικά επηρεάζονταν όλοι άρα και οι άνθρωποι αυτοί που ευαγγελίστηκαν ότι υπερασπίζονται με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Στόχος του νομοσχεδίου ήταν η θεσμική αναγνώριση της οικογένειας συμπεριλαμβανομένης και της απόκτησης τέκνων και εκεί ήταν η διαφοροποίηση του ΚΚΕ. Η σεξουαλική ζωή του καθενός είναι απολύτως σεβαστή όμως απολύτως σεβαστή είναι και οικογενειακή και κοινωνική θέση, έτσι η ατομικότητα της προσωπικής ζωής είναι κάτι το διαφορετικό από την κοινωνική ζωή άρα τον θεσμό της οικογένειας. Το ΚΚΕ καταδικάζει οποιονδήποτε έχει στοχοποιήσει κάποιον για τις σεξουαλικές του επιλογές και στηρίζει πιο έντονες ποινές στους ανθρώπους αυτούς, όμως δεν βλέπουν την ανάγκη του νομοθέτη να οδηγηθεί στην νομοθεσία αυτή προς υπεράσπιση των ομόφυλων ζευγαριών. Μία ατομική επιλογή, όπως αυτή της σεξουαλικότητας, η κυβέρνηση την ανήγαγε σε νομοθέτημα και άνοιξε με αυτόν τον τρόπο τον δρόμο προς την τεκνοθεσία, παρόλο που δεν εισήχθη ξεκάθαρα υπήρχε πρόθεση πολιτική. Επίσης, σε όσες χώρες θεσπίστηκε το σύμφωνο συμβίωσης η τεκνοθεσία ακολούθησε. Το ΚΚΕ ακόμα και για το σύμφωνο συμβίωσης του 2008 θεωρούσε πως έγινε για να οδηγηθεί στο σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων και την τεκνοθεσία. Αυτό διότι θεωρείτο πως δεν υπάρχει λόγος για το σύμφωνο συμβίωσης εάν δεν οδεύει κάπου αλλού. Έγινε επιπρόσθετα αναφορά στην καταδίκη της Ελλάδας από το Δικαστήριο ανθρωπίνων δικαιωμάτων τονίστηκε όμως πως η χώρα καταδικάστηκε όχι για παραβίαση κάποιας επιβαλλόμενης θετικής υποχρέωσης, αλλά για αρνητική διάκριση του υπάρχοντος νόμου. Τέλος, το ΚΚΕ θεωρεί πως ο πολιτικός γάμος είναι αυτός ο οποίος πρέπει να γίνει η υποχρεωτική μορφή γάμου και μεταγενέστερα όποιος

θέλει να προχωρά και σε συμφωνία άλλου γάμου εάν το επιθυμεί, ακόμα και αν αυτό επιφέρει ορισμένες τροποποιήσεις στον αστικό κώδικα. Καταψηφίζουν διότι ανοίγει ο δρόμος προς την τεκνοθεσία και η δημιουργία οικογένειας υπάρχει μόνο για να προασπίζει το παιδί, επομένως ο νόμος καθαρά μετρά την ύπαρξη παιδιού είτε εξαρχής είτε στην πορεία.

Για το ΠΟΤΑΜΙ ο κύριος Ιάσων Φωτήλας θεώρησε πως το παρόν νομοσχέδιο ήρθε για να αντικαταστήσει μία αδικία που υπήρχε σε βάρος μία μερίδας πολιτών. Θεωρείτο πως η χώρα ευθυγραμμίστηκε με το ευρωπαϊκό κατεστημένο. Δηλώθηκε η στήριξη και η αναγνώριση του ΠΟΤΑΜΙΟΥ στο παρόν ζήτημα και αναφέρθηκε πως η χώρα καθυστέρησε πολύ για την νομοθεσία του συμφώνου ακόμη και μετά την καταδίκη του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Το νομοσχέδιο όπως δόθηκε ήταν ημιτελές, η κυβέρνηση δίστασε και μάλιστα έκανε 2 βήματα πίσω σε όσα η ίδια είχε πει 2 χρόνια νωρίτερα, το 2013 δηλαδή που είχε κατατεθεί νομοσχέδιο πολύ περισσότερο ολοκληρωμένο από το παρόν. Δόθηκε έμφαση εξίσου στα άρθρα που αφορούν την κηδεμονία των τέκνων που είχαν αποκτηθεί πριν το σύμφωνο συμβίωσης είτε και κατά την διάρκεια, αφού στην περίπτωση που ένας εκ των δύο μερών απεβίωνε το παιδί θα έπρεπε να οδηγηθεί στο ίδρυμα και δεν θα έμενε μαζί με το άλλο μέρος του συμφώνου. Τέλος, το ΠΟΤΑΜΙ πρότεινε να υιοθετηθεί η πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη και δήλωσαν επιφύλαξη τ για το σύνολο του νόμου όχι όμως για τα άρθρα που αφορούσαν το σύμφωνο συμβίωσης.

Για τους ΑΝ.ΕΛ. ο κύριος Βασίλειος Κόκκαλης ανέφερε πως ο νομοθέτης βιάστηκε να θεσπίσει τον συγκεκριμένο νόμο, και διέπετε από μία προχειρότητα. Δεν υπήρχε θέμα στο να νομοθετηθούν τα πλαίσια για τα ζευγάρια αλλά σε ότι αφορά τρίτους, στην προκειμένη τα παιδιά, οι ΑΝ.ΕΛ. διαφωνούσαν και θεωρούσαν ότι δεν έχουν το δικαίωμα να επέμβουν και να νομοθετήσουν. Επίσης, η Ευρωπαϊκή νομοθεσία, άρθρο 10 της Σύμβασης της Ευρώπης, ορίζει ότι υιοθεσία μπορεί να προκύψει από ένα ζευγάρι, ενώ στην Ελλάδα υιοθεσία μπορεί να προκύψει και από έναν μεμονωμένα. Επομένως οι δύο αυτές νομοθεσίες είναι αντίθετες και διερωτάται εάν τα δύο μέλη του συμφώνου θα αναγνωρίζονται ως σύζυγοι. Που όμως τα άρθρα 5 και 12 του απαντούν πως θα εφαρμόζονται ίδιες διατάξεις με αυτές των συζύγων από τον νόμο, άρα θα θεωρούνται σύζυγοι, άρα θα μπορούν να υιοθετούν. Τέλος, συμφωνούν απόλυτα στο να ρυθμιστούν οι σχέσεις μεταξύ των μελών όχι όμως να εμπλακούν τέκνα, Έτσι οι ΑΝ.ΕΛ. γνωστοποίησαν πως επιφυλάσσονται.

Ο βουλευτής Γεώργιος Δημήτριος Καρράς θεωρούσε πως το σύμφωνο συμβίωσης είναι ένα βήμα πρόόδου προς την αξιοπρέπεια και πρέπει να ψηφιστεί. Έγινε πολλή λόγος για τον κίνδυνο της τεκνοθεσίας- υιοθεσίας που πράγματι υπήρχε κενό που αναγνωρίζεται στο άρθρο 12 διότι δεν φαινόταν απόλυτα η απαγόρευση της διαδικασίας. Επίσης, ζητήθηκε να οριστεί αντίστοιχη απαγόρευση και για τις περιπτώσεις εκείνες που αφορούν σύναψη συμφώνου συμβίωσης μεταξύ δύο γυναικών, οι οποίες μπορούν να τεκνοποιήσουν μέσω άλλων μεθόδων. Ζητούνται εξηγήσεις από τον υπουργό και ως προς εκείνο το σημείο η Ένωση Κεντρώων ήταν σύμφωνη και έκριναν το σύμφωνο αναγκαίο.

Ο Υπουργός έδωσε τις αρμόδιες εξηγήσεις και όρισε ρητά πως θέμα υιοθεσίας ή τεκνοθεσίας δεν τίθεται στο παρόν νομοσχέδιο ούτε έμμεσα ούτε άμεσα.

Ενώ οι απόψεις όλων των κομμάτων στην βάση τους ήταν ίδιες διαφώνησαν σε λεπτομέρειες. Η βάση του παρόντος νομοσχεδίου ήταν ο καθορισμός του νομικού πλαισίου για τα ομόφυλα ζευγάρια. Μία σειρά άρθρων η οποία θα όριζε τους κοινωνικούς τους ρόλους, την δυνατότητα ασφάλισης και συνταξιοδότησης καθώς και την δυνατότητα επίλυσης των κληρονομικών ζητημάτων. Με απλά λόγια με το παρόν νομοσχέδιο, εάν οδηγείτο σε νόμο του κράτους, θα λύνονταν πολλά απλά προβλήματα τα οποία συναντούσαν μπροστά τους καθημερινά τα ομόφυλα ζευγάρια. Παραδείγματος χάριν δικαίωμα εισόδου στην μονάδα εντατικής θεραπείας των νοσοκομείων έχουν οι σύζυγοι και οι συγγενής εξ αίματος α' βαθμού. Έτσι στην περίπτωση που ένας εκ των δύο ατόμων του ζευγαριού βρισκόταν σ αυτήν την θέση ο σύντροφος του δεν είχε την δυνατότητα να τον επισκεφτεί, να ρωτήσει τους γιατρούς να έχει

σχέση με τον σύντροφο του, αντίστοιχη με αυτήν των ετερόφυλων ζευγαριών. Το ζήτημα της τεκνοθεσίας- υιοθεσίας όμως είναι αυτό που πυροδότησε την συζήτηση. Τα κόμματα όλα, εκτός από τον ΣΥΡΙΖΑ και την ΔΗΜ.ΑΡ, διαφωνούσαν με την δυνατότητα τεκνοθεσίας- υιοθεσίας τόσο για κοινωνικούς λόγους όσο και για λόγους λανθασμένης ανατομικής αντίληψης όπως επεσήμανε το ΚΚΕ. Η εξήγηση του Υπουργού όμως ήρθε να δώσει τις κατάλληλες απαντήσεις και έτσι ο σκόπελος της υιοθεσίας- τεκνοθεσίας ξεπεράστηκε. Επόμενη συνεδρίαση στις 15/12/2015.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ :15/12/2015

Η δεύτερη συνεδρίαση της επιτροπής διεξήχθη στις 15 Δεκεμβρίου του 2015 στην αίθουσα της Γερουσίας με παρόντες τους φορείς που ζητήθηκαν να κληθούν στην προηγούμενη συνεδρίαση. Η παρουσία των φορέων ανέδειξε μία οπτική, πιο συναισθηματική και εμπειρική διαφορετική από την στεία νομοθετική που πλαισίωνε μέχρι εκείνη τη στιγμή το νομοσχέδιο. Ενώ την ίδια στιγμή δεν τάχθηκαν και όλοι οι παρευρισκόμενοι υπέρ της δημιουργίας του παρόντος νομοσχεδίου. Έτσι, η επιτροπή ξεκίνησε τη διαδικασία της συνεδρίασης της με την ομιλία του υπουργού Δημοσίας διοίκησης, Δημοσίας Τάξης και Δικαιοσύνης κ. Νικόλαου Παρασκευόπουλου. Προεδρεύων της επιτροπής ήταν ο κύριος Σύριγγος.

Ο Υπουργός, λοιπόν, σε μία σύντομη περιγραφή του νομοσχεδίου ανέφερε πως βάση του είναι η 'άσκηση των δικαιωμάτων' καθώς και η οριοθέτηση της άσκησης αυτής. Το πρώτο σκέλος του νομοσχεδίου αφορά το σύμφωνο συμβίωσης και για την ακρίβεια την αναμόρφωση του θεσμού του συμφώνου συμβίωσης που ήδη υπήρχε με δύο καινοτομίες. Η πρώτη αφορά το γεγονός της εξάπλωσης του συμφώνου πλέον και στα ομόφυλα ζευγάρια. Διότι μέχρι εκείνη τη στιγμή υπήρχε μόνο για τα ετερόφυλα, και η δεύτερη αφορά μία καλύτερη οργάνωση που επιδιώκεται για το σύνολο των συντρόφων. Τέλος, ξεκαθαρίζεται από τον Υπουργό πως το παρόν νομοσχέδιο δημιουργήθηκε μόνο για την κοινωνική ειρήνη και την καλύτερη δυνατή ρύθμιση των σχέσεων των ανθρώπων που αποφασίζουν να ζήσουν συντροφικά και δεν αφορά σε κάτι την θρησκεία ή την φύση.

Ο κύριος Βασίλειος Αλεξανδρής παρευρέθηκε ως πρόεδρος της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων του Κράτους και τόνισε από την αρχή της εισήγησης του πως το παρόν νομοσχέδιο αφορά διεθνή υποχρέωση του κράτους μετά την καταδίκη της χώρας από το Δικαστήριο ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Στρασβούργου. Η υπόλοιπη εισήγηση αφορούσε τροποποιήσεις τις οποίες πρότεινε ο ίδιος στα ήδη υπάρχοντα προς ψήφιση άρθρα του υπόλοιπου σκέλους του νομοσχεδίου.

Παρούσα επίσης ήταν η κυρία Σταματία Σταυριανάκη ως εκπρόσωπος του δικτύου Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής βίας. Μεταξύ άλλων η κυρία Σταυριανάκη τόνισε το πόσο σημαντικό βήμα είναι για την Ελλάδα η δημιουργία ενός τέτοιου νόμου καθώς με τον τρόπο αυτόν αντιλαμβάνεται και υλοποιεί την αρχή της ισότητας. Επίσης, ανέφερε ότι υπήρξαν κρούσματα στο δίκτυο τους από ζευγάρια που έδειξαν μία κάποια τρυφερότητα σε δημόσιο χώρο.

Σειρά είχε ο κύριος Μόσχος, εκπρόσωπος του Συνηγόρου του Πολίτη, η θέση του οποίου συζητήθηκε πολύ στο σύνολο της συνεδρίασης και βρήκε σύμφωνους αρκετούς φορείς. Ο κύριος Μόσχος θύμισε στο σώμα ότι ο συνήγορος του Πολίτη είχε εκφράσει σε κάποια παλαιότερη δημοσίευση τους την άποψη που έχει ο οργανισμός για την αναγνώριση των ομόφυλων ζευγαριών και αφορά δικαιώματα ίδια με αυτά των ετερόφυλων ζευγαριών, για λόγους ισονομίας και προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Πριν την εισήγηση του κυρίου Μόσχου είχε ήδη δημοσιευτεί δελτίο τύπου από τον Συνήγορο του Πολίτη που

ανέφερε την ικανοποίηση του οργανισμού για τον εκσυγχρονισμό του συμφώνου. Μετά από ενημέρωση του οργανισμού από την ΜΚΟ 'Ουράνιο Τόξο' έγινε γνωστό ότι υπάρχει αξιοσημείωτος αριθμός ζευγαριών κυρίως γυναικών που συμβιώνουν μαζί με παιδί όταν ο άλλος γονέας απουσιάζει ή δεν υπάρχει. Ενώ όμως υπάρχουν αυτές οι οικογένειες δεν υπάρχει το νομικό πλαίσιο για να καλύψει τις γονικές τους παροχές και δικαιώματα. Πρότείνει ,λοιπόν, μέσω δικαστικής απόφασης και μόνο, να ανατεθεί η επιμέλεια από κοινού στα δύο συμβιούντα μέλη. Σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, τα κράτη πρέπει να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση και αναγνώριση της αρχής, σύμφωνα με την οποία οι δύο γονείς είναι υπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού και την ανάπτυξη του. Ακριβώς αυτό πρότείνει και ο Συνήγορος του Πολίτη, κάτι που ούτως η άλλως μπορεί να προκύψει μέσω της υιοθεσίας.

Ο κύριος Ιερώνυμος Νικολόπουλος εκπροσώπησε την Ιερά Σύνοδο ως πρώτος γραμματέας . Έτσι ,λοιπόν, κατέθεσε την άποψη της εκκλησίας και μόνο και δεν προέβη σε άλλου είδους σχόλια. Ανέφερε επομένως, ότι για την εκκλησία η οικογένεια αφορά έναν θεσμό και πως ο γάμος είναι ένα μυστήριο μέγα. Ακριβώς για αυτόν τον λόγο είναι λίγο δύσκολο για την εκκλησία να δεχτεί την οποιαδήποτε σχέση που ορίζεται από σύμφωνα. Η Ιερά Σύνοδος είχε εκδώσει δελτίο τύπου στις 19 Ιουνίου και δημοσιεύτηκε νεότερο στις 9 Δεκεμβρίου. Σε γενικό πλαίσιο ,λοιπόν, ανέφερε πως η εκκλησία δεν έρχεται να δείξει στον νομοθέτη σωστό τρόπο ρύθμισης σχέσεων, ούτε να διδάξει άρνηση για τις ανθρώπινες σχέσεις αλλά να δείξει την δική της οπτική για τον θεσμό της οικογένειας, γύρω από τον οποίο υπάρχει και τον προστατεύει χωρίς κάτι άλλο να αποτελεί αντικείμενο ή αρμοδιότητα της.

Ο κύριος Κωνσταντίνος Τζαβέλας , Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Εισαγγελέων Ελλάδος ανέφερε πως με τα άρθρα 1 έως 14 συμφωνούν συνολικά, με μία επιφύλαξη για την δυνατότητα υιοθεσίας, πράγμα όμως που ο Υπουργός είχε ήδη διευκρινίσει. Επομένως, η Ένωση Εισαγγελέων Ελλάδος συμφώνησε με τα άρθρα για το Σύμφωνο Συμβίωσης.

Ο κύριος Γεώργιος Σταυρόπουλος παρευρέθηκε ως Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Μεταξύ άλλων ανέφερε πως η εθνική επιτροπή στην οποία προεδρεύει είναι το επίσημο βουλευτικό όργανο της πολιτείας για τα δικαιώματα του ανθρώπου. Η επιτροπή, λοιπόν, χαιρέτησε το νομοσχέδιο και αναγνώρισε την επιδίωξη εκσυγχρονισμού του συμφώνου στο σύνολο των πολιτών, διακόπτοντας έτσι τις διακρίσεις στα ομόφυλα ζευγάρια. Ανέφερε επίσης πως η επιτροπή του είχε αναγνωρίσει την διάκριση αυτή από το 2004 και είχε καταθέσει τα σχόλια της ήδη από το 2008 πριν την καταδίκη της χώρας από το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και την υπόθεση Βαλλιανάτου, όπως επίσης απέστειλε και μετά την καταδίκη. Τέλος, ο κύριος Σταυρόπουλος τόνισε πως θα υπάρξει ζήτημα με την ρύθμιση που αφορά τους συζύγους επειδή δεν υπάρχει ρητή νομική διάταξη και αναφερόταν στην παράγραφο 1 και 2. Επίσης, έκανε λόγο περί έλλειψης διατάξεων για την τεκνοθεσίας και πρότείνει τον διάλογο με τους αρμόδιους φορείς και τον ακαδημαϊκό κλάδο.

Παρών ήταν και ο εκπρόσωπος του σωματείου Color Youth. Το σωματείο, λοιπόν, ανέφερε πως πρώτη φορά έγινε δημόσια συζήτηση για ζητήματα που αφορούν σεξουαλικό προσανατολισμό και ταυτότητα φύλου. Επίσης, τόνισαν πως το θεωρούν πολύ σημαντικό βήμα προς την ισότητα και την ισονομία μεταξύ των πολιτών. Ο κύριος Κουρόγιωργας ανέφερε επίσης ότι το σωματείο τους έχει ένα πρόγραμμα στήριξης που ονομάζεται «Πέστο σε μας» και αφορά την καταγραφή των γεγονότων για την στήριξη των ανθρώπων που δέχονται οποιοδήποτε είδους βία για την σεξουαλική τους ταυτότητα. Για το 2015 μέχρι τον μήνα Δεκέμβριο που έγινε η σύσκεψη της επιτροπής ο εκπρόσωπος της Color Youth γνωστοποίησε ότι είχαν καταγραφεί 130 περιστατικά, για αυτόν τον λόγο τόνισε πως είναι πολύ σημαντικό το νομοσχέδιο για το σύμφωνο συμβίωσης. Επίσης, ανέφερε πως το παρόν νομοσχέδιο είναι η

αρχή για να βασιστούν οι ΛΟΑΤ⁷ άνθρωποι και να διεκδικήσουν όσα δικαιώματα δικαιούνται και δεν αποτελεί εκπλήρωση του πολιτικού καθήκοντος μόνο το σύμφωνο συμβίωσης. Επιπρόσθετα ανέφερε ένα περιστατικό μίας κοπέλας που υπέστη διορθωτικό βιασμό από συγγενή της, ο οποίος θεώρησε ότι με αυτόν τον τρόπο θα έπαυε να είναι ομοφυλόφιλη, για να το θυμούνται όλοι οι παρευρισκόμενοι κάθε φορά που θα σκέφτονται την χρησιμότητα του συμφώνου συμβίωσης. Ο όρος «χαρακτηριστικά φύλου» είναι επίσης πολύ σημαντική προσθήκη. Επιπρόσθετα, το σωματείο ζήτησε την κατάργηση του άρθρου 347 του ποινικού κώδικα⁸ στον οποίο αναφέρεται ο όρος 'παρά φύση ασέλγεια' αναφερόμενος στη σεξουαλική πράξη μεταξύ δύο ανδρών, διότι αποτελεί αρνητική διάκριση και προσβολή της προσωπικότητας των ομόφυλων ανδρών. Επίσης, ανέφεραν πως θα πρέπει να σταματήσει η διάκριση της ηλικιακής επιτρεπτής σεξουαλικής πράξης όπου στα ετερόφυλα ζευγάρια είναι το 15^ο έτος της ηλικίας τους, ενώ στα ομόφυλα ζευγάρια είναι το 17^ο έτος. Τέλος τονίστηκε πως θα έπρεπε να υιοθετηθεί η πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη για τα τέκνα.

Το μέλος της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, κυρία Εύα Γιαννακάκη ανέφερε πως ο φορέας της ,είχε ζητήσει από την πολιτεία να νομοθετήσει υπέρ των ομόφυλων ζευγαριών από το 2013 μετά την υπόθεση Βαλλιανάτου και την σχετική απόφαση του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Τόνισε πως όπως έχει ήδη συμβεί και σε άλλες 9 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το σύμφωνο συμβίωσης οφείλει να εξελιχθεί σε σύμβαση γάμου των ομόφυλων ζευγαριών ακριβώς δηλαδή ότι συμβαίνει και στα ετερόφυλα ζευγάρια. Τέλος, υπενθύμισε την έλλειψη άρθρου για την δυνατότητα τεκνοθεσίας και ζήτησαν σαν φορέας μελλοντική ρύθμιση και για την ταυτότητα φύλου.

Ο κύριος Παναγιώτης Νικολόπουλος, μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου της Εταιρείας Οικογενειακού Δικαίου, πλησίασε το ζήτημα από μία διαφορετική οπτική. Ανέφερε μεταξύ άλλων πως δεν μπορεί να δώσει μία συνολική άποψη του φορέα τον οποίο και εκπροσωπεί διότι μέχρι τελευταία στιγμή υπήρχαν ενστάσεις από ορισμένα μέλη, παρόλο που ορισμένοι από αυτούς ήταν μέλη της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής. Θεωρεί ,λοιπόν, ο ίδιος πως το συγκεκριμένο νομοσχέδιο δεν ήρθε να καλύψει ένα κενό στην ισότητα των πολιτών που είχε δημιουργηθεί, αλλά το αναγνωρίζεται ως μία αλλαγή νοοτροπίας, για την οποία μάλιστα ο διάλογος που προηγήθηκε ήταν μηδαμινός και ανεπαρκής. Επίσης, θεώρησε πως οι σχέσεις των δύο μερών ακριβώς επειδή θα ορίζονται με όμοιο τρόπο με αυτόν των συζύγων, ουσιαστικά το σύμφωνο θα αφορά πολιτικό γάμο, χωρίς να το χαρακτηρίζει γάμο, κάνοντας έτσι τον γάμο ένα μυστήριο όπως ανέφερε και ο εκπρόσωπος της Ιεράς Συνόδου κύριος Ιερώνυμος. Προτάθηκαν ορισμένες διαφοροποιήσεις στα άρθρα και συγκεκριμένα σε λέξεις όπως για παράδειγμα στο άρθρο 7 που γίνεται λόγος για τη λύση του συμφώνου εάν συναφθεί γάμος η πρόταση ήταν να αλλάξει σε γάμο των ετερόφυλων μερών, αφού δεν υπάρχει γάμος ομόφυλων στον Αστικό Κώδικα. Επιπρόσθετα ακριβώς επειδή οι σχέσεις των δύο μερών θα ρυθμίζονται ακριβώς όπως και αυτές των συζύγων ο κύριος Νικολόπουλος, πίστευε ότι η νομοθεσία εμπλέκεται πολύ και στην ιδιωτική και την δημόσια ζωή και δεν επιτρέπει στους πολίτες να ορίσουν μόνοι τους τις σχέσεις του. Το ίδιο ισχύει και με την μοίρα, είναι καλό που θα μπορεί να ρυθμιστεί αλλά θα πρέπει να διασφαλιστούν ορισμένες περιπτώσεις όπως για παράδειγμα η περίπτωση να υπάρχουν 3 κληρονόμοι. Τέλος, τόνισε πως η τεκνοθεσία δεν έχει κάποιον άλλον ρόλο εκτός από αυτόν του κηδεμόνα και του επιτρόπου. Από την στιγμή που υπάρχουν οι 2 γονείς- κηδεμόνες δεν μπορεί να υπάρξει τεκνοθεσία του τέκνου. Ενώ εάν δεν υπάρχουν κηδεμόνες ορίζεται επίτροπος,. Στην περίπτωση όμως που προϋπάρχει του συμφώνου τέκνο, τότε ο/η σύντροφος αποκτά έναν υποτυπώδες γονικό έλεγχο χωρίς όμως να

⁷ ΛΟΑΤ: (αγγλικά LGBT) πρόκειται για αρκτικόλεξο που προέρχεται από τις λέξεις : Λεσβία, Ομοφυλόφιλος, Αμφιφυλόφιλος και Τρανς το οποίο μπορεί να γραφεί και ως ΛΟΑΔ μεταφράζοντας τους Τρανς ως Διαφυλικούς στην ελληνική γλώσσα.

⁸ Άρθρο 347 – Ποινικός Κώδικας- Ασέλγεια Παρά Φύση: Το παρόν άρθρο καταργήθηκε με το άρθρο 68 του Ν 4356/2015.

ορίζεται ούτε κηδεμόνας αλλά ούτε και επίτροπος. Για αυτό και θεώρησαν ότι πολύ ορθά δεν συμπεριλήφθηκε στον παρόν νομοσχέδιο άρθρο σχετικό με την τεκνοθεσία διότι το ζήτημα αυτό είναι πολύ βαθύτερο από ένα από συναισθηματικό θέμα.

Η κυρία Γαλανού, πρόεδρος υποστήριξης διεμφυλικών ανέφερε πως το νομοσχέδιο βρισκόταν σε σωστό δρόμο και ήρθε να καλύψει ένα μεγάλο νομοθετικό κενό. Επίσης, υποστήριξε πως είχε αργήσει πάρα πολύ να έρθει το νομοσχέδιο και έπρεπε να προηγηθεί και η καταδίκη της χώρας μας από το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, γεγονός που ήταν βέβαιο από το 2008 όπου θεσμοθετήθηκε η διάκριση. Η κυρία Γαλανού, κατέθεσε στα πρακτικά ένα άρθρο του κυρίου Κωνσταντόπουλου πρώην βουλευτή της Ν.Δ. και υφυπουργού υγείας, ο οποίος στήριξε το σύμφωνο συμβίωσης αλλά και την κάλυψη της γονικής μέριμνας για τους ομόφυλους. Τέλος, έδωσε εύσημα στον υπουργό για το άρθρο 17 παράγραφο 1 που αφορά το συμβούλιο κατά του ρατσισμού, διότι είναι πρώτη φορά που στο ελληνικό δίκαιο θα υπάρχει αναφορά στα 'ίντερσεξ' άτομα που βιώνουν διακρίσεις και προτάθηκε να αλλάξουν και τα άρθρα 21, ο νόμος 81^α του Ποινικού Κώδικα και το άρθρο 29 λόγω του ότι έχει ήδη ενταχθεί στο άρθρο 17 και θα ήταν παράλογο να μην υπάρξουν και στους άλλους νόμους.

Οι οργάνωση «Οικογένειες Ουράνιο Τόξο» εκπροσωπήθηκαν από την πρόεδρο τους κυρία Στέλλα Μπέλια και στάθηκαν στο ζήτημα της γονικής μέριμνας. Συγκεκριμένα η κυρία Μπέλια αναρωτήθηκε εάν η μάνα ενός ετερόφυλου ζευγαριού λογίζεται ως περισσότερο μάνα από εκείνη ενός ομόφυλου ζευγαριού. Τόνισε πως κανένα άλλο νομικό πλαίσιο δεν απαγορεύει την γονεϊκότητα και ανέφερε πως στο μέλλον θα αυξηθούν οι μονογονεϊκές οικογένειες αφού οι ΛΟΑΤ άνθρωποι δεν δέχονται να απαρνηθούν τα γονεϊκά τους ένστικτα λόγω της σεξουαλικής τους ταυτότητας. Τέλος, ολοκλήρωσε την ομιλία της καλώντας την πολιτεία να μην δημιουργεί πολίτες και ζωές δύο ταχυτήτων.

Ο κύριος Αθανάσιος Βλαχογιάννης, ως αντιπρόεδρος της 'Ομοφυλοφιλικής Λεσβιακής Ελλάδος' ΟΛΚΕ παρευρέθηκε και υποστήριξε την άποψη του φορέα. Ενημέρωσε επομένως πως η ΟΛΚΕ χαιρετίζει εξίσου με χαρά το παρόν νομοσχέδιο, διότι ήρθε να καλύψει ένα κενό που υπήρχε στο νομικό πλαίσιο για το ομόφυλα ζευγάρια. Σαν νομικό όφελος όμως δεν λογίζεται μόνο η αναγνώριση αυτών των ζευγαριών αλλά και η άρση της διάκρισης εις βάρος τους. Υπήρξαν αρκετά κρούσματα βίας λεκτικής η σωματικής λόγω κηρύγματος μίσους. Ο κύριος Βλαχογιάννης ανέφερε πως κοινωνιολογικές έρευνες έχουν δείξει πως σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που τα ζευγάρια χαίρουν ισοτιμίας και ισοπολιτείας τα ομοφοβικά κρούσματα μειώνονται σημαντικά. Για αυτόν τον λόγο ο ρόλος της πολιτείας είναι πολύ σημαντικός. Επίσης, έρευνες έχουν δείξει πως τα τέκνα ομόφυλων ζευγαριών ευημερούν εξίσου με τα τέκνα ετερόφυλων ζευγαριών. Για αυτό το παρόν νομοσχέδιο ήρθε για να καλύψει μία διάκριση που υπάρχει, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν άλλες που έμεναν ακάλυπτες όπως η τεκνοθεσία. Η ανάρτηση του Συνηγόρου του Πολίτη που εκδόθηκε στις 7 Δεκεμβρίου κάλυπτε και την ΟΛΚΕ. Τέλος, ο κύριος Βλαχογιάννης ζήτησε την οριστική άρση του άρθρου 347 του ΠΚ για την διαφοροποίηση στο όριο ηλικίας που προσδίδει όπως και τον όρο 'παρά φύση ασέλγεια' με τον οποίο χαρακτηρίζεται η σεξουαλική πράξη μεταξύ δύο ανδρών.

Με τη σειρά της η κυρία Κατριβάνου, που ήταν εισηγήτρια του νομοσχεδίου και βουλευτής τους ΣΥΡΙΖΑ τόνισε πως είχε αργήσει πολύ να έρθει το σύμφωνο συμβίωσης. Επίσης ανέφερε ότι διεξαγόταν μία πολύ όμορφη συζήτηση εντός της Βουλής με τους αρμόδιους φορείς, οι οποίοι παρουσίαζαν εμπειρίες και βιώματα της καθημερινότητας τους που συχνά τους προκαλούνταν σημαντικά προβλήματα και αυτό διότι δεν υπήρχε νομικό πλαίσιο που να τους κάλυπτε. Ακριβώς για αυτόν τον λόγο έκανε έκκληση στις ομοφυλοφιλικές οργανώσεις και το ΣΥΔ να παρουσιάσουν περισσότερα βιώματα τους, μέσω των οποίων θα γινόταν πιο έντονα αντιληπτή η αναγκαιότητα του νομοσχεδίου. Τέλος, ζήτησε από την ΕΔΑ να αναλυθεί η πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών.

Ο κύριος Αθανασίου, εισηγητής επίσης και βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, ξεκίνησε την εισήγηση του ξεκαθαρίζοντας μία ανακρίβεια που ακούστηκε από τους προηγούμενους ομιλητές. Ενημέρωσε πως τα ζητήματα της διακριτικότητας των φύλων και η προστασία τους δεν είναι κάτι που εισάγεται για πρώτη φορά αλλά υπάρχει σε νόμο και συγκεκριμένα στον Ν. 4258/2014. Συνέχισε λέγοντας πως στα άρθρα 1,5 και 12 οι σχέσεις των δύο μερών ορίζονται όπως και αυτές των συζύγων και στο άρθρο 7 και 14 γινόταν λόγος για την διάλυση του συμφώνου εάν προκύψει γάμος. Στην πορεία εξέφρασε μία ερώτηση προς τους κυρίους Μόσχο, Αλεξανδρή και Νικολόπουλο για το κατά πόσο γνώριζαν την υπόθεση Βαλλιανάτου και αν σε συνδυασμό της υπόθεσης αυτής και του άρθρου 8 που κάνει αναφορά σε ιδιωτική αλλά και δημόσια ζωή, υπήρχε υπέρβαση διατάξεων. Όπως επίσης και σε συνδυασμό με τα άρθρα 7 και 14, αν υπήρχε υπέρβαση των διατάξεων αυτών με το Αστικό Δίκαιο. Τέλος, πρότεινε στους φορείς την δυνατότητα να δοθούν εξηγήσεις για το άρθρο 5, για να γίνει αντιληπτό τι ακριβώς εννοούνταν για τις σχέσεις των μερών ομοίως με των συζύγων στο γάμο, προς αποφυγή παρεξηγήσεων.

Ο κύριος Παπαθεοδώρου από την ΔΗΜ.ΑΡ. ρώτησε τον κύριο Αλεξανδρή και τον Εκπρόσωπο της ένωσης Οικογενειακού Δικαίου εάν το άρθρο 12 που αφορά την σύνταξη υπάρχει σε κάποιον άλλον νόμο που αφορά συζύγους και ανέφερε πως για τον ίδιο υπάρχει μία αοριστία ως προς τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται.

Ο κύριος Φωτήλας, ως ειδικός αγορητής του ΠΟΤΑΜΙΟΥ, ανέφερε πως ένα μεγίστης σημασίας ζήτημα κατ' αυτόν είναι η νομική 'τακτοποίηση' των παιδιών που ήδη υπάρχουν στις οικογένειες αυτές. Του έκανε εντύπωση συγκεκριμένα που κάτι τέτοιο δεν ακούστηκε ούτε από την κυρία Κατριβάνου αλλά και η φράση που χρησιμοποιήθηκε από τον εκπρόσωπο Αστικολόγων, ο οποίος χαρακτήρισε σοφό το γεγονός πως δεν ανοίχτηκε καθόλου το θέμα της τεκνοθεσίας- υιοθεσίας, δεν τον βρήκε σύμφωνο. Έδωσε ένα παράδειγμα ο κύριος Φωτήλας θέλοντας να κάνει πιο παραστατικό το πρόβλημα που ανέφερε. Είπε, λοιπόν, ένα παράδειγμα μίας μητέρας η οποία καταρτίζει σύμφωνο συμβίωσης με την σύντροφό της. Με τον θάνατο της γυναίκας αυτής το παιδί ή θα βρεθεί σε κάποιο ορφανοτροφείο ή θα αναλάβει την κηδεμονία η συμβία της μητέρας, στην περίπτωση που πάντα δεν υπάρχει ο δεύτερος φυσικός γονέας. Ακριβώς επειδή υπάρχουν τέτοιες οικογένειες και τέτοια παραδείγματα τόνισε την κρισιμότητα στο να υπάρξει πλαίσιο που να καλύπτει τις περιπτώσεις αυτές.

Ο κύριος Δουζίνας ως μέλος της ΕΕΔΑ ρώτησε τον κύριο Σταυρόπουλο για μία επιστολή που στάλθηκε ενδό-υπηρεσιακή στην αρχή του Δεκεμβρίου και πρόβαλε ως άποψη πως όσα τέκνα προϋπάρχουν του συμφώνου αλλά και όσα αποκτώνται μετά την υπογραφή του συμφώνου θα πρέπει να αναγνωρίζονται εξίσου. Παρόλα αυτά η άποψη αυτή δεν έγινε αποδεκτή από ολόκληρη την υπηρεσία και η ερώτηση αφορούσε την προσωπική άποψη του προέδρου του ΕΕΔΑ για το τι πίστευε πως τελικά πρέπει να συμβαίνει με αυτά τα παιδιά και αν μία παράληψη τέτοιου είδους δημιουργεί προβλήματα στους γενικούς κανόνες ανθρωπίνων δικαιωμάτων ισονομίας, ισοπολιτείας κ.λ.π.

Ο κύριος Καραγιαννίδης ανέφερε πως χάρηκε που η θέση του ΣΥΡΙΖΑ είναι υπέρ της τεκνοθεσίας και θα τον βρει σύμμαχο. Εξαπέλυσε ερωτήματα προς την κυρία Μπελιά και στο Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών για τα προβλήματα που θα αντιμετώπιζαν αν προσέφευγαν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ή το Συμβούλιο της Επικρατείας και τα προβλήματα σχετικά με τα δικαιώματα και τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και το ελληνικό δημόσιο, αντίστοιχα. Αναρωτιέται συγκεκριμένα εάν υπήρξε περίπτωση διεμφυλικού ατόμου, ο οποίος να αναγκάστηκε να προβεί σε εγχείρηση αλλαγής φύλου προκειμένου να γίνει αποδεκτός. Τέλος, ανέφερε ένα τμήμα μίας δήλωσης της ΑΣΠΕ, και ζήτησε την άποψη των παρευρισκόμενων, ο ίδιος την χαρακτήρισε απεχθή, ενώ τόνισε πως ζητούσε ειλικρινή τοποθέτηση μίας και αφορά ανθρώπους που την επόμενη κιόλας μέρα θα απευθύνονταν στα

παρόντα κόμματα για κάποιο ‘ρουσφέτι’ ή και το επίδομα πολυτέκνων που στην παρούσα περίπτωση οι ίδιοι δεν δικαιολογούν για άλλους συμπολίτες τους.⁹

Ο κύριος Δαβάκης ανέφερε πως φυσιολογικό είναι οτιδήποτε προέρχεται και αποδίδεται σε ανθρώπους, παρόλα αυτά τα όσα συζητήθηκαν έως εκείνη τη στιγμή τα χαρακτήρισε ως μη φυσιολογικά. Τόνισε πως δεν είναι δυνατόν να συζητούνται έννοιες όπως αυτή της οικογένειας με παιδιά ή η οικογενειακή ιδιωτικής ζωής. Τέλος, ανέφερε πως η ελληνική πολιτεία έχει παράδοση στο να νομοθετεί υπέρ φυλετικών μειονοτήτων με απόλυτο σεβασμό, αλλά δεν είναι δυνατόν να νομοθετηθεί πλαίσιο για κάποιον άνθρωπο ο οποίος θέλει να συμβιώσει με κάποιον άλλον άνθρωπο του ίδιου φύλλου και να το απαιτεί.

Η κυρία Κατριβάνου απάντησε στον κύριο Καραγιαννίδη για την επιστολή που διάβασε από την ΑΣΠΕ λέγοντας πως διακρίνεται έντονα ο ρατσισμός, ενώ τόνισε πως δεν θα ήθελε να δημιουργούνται εντυπώσεις λανθασμένες για την ευρύτερη κοινωνία η οποία έχει αποδεχτεί την ανάγκη θεσμοθέτησης του παρόντος συμφώνου.

Σειρά του κύριου Νικολόπουλου να απαντήσει στις ερωτήσεις που του έγιναν νωρίτερα από προηγούμενους ομιλητές. Έτσι, μεταξύ άλλων ο κύριος Νικολόπουλος ανέφερε πως βάσει ερευνών έχει φανεί πως τα ομόφυλα ζευγάρια είναι ικανά να δημιουργήσουν την ίδια συναισθηματική οικογενειακή σχέση με τα ετερόφυλα. Επειδή θεώρησε πως τα προηγούμενα λόγια του παρεξηγήθηκαν εξήγησε πως ανέφερε ότι ορθά δεν άνοιξε το κεφάλαιο της τεκνοθεσίας διότι οι ήδη υπάρχοντες νόμοι προς το παρόν το καλύπτουν, ενώ αν άνοιγε θα καθυστερούσε πάρα πολύ την δημιουργία του νόμου του συμφώνου το οποίο είχε αργήσει. Ανέφερε, λοιπόν, πως αν αποβιώσει ο ένας γονιός υπάρχει ο άλλος, ενώ αν δεν υπάρχει κανείς ο/η σύμβιος μπορεί να ασκήσει την διαδικασία του προσωρινού επιτρόπου και μετά την δικαστική διαδικασία και του μόνιμου. Στην ερώτηση του κύριου Αθανασίου ανέφερε πως δεν είναι δυνατόν να υπάρξει διάσταση μετά την υπογραφή του συμφώνου χωρίς να έχει λυθεί, γιατί δεν είναι δυνατόν να είναι υπογεγραμμένο ένα σύμφωνο συμβίωσης χωρίς να υπάρχει συμβίωση.

Η κυρία Γαλανού μετά το αίτημα της κυρίας Κατριβάνου εξήγησε πως οι διεμφυλικοί άνθρωποι δεν αναγνωρίζονται από την πολιτεία και για να αναγνωριστούν υποχρεώνονται να προβούν σε ολική αλλαγή φύλου, πράγμα που οι ίδιοι αποκαλούν στείρωση. Ολοκλήρωσε με ένα γεγονός που αφορά την εκπαίδευση και είπε πως το 2003 οι τρανς κοπέλες δεν γινόταν δεκτές στα σχολεία και μετά από αγώνα που έκαναν οι ίδιοι μαζί με την τότε υπουργό παιδείας κυρία Γιαννάκου τα σχολεία τις δέχτηκαν, οι ίδιες όμως είχαν απογοητευτεί, είχαν τρομάξει και δεν συνέχισαν την φοίτηση τους. Φτάνοντας έτσι στο 2013 όπου μία τρανς μαθήτρια λούστηκε με βενζίνη από έναν συμμαθητή της, στον χώρο του σχολείου, και όλα αυτά επειδή δεν υπάρχει η ταυτότητα φύλου στην νομοθεσία.

Η κυρία Μπελιά στην συνέχεια απάντησε και εκείνη με τη σειρά της στην κυρία Κατριβάνου λέγοντας της πως θα ήταν πολύ χαζό εκ μέρους της αν επέλεγε να είναι ομοφυλόφιλη δεδομένου του πολέμου που βιώνει αυτή η κοινωνική ομάδα, καταλήγει έτσι στο ότι δεν είναι επιλογή αλλά είναι μία φυσική κατεύθυνση. Προσθέτει ότι για τις ομόφυλες οικογένειες τα παιδιά δεν είναι μία τυχαία εξέλιξη αλλά κάτι θεμιτό σε αντίθεση με πολλά ετερόφυλα ζευγάρια τα οποία θεωρούν τους εαυτούς τους περισσότερο γονείς από τα ομόφυλα ζευγάρια, όπως για παράδειγμα οι ΑΣΠΕ ή ακόμα και το ίδιο το κράτος το οποίο δεν δικαιολογεί επιδόματα για τα παιδιά των ομόφυλων οικογενειών. Επίσης, η κυρία Μπελιά έδωσε ένα παράδειγμα με τα δικά

⁹ « Με το υπό ψήφιση νομοσχέδιο μεταβάλλεται το τιμότετο ανθρώπινο πρόσωπο σε χρηστικό αντικείμενο και καθίσταται εμφανής η προσπάθεια του να υποκατασταθεί ο ιερός θεσμός του γάμου με νομικές προβλέψεις που προσπαθούν να αντιμετωπίσουν την κακοδαιμονία του ισχύοντος νομικού πλαισίου. Η ΑΣΠΕ, η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος δεν απορρίπτει από την κοινωνία τα άτομα εκείνα που η μη ομαλή φυσιολογία του σώματος τους και ενδεχομένως και διαφορές κοινωνικές συνθήκες τα οδήγησαν σε πορεία ζωής διαφορετική από αυτήν των φυσιολογικών ανθρώπων, εξαιτίας της γενετικής διαστροφής τους.» Χρήστος Καραγιαννίδης, 15/12/2015.

της παιδιά τα οποία έτυχε να αρρωστήσουν σε διαφορετικές μέρες και να μεταφερθούν σε 2 διαφορετικά νοσοκομεία λόγω των εφημεριών, η ίδια δεν μπορούσε να βρεθεί και στα 2 νοσοκομεία ταυτόχρονα ενώ στο νοσοκομείο που βρισκόταν η σύντροφος της αρνήθηκαν να την ενημερώσουν για το τι συνέβαινε με το παιδί διότι δεν θεωρείτο συγγενής. Τέλος, αναφέρει πως ο ρατσισμός είναι παντού γύρω μας και ταυτόχρονα δεν τον βλέπουμε όπως συμβαίνει με τα ψάρια και το νερό, είναι σαν να τρεφόμαστε με αυτόν από την ώρα που ξεκινάμε να πίνουμε γάλα. Υπογράμμισε πως κανένας δικαστής δεν θα έδινε την κηδεμονία στην σύντροφο της εάν συνέβαινε κάτι στην ίδια. Είπε πως η κρίση του δικαστή θα τον οδηγήσει σε κάποιο μακρινό συγγενή ο οποίος ίσως και να έχει βλέψεις κατάχρησης κάποιου περιουσιακού στοιχείου του παιδιού, και ζήτησε την ίση μεταχείριση νομικά των παιδιών τους.

Ο κύριος Κουρόγιωργας θέλοντας επίσης να απαντήσει στην κυρία Κατριβάνου ανέφερε πως ο ίδιος είναι νομικός και δεν γνωρίζει αν πρόκειται περί βιολογικής διαδικασίας ή βούλησης αλλά ο ίδιος αποδέχτηκε αυτό το κομμάτι του εαυτού του και αποφάσισε να ζήσει μαζί του χωρίς να προσπαθεί να το αποκρύψει. Τέλος, τόνισε πως θα έπρεπε σε τόσο λεπτά ζητήματα λόγο να έχουν οι επιστήμονες και να μην εκφέρει ο κάθε ένας την γνώμη του.

Ο κύριος Βλαχογιάννης με τη σειρά του είπε πως λυπάται που ο κύριος Δαβάκης έχει αποχωρήσει πριν ολοκληρωθεί η διαδικασία αναφέροντας πως πρόκειται για εκείνες τις περιπτώσεις που πρώτα λεν κάτι και μετά κλείνουν τα αυτιά. Παρουσίασε στατιστικά δεδομένα τα οποία ανέφεραν πως το 72% των πολιτών επιθυμούσε την ύπαρξη συμφώνου συμβίωσης ενώ το 28% που δεν το επιθυμούσε ήταν και εκείνο που δεν γνώριζε τι είναι το σύμφωνο συμβίωσης. Ολοκλήρωσε λέγοντας πως ο επιστημονικός λόγος ήταν εκεί για να πει την αλήθεια και επόμενος τους στόχος θα ήταν ο πολιτικός γάμος και η αναγνώριση ταυτότητας φύλου.

Τον λόγο πήρε τελευταίος ο Υπουργός κύριος Παρασκευόπουλος για να κλείσει την σύσκεψη και αφού ευχαρίστησε όλους τους παρευρισκόμενους φορείς, ανέφερε πως με το παρόν νομοσχέδιο δεν υπήρχε ζήτημα τεκνοθεσίας χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι είναι κάτι το οποίο δεν εξετάζεται από την αρμόδια επιτροπή που είχε συσταθεί όπως και η διαδικασία αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου. Τέλος δήλωσε πως συμφωνούσε απόλυτα με τα όσα αναφέρθηκαν για το άρθρο 347 του ΠΚ ο ίδιος τον θεωρούσε απόλυτα αποκρουστικό, ενώ ανέφερε πως η επιτροπή θα διόρθωνε το λάθος αυτό, παρόλο που πρόκειται για έναν νόμο που ήταν σε αχρηστία και είχε δημιουργηθεί για να ασχοληθεί μόνο με ζητήματα κοινωνικά επίκαιρα, και πιεστικά.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: 16/12/2015

Η Τρίτη σε σειρά συνεδρίαση της επιτροπής πραγματοποιήθηκε στις 16 Δεκεμβρίου του 2015, ακριβώς την επόμενη ημέρα από την επιτροπή με την συζήτηση των φορέων. Στην 3^η επιτροπή πραγματοποιήθηκε ψήφιση επί της αρχής του νομοσχεδίου ονομαστικά από τους εκπροσώπους του κάθε κόμματος, οι οποίοι με την ψήφο τους έδιναν μία ιδέα της συνολικής ψηφοφορίας που θα λάμβανε το νομοσχέδιο στην ψήφιση της ολομέλειας της βουλής. Επίσης σε περίπτωση που δεν υπήρχε πλειοψηφία θετικών ψήφων το νομοσχέδιο δεν θα οδηγούνταν στην ολομέλεια. Έτσι, οι ψήφοι διαμορφώθηκαν ως εξής:

- ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
- ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ : ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ
- ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ : ΟΧΙ
- ΔΗΜ. ΑΡ. : ΝΑΙ
- Κ.Κ.Ε. : ΟΧΙ

- ΠΟΤΑΜΙ: ΝΑΙ
- ΑΝ. ΕΛ. : ΟΧΙ
- ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ : ΝΑΙ

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η Νέα Δημοκρατία, μέσω του κύριου Αθανασίου δήλωσε επιφύλαξη στο νομοσχέδιο στο οποίο ο ίδιος ήταν εισηγητής. Επίσης, στην αρχή ο κύριος Φωτήλας, ως εκπρόσωπος του ΠΟΤΑΜΙΟΥ δήλωσε 'επιφύλαξη', όμως στην συνέχεια το άλλαξε σε 'ναι' γιατί πριν ξεκινήσει η διαδικασία ο κύριος Παπαθανασίου από την ΔΗΜ. ΑΡ. ρώτησε εάν το παρόν νομοσχέδιο ερχόταν από την κυβέρνηση συνολικά ή από τον ΣΥΡΙΖΑ, βασιζόμενος σε μία δήλωση του κυρίου Καμμένου¹⁰. Ο κύριος Παπαθανασίου τόνισε, πως στο παρόν νομοσχέδιο υπήρχε ένα ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα το οποίο έχρηζε άμεσης επίλυσης, οπότε ανέφερε πως εάν υπήρχε το ενδεχόμενο να μην στηριχτεί από το σύνολο της κυβέρνησης άρα και να νομοθετηθεί, να διορθωθούν ορισμένα άρθρα με τα οποία όλα τα κόμματα συμφωνούν και να ψηφισθεί έτσι, και αυτό για να μην υπάρξει πιθανότητα μη νομοθέτησης του συμφώνου. Όμως, ο κύριος Φωτήλας είπε πως η αρχική του επιφύλαξη γίνεται 'ναι' γιατί παρόλο που το σύμφωνο συμβίωσης βρίσκεται μόνο στο 20% του συνολικού νομοσχεδίου δεν γίνεται να μην το στηρίζουν ενώ η επιφύλαξη τους βρίσκεται σε άρθρα που αφορούν άλλα ζητήματα. Έτσι, η πλειοψηφία είχε ήδη ταχθεί υπέρ του νομοσχεδίου, επομένως ο κύριος Παπαθανασίου δεν έλαβε ποτέ απάντηση στο εύλογο ερώτημα του.

Την συζήτηση κατ' άρθρων ξεκίνησε ο Υπουργός κύριος Παρασκευόπουλος ο οποίος ανέφερε πως μετά την συζήτηση που είχαν με του φορείς προτίθεται να αλλάξει ορισμένα άρθρα, περισσότερο αναφερόταν σε αλλαγές διατυπώσεων και όχι στην ουσία των άρθρων όπως για παράδειγμα το άρθρο 12, στο οποίο θα ξεκαθαριστεί πως δεν δίνεται η δυνατότητα τεκνοθεσίας.

Η εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ, κυρία Κατριβάνου ζήτησε για το άρθρο 12 η μη δυνατότητα τεκνοθεσίας να μην είναι ρητή, σαν απαγόρευση, γιατί με αυτόν τον τρόπο θεώρησε πως θα αποθαρρυνθούν οι άνθρωποι που επιθυμούν να πραγματοποιηθεί και ίσως σκεφτούν πως είναι κάτι το οποίο δεν πρόκειται να συμβεί ούτε στο μέλλον. Επίσης, τόνισε πως ύστερα από τα πραγματικά παραδείγματα που δόθηκαν μία μέρα πριν από τους φορείς, ίσως να πρέπει να ληφθούν υπόψιν τα παιδιά τα οποία ήδη υπάρχουν και να κατοχυρωθούν τα δικαιώματα τους ίσως και σε αυτό το νομοσχέδιο πριν φτάσει στην ολομέλεια.

Ο κύριος Αθανασίου, εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, ανέφερε πως η Νέα Δημοκρατία επιφυλάσσει διότι το σύμφωνο συμβίωσης έτσι όπως αναπτύχθηκε στο παρόν νομοσχέδιο αποτέλεσε μία εξέλιξη του ήδη υπάρχοντος συμφώνου των ετερόφυλων, το οποίο όμως προσέθεσε νέα χαρακτηριστικά και ρυθμίσεις που το ισοδυναμούν με τον γάμο. Παράδειγμα η κατάθεση των συμφώνων στο ληξιαρχείο, ισοδυναμεί με άνοιγμα οικογενειακής μερίδας και αυτό είναι κάτι που ισχύει στον γάμο. Επίσης, το προηγούμενο σύμφωνο όριζε πιο χαλαρές σχέσεις μεταξύ των μερών ενώ αυτό όχι. Τέλος, τόνισε πως η Νέα Δημοκρατία ζήτησε να ξεκαθαριστεί επαρκώς η σύγκριση του συμφώνου με τον γάμο αλλά και με την τεκνοθεσία προκειμένου να προβεί σε καλύτερη τοποθέτηση.

Σειρά είχε ο κύριος Παπαθεοδώρου από τη ΔΗΜ. ΑΡ. , ο οποίος γνωστοποίησε το γεγονός πως στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών που έχουν νομοθετήσει σύμφωνο συμβίωσης στα ομόφυλα ζευγάρια ήμασταν η πρώτη χώρα που προσθέσαμε άρθρο για το επίθετο των τέκνων, κάνοντας έτσι αναφορά στο άρθρο 3. Ανέφερε επίσης πως η πρόταση που έκανε ο κύριος Φωτήλας για τα παιδιά και την προάσπιση των δικαιωμάτων τους τον βρήκε 100% σύμφωνο, και ακριβώς για αυτόν τον λόγο τόνισε πως είτε σε ολόκληρο το νομοσχέδιο όπου αναφέρεται

¹⁰ " Στη Γερμανία έχουν αποφασίσει να κάνουν οίκο ανοχής για κτηνοβάτες. Θέλει ο άλλος να πηγαίνει με σκύλο, με γάτα, με καμήλα, με καμηλοπάρδαλη, επειδή ,λοιπόν, το κάνουν στην Γερμανία θα θέλω εγώ να παντρεύεται ο άλλος καμήλα;" Δήλωση Πάνου Καμμένου για το σύμφωνο συμβίωσης των ομοφυλόφιλων.

κάτι για τα τέκνα και τους γονείς θα πρέπει να αναγράφονται ως ο πατέρας και η μητέρα ή να υιοθετηθεί κάποια επιλογή όπως για παράδειγμα αυτή του κύριου Φωτήλα. Αυτά πάντα μόνο στην περίπτωση που δεν αλλάζει απλά η τροπολογία για τις περιπτώσεις που δεν υπάρχει γονέας.

Ο κύριος Γκιόκας, ως εκπρόσωπος του Κ.Κ.Ε., παρουσίασε τους λόγους για τους οποίους το Κ.Κ.Ε. διαφωνεί με το νομοσχέδιο. Ο πρώτος λόγος ήταν το γεγονός πως άνοιγε ο δρόμος για την υιοθεσία ή την απόκτηση παιδιών με άλλον τρόπο. Τόνισε πως η δέσμευση του Υπουργού ή και η ρητή απαγόρευση θα είναι προσωρινά μέτρα και σίγουρα θα ξεκινήσει ο δημόσιος διάλογος πράγμα που σημαίνει ότι θα αρχίσει να δρομολογείται. Παρουσίασε και το ενδεχόμενο να προσφύγει κάποιος εκ νέου στο Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με αφορμή τη μη δυνατότητα της τεκνοθεσίας και να βρεθούν πάλι σε κατάσταση καταδίκης που θα υποχρεωθεί πάλι ο νομοθέτης να το νομοθετήσει. Ανέφερε ,λοιπόν, πως όλα αυτά εναπόκεινται στην γραφειοκρατία την οποία μπορούν να αποφύγουν αποτελεσματικά αν νομοθετηθεί μία και καλή ο πολιτικός γάμος. Τόνισε, πως η σεξουαλικότητα αφορά μία προσωπική επιλογή την οποία οι βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ αναγορεύουν σε οικογένεια και σε νομικό ζήτημα, όπως επίσης και ότι μπορεί να υπάρξουν πολυγαμικά σύμφωνα εντός των οποίων, από την στιγμή που ονομάζονται οικογένεια, υπάρχει και η δυνατότητα να υπάρξουν παιδιά γιατί αυτός είναι ο χώρος που τα παιδιά βρίσκονται, οι οικογένειες. Το Κ.Κ.Ε. αναγνωρίζει τα προβλήματα που βιώνουν οι άνθρωποι αυτοί αλλά θεωρεί πως με διαφορετικό τρόπο από αυτόν το ζήτημα μπορεί να λυθεί καλύτερα και πιο αποτελεσματικά, όπως με μία αλλαγή στο Οικογενειακό Δίκαιο. Δίνοντας σαν παράδειγμα τη δυνατότητα ασφάλισης ο κύριος Γκιόκας ανέφερε πως η ασφάλιση και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είναι κάτι το οποίο δικαιούται κάθε ένας ασφαλισμένος πολίτης και δεν αντιλαμβάνοταν γιατί να υπάρξει εξάρτηση του ενός ανθρώπου από τον άλλον την ίδια στιγμή που υπάρχουν αρκετά ετερόφυλα ζευγάρια που διατηρούν τους γάμους τους λόγω του ότι ο ένας δεν μπορεί να επιβιώσει από μόνος του γιατί εξαρτάται από τον άλλον. Τέλος, τόνισε πως ο όρος της οικογένειας αλλάζει και εξελίσσεται όμως το Κ.Κ.Ε. βλέπει τελείως διαφορετικά την σημασία του όρου αυτού σε σχέση με τον ΣΥΡΙΖΑ, ο οποίος ασκεί όλο του τον εκσυγχρονισμό πάνω στην οικογένεια. Επεσήμανε επίσης πως καλό θα ήταν να νομοθετηθούν όσα ζητάν οι πολίτες με τους αγώνες τους.

Ο κύριος Φωτήλας επανέλαβε πως πρόκειται για ένα πολυνομοσχέδιο ενώ το σύμφωνο συμβίωσης που υπάρχει και στον τίτλο υπάρχει μόνο στα άρθρα 1 έως 14 συνολικά στο 20% του νομοσχεδίου. Με βάση και την θέση που παρουσίασε ενώπιον των φορέων και που υιοθετήθηκε από αρκετά κόμματα κατέθεσε τροπολογία για το άρθρο 11 και τόνισε πως για το ΠΟΤΑΜΙ η διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών είναι κομβικής σημασίας.

Ο κύριος Κόκκαλης, ως εκπρόσωπος των ΑΝ. ΕΛ., ανέφερε πως ορθά νομοθετείται μία αδικία που υπάρχει και μετά την καταδίκη της χώρας από το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Επίσης, γνωστοποιεί πως αν ο δικαστής θελήσει μία επεξήγηση σε κάποιο άρθρο οποιουδήποτε νόμου θα ανατρέξει στην αιτιολογική έκθεση. Στην παρούσα αιτιολογική έκθεση αναφέρει τα δύο μέρη ως συζύγους. Παρόλο ,λοιπόν, που ο Υπουργός λέει πως δεν θα επιτρέπεται η υιοθεσία, στο Δίκαιο λέει ξεκάθαρα πως η υιοθεσία επιτρέπεται στα ζευγάρια. Έτσι, καταλήγει πως το παρόν νομοσχέδιο, αντί να βοηθήσει αυτούς για τους οποίους δημιουργείται θα τους δυσκολέψει όπως επίσης και στο γεγονός πως η αιτιολογική έκθεση αναφέρει πράγματα που το νομοσχέδιο δεν έχει όπως η δυνατότητα ιθαγένειας. Κλείνει, λέγοντας πως με κάποιες αλλαγές στο Οικογενειακό Δίκαιο το ζήτημα θα λυνόταν ευκολότερα, από την προσπάθεια διαστρέβλωσης του όρου της οικογένειας που επιχειρούνταν στο νομοσχέδιο και πως οι ΑΝ. ΕΛ ήταν υποχρεωμένοι να καταψηφίσουν τα άρθρα 1 έως 14 του παρόντος νομοσχεδίου.

Ο κύριος Τζαβάρας από την Νέα Δημοκρατία , αφού έκανε ένα θετικό σχόλιο για την ταυτότητα του Υπουργού που αφορούσε το νομοθετικό του επίπεδο, έκανε ακόμα ένα θετικό

σχόλιο για τις εισηγήσεις των κυρίων Νικολόπουλου και Σταυρόπουλου από την συζήτηση με τους φορείς. Ανέφερε όμως, πως αισθανόταν ότι το παρόν νομοσχέδιο στόχευε κάπου αλλού από αυτό το οποίο παρουσίαζε και δεν αντιλαμβανόταν εάν ήθελαν να εισάγουν τον γάμο γιατί δεν το έκαναν και το άφησαν να εννοηθεί. Τέλος, τόνισε πως το άρθρο 5 άφηνε να εννοηθεί ότι αναγνωρίζεται το σύμφωνο σαν γάμο, το οποίο οδηγεί με τη σειρά του σε άλλα δικαιώματα τα οποία ο Υπουργός είπε πως δεν εισάγονται και τόνισε πως είναι σαν να κλείνουν το μάτι σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Επίσης, και ο ίδιος ζήτησε από την πολιτεία να δώσει περισσότερα σε μία κοινωνική ομάδα από όσα μπορεί.

Ο κύριος Κατσίκης, από τους Ανεξάρτητους Έλληνες είπε μεταξύ άλλων πως θεωρούσε ότι το νομοσχέδιο δεν ήταν τόσο επείγον για να συζητηθεί και να έρθει προς ψήφιση την ίδια στιγμή που υπήρχαν άλλα πιο σημαντικά ζητήματα που είχαν προτεραιότητα. Θεωρούσε πως πρόκειται περί εξέλιξης του συμφώνου συμβίωσης των ετερόφυλων που μεταφράζεται σε γάμο και υιοθεσία από τα ομόφυλα ζευγάρια. Είπε πως η ομοφυλοφιλία αναφέρεται σε μία μικρή κοινωνική ομάδα παρεκτρεπομένων. Τόνισε πως ο γάμος και η δυνατότητα υιοθεσίας από τους ομοφυλοφίλους βρίσκεται ενάντια από τα δόγματα της εκκλησίας, ενώ η δυνατότητα τεκνοθεσίας παραβιάζει την αρχή της προστασίας της ομαλής ψυχοσωματικής ανάπτυξης του παιδιού που αποτελεί το θεμέλιο της σχέσης γονέα- παιδιού, γεγονός που οδηγεί σε μία πολιτεία χαλαρών ηθών. Επίσης, ανέφερε πως το παιδί δυσκολεύεται να προσαρμοστεί κοινωνικά και συναισθηματικά όταν μεγαλώνει με ομόφυλους γονείς όπως επίσης δυσκολεύεται και στην ανάπτυξη της ταυτότητας φύλου και του σεξουαλικού του προσανατολισμού. Έκανε γνωστό πως οι ΑΝ. ΕΛ. θέλουν τα παιδιά τους να μεγαλώσουν σε ορθόδοξες ελληνικές οικογένειες όπως μεγάλωσαν και οι ίδιοι και δεν θα επιτρέψουν την διάλυση που προσπαθεί να επιτευχθεί εναντίον της οικογένειας. Παρουσίασε το σύμφωνο συμβίωσης ως υποκατάστατο των ήδη υπαρχόντων μηχανισμών και ενημέρωσε πως οι ΑΝ.ΕΛ. μεγαλωμένοι από ετερόφυλους γονείς θα καταψηφίσουν το παρόν νομοσχέδιο, διότι δεν γίνεται θα τίθεται ζήτημα εκτροφής παιδιών από ομόφυλα ζευγάρια που έχουν ποικίλους σεξουαλικούς προσανατολισμούς.

Η κυρία Κοζομπόλη, έκανε σχόλιο συνολικά για το νομοσχέδιο λέγοντας πως πρόκειται για ακόμα ένα νομοσχέδιο που θα αφήσει το στίγμα του.

Ο κύριος Λάμπας, από τον ΣΥΡΙΖΑ, παίρνοντας αφορμή από τα λόγια του κυρίου Κατσίκη, είπε πως αυτό που αναφέρθηκε περί μίας μικρής κοινωνικής ομάδας δεν είναι κάτι αποδεδειγμένο αλλά ούτε και αποδείξιμο. Ανέφερε πως ένα γεγονός κρίνεται με βάση την ιστορία από την ώρα που ξεκινάει να διαδραματίζεται, δίνοντας σαν παράδειγμα την αρχαία Αθήνα όπου όλοι επευφημούσαν και προωθούσαν τον πρώτο, ο οποίος όμως είχε ομοφυλοφιλικές τάσεις και το μαθαίνουμε λόγω της ιστορίας. Νομικά, ηθικά, κοινωνικά και πολιτικά υπάρχει υποχρέωση νομοθετήματος για τον ένα που έχει διαφορετική άποψη, αυτή είναι η αρχή της ισονομίας και της ισοπολιτείας. Ανέφερε πως μετά την καταδίκη της χώρας από το Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υπήρξε απλά η επέκταση του ήδη υπάρχοντος συμφώνου και για τα ομόφυλα ζευγάρια, χωρίς να υποκρύπτεται απολύτως τίποτα. Χρησιμοποιώντας αυτολεξεί ένα μέρος της απόφασης του Δικαστηρίου γνωστοποίησε πως *‘ τα ομόφυλα ζευγάρια είναι ικανά να συνάψουν συναισθηματικές σχέσεις το ίδιο με τα ετερόφυλα ζευγάρια σε ζητήματα αγάπης και αφοσίωσης’*. Αναρωτήθηκε γιατί το Κ.Κ.Ε. αν θέλει να μην κατοχυρωθούν τα ατομικά δικαιώματα μίας μερίδας πολιτών και γιατί επιθυμεί να μένει χωρίς κατοχύρωση μία ιδιωτική σχέση. Τέλος, ανέφερε πως το νομοσχέδιο δεν υποχρεώνει κανέναν να το συνάψει, αλλά για όσους αποφασίσουν να το κάνουν κανείς δεν έχει το δικαίωμα να μην τους σεβαστεί.

Η κυρία Σταμπουλή ολοκλήρωσε την 3 συνεδρίαση της επιτροπής λέγοντας, πως με μία ιστορική αναδρομή στις σχέσεις των ανθρώπων γίνεται εύκολα αντιληπτό πως δεν υπήρχε ιδιαίτερη ελευθερία στην επιλογή των συζύγων ιδιαίτερα για τις γυναίκες μέχρι πρόσφατα, ενώ δεν έχει πολλά χρόνια που παρατηρείται ελευθερία στις επιλογές. Χωρίς όμως αυτό να

συμπεριλαμβάνει όλους τους ανθρώπους αφού οι ΛΟΑΤ άνθρωποι δεν έχουν την δυνατότητα επιλογής, τουλάχιστον σε νομικό επίπεδο αφού μέχρι πρόσφατα ήταν ομάδα καταδίωξης με αποκορύφωμα τα στρατόπεδα συγκέντρωσης στα οποία εξοντώνονταν και κυκλοφορούσαν με τα γνωστά ροζ τρίγωνα. Ολοκλήρωσε λέγοντας πως ήρθε καιρός κάτι τέτοιο να σταματήσει να συμβαίνει και δεν πρέπει να προσπερνάται το γεγονός πως υπάρχουν τέκνα και χρήζουν νομοθεσίας ακόμα και με αυτό το νομοσχέδιο.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 21/12/2015.

Η 4^η σε σειρά σύσκεψη της διαρκούς επιτροπής Δημοσίας Διοίκησης, Δημοσίας Τάξης και Δικαιοσύνης ήταν η συνέχεια της 3^{ης} στην οποία είχε ξεκινήσει η κατά άρθρων συζήτηση. Η συνεδρίαση έγινε στις 22 Δεκεμβρίου του 2015 στην αίθουσα της ολομέλειας της Βουλής με πρόεδρο τον κύριο Συρίγγο. Ξεκίνησε με μία πρόταση του προέδρου για την συζήτηση του νομοσχεδίου την επόμενη ημέρα στην ολομέλεια της βουλής στις 12 και μισή το πρωί και πρότεινε να υπάρξει διαφορετική ψήφιση κατ' άρθρων και επί της αρχής. Στην παραπάνω πρόταση του προέδρου συμφωνεί η εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ κυρία Κατριβάνου προσθέτοντας όμως να γίνει μία εισήγηση και επί της αρχής και επί των άρθρων, για εξοικονόμηση χρόνου. Πρόταση με την οποία συμφώνησε και ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κύριος Αθανασίου. Με αυτήν την πρόταση θα παρουσιαστεί η επιτροπή την επόμενη ημέρα στην ολομέλεια.

Πριν την έναρξη της κανονικής διαδικασίας η κυρία Παπακώστα, βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας ζήτησε τον λόγο για να ρωτήσει τον Υπουργό εάν όντως στην 2 σύσκεψη ανέφερε πως και ο ίδιος είναι θετικός προς την αλλαγή ή ακόμα και κατάργηση του άρθρου 347 του Ποινικού Κώδικα που κάνει αναφορά για την 'παρά φύση ασέλγεια' διότι ήταν κάτι που η ίδια άκουσε από συζήτηση μεταξύ τρίτων. Ο Υπουργός της απάντησε πως φυσικά και ήταν δεκτικός στο να αλλάξει ή ακόμα και να καταργηθεί ο νόμος πρώτον γιατί ήταν απαράδεκτο το κομμάτι που αφορούσε μόνο τους άνδρες και όχι και τις γυναίκες και δεύτερον διότι βρισκόταν σε αχρηστία. Επανέλαβε πως ζητήματα τέτοιου είδους τα έχει αναλάβει η νομοπαρασκευαστική επιτροπή που έχει συσταθεί για αυτόν τον σκοπό. Υπήρξε όμως μία γενικότερη αναστάτωση από τους βουλευτές οι οποίοι ρωτούσαν τον Υπουργό γιατί ενώ είναι δεκτικός στην αλλαγή του άρθρου δεν προβαίνει σε αυτήν την πράξη και η απάντηση ήταν πως στην συζήτηση του παρόντος νομοσχεδίου ήταν πολλές οι τροπολογίες που δόθηκαν και δεν είχε τον χρόνο για να τις αναγνώσει και να τις ελέγξει όλες, ενώ επιφυλάχθηκε για μεταγενέστερες τροπολογίες σε όσα θέματα δεν ρυθμίστηκαν με το νομοσχέδιο.

Έτσι ο υπουργός έλαβε τον λόγο στην κανονική διαδικασία και ανέφερε πως μετά τις συζητήσεις που προηγήθηκαν, με τις οποίες ο ίδιος ήταν χαρούμενος διότι έγινε γόνιμος διάλογος, στο άρθρο 12 που υπήρξε μία επιφύλαξη σχετικά με τις σχέσεις των μερών οι οποίες ρυθμίζονται όμοια με τους συζύγους όπου δεν υπάρχει ειδική διάταξη, που θεωρήθηκε πως με αυτόν τον τρόπο ανοίγει ο δρόμος προς την τεκνοθεσία, δεν ισχύει κάτι τέτοιο αφού ο ίδιος είπε αρκετές φορές πως δεν τίθεται το ζήτημα της τεκνοθεσίας με το παρόν νομοσχέδιο. Έτσι για να μην μείνουν λανθασμένες εντυπώσεις άλλαξε τη διατύπωση ως 'αξιώσεις των συζύγων μεταξύ τους ή έναντι τρίτων' και με αυτόν τον τρόπο τερματίστηκε κάθε αξίωση για υιοθεσία.

Σειρά είχε η εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ κυρία Κατριβάνου η οποία μίλησε και πάλι γενικά για το πόσο σημαντική είναι η νομοθέτηση του συμφώνου συμβίωσης και δεν εστίασε σε κάποιο άρθρο. Τόνισε πως η συμμόρφωση της χώρας με την απόφαση του Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ήταν κάτι το οποίο έπρεπε να γίνει εδώ και καιρό, όμως στην φάση της επεξεργασίας κατάλαβαν όλοι την δυσκολία που είχε η νομοθέτηση του. Θεωρεί

πως πρόκειται για μία πολύ σημαντική πρωτοβουλία του ΣΥΡΙΖΑ η οποία χαίρει στήριξης και από άλλες παρατάξεις, και αφορά μία πάρα πολύ σημαντική στιγμή για τα θεμελιώδη δικαιώματα και την ισονομία στην Ελλάδα. Αναφέρεται στο γεγονός ότι ακούστηκαν ιδιαίτερα ομοφοβικές τοποθετήσεις από του συναδέλφους βουλευτές και τόνισε πως θα έπρεπε οι επόμενες τέτοιες τοποθετήσεις να μην επιτραπούν από κανέναν ενώ για όσους έχουν προβεί σε αυτές τους καλεί να αναλάβουν τις ευθύνες τους αφού όπως λέει **«οι ίδιοι τους γίνονται ντουντούκα για τα θέλω ολόκληρης τα κοινωνίας»**. Τόνισε πως με το παρόν νομοσχέδιο σταματάει η διάκριση μεταξύ των πολιτών, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει και μία εξέλιξη του ήδη υπάρχοντος συμφώνου των ετερόφυλων ζευγαριών. Επανέλαβε πως η ομοφυλοφιλία δεν είναι επιλογή του κάθε ατόμου αλλά η έκφραση του σεξουαλικού του προσανατολισμού, τμήμα της φύσης και της έκφρασης του. Επίσης, θύμισε πως με το σύμφωνο συμβίωσης δεν θα λυθούν όλα τα προβλήματα των ομόφυλων ζευγαριών, αλλά γίνεται ένα πρώτο βήμα και η αρχή της διαπαιδαγώγησης των επόμενων γενεών για την επίτευξη του βασικού στόχου του ΣΥΡΙΖΑ που δεν είναι άλλος από τον πολιτικό γάμο. Έκανε μάλιστα και μία αναφορά στην κοινότυπη έκφραση *‘δεν με νοιάζει τι κάνει κανείς στο κρεβάτι του’* τονίζοντάς πως τους φορά η σχέση των ανθρώπων αυτών με την πολιτεία για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που προκύπτουν. Έγινε αίτημα από την εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ στο άρθρο 3 να αλλάξει η διατύπωση για την λύση του συμφώνου από τον εισαγγελέα σε περίπτωση που πλήττεται η δημόσια τάξη, και να αναγραφεί σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι προϋποθέσεις όπως έχουν ορισθεί στο άρθρο 2 για να μην υπάρξει παρερμηνεία με τον όρο ‘δημόσια τάξη’. Τέλος, έκανε έκκληση στον υπουργό κύριο Παρασκευόπουλο για την κατάργηση του άρθρου 347 του Ποινικού Κώδικα για την ‘παρά φύση ασέλγεια’ όπως επίσης και για την πραγματοποίηση της τροπολογίας του ΠΟΤΑΜΙΟΥ για την εξασφάλιση των ήδη γεννημένων και υπάρχοντων παιδιών των ομόφυλων ζευγαριών, τροπολογία που έγινε ύστερα από την πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη και υποστηρίζεται από το ΠΟΤΑΜΙ, το ΣΥΡΙΖΑ και τη ΔΗΜ.ΑΡ. .

Ο κύριος Αθανασίου, έτερος εισηγητής του νομοσχεδίου και βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, ανέφερε μεταξύ άλλων πως έμεινε ικανοποιημένος από τις αλλαγές για το άρθρο 12 που παρουσίασε ο Υπουργός, παρόλα αυτά ζήτησε να τα δει και σε έντυπη μορφή για να διατυπώσει ολοκληρωμένη γνώμη. Επιπροσθέτως έκανε μία αναφορά στο σύμφωνο συμβίωσης των ετερόφυλων ζευγαριών, αναφέροντας πως εκεί δεν υπήρχε πρόνοια για τα περιουσιακά όπως υπάρχει τώρα, ιδιότητα η οποία έχει αναγνωριστεί μόνο στους γάμους. Για αυτόν τον λόγο επαναδιατυπώνει την άποψη περί σχηματικού συμφώνου αλλά ουσιαστικά γάμου. Κλείνει κάνοντας αναφορά στο άρθρο 1455 του Αστικού Κώδικα, στον οποίο αναφέρονται οι περιπτώσεις της ιατρικής υποβοήθησης στην αναπαραγωγή και τόνισε πως τέκνα μπορούν να υπάρξουν και είναι κάτι για το οποίο θα πρέπει να προνοήσουν.

Από την Χρυσή Αυγή τον λόγο έλαβε ο κύριος Σαχινίδης, ο οποίος αφού τόνισε πως η Χρυσή Αυγή θα καταψηφίσει το νομοσχέδιο έθεσε ορισμένα ερωτήματα επί των άρθρων όπως για παράδειγμα το άρθρο 7 με βάση το οποίο, κατά την γνώμη του φαίνεται ξεκάθαρα πως το σύμφωνο αποτελεί γάμο και συγκεκριμένα τριών ταχυτήτων, αφού αναφέρετε σε συμβίωση με σύμφωνο, σε συμβίωση χωρίς σύμφωνο και με γάμο. Ανέφερε πως ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι σε θέση να αναγάγει σε νομική επιστήμη τις πολιτικές του ιδεολογίες ενώ κάλεσε την κυρία Κατριβάνου να καταθέσει στα πρακτικά την έρευνα την οποία επικαλέστηκε και έδειχνε σε ποσοστό 70% αποδοχή του συμφώνου συμβίωσης από την κοινωνία. Τέλος, ανέφερε πως η συζήτηση για αυτό το νομοσχέδιο αφορούσε έναν ψευτό- ανθρωπισμό ενώ η ισότητα των πολιτών είναι κατοχυρωμένη με το άρθρο 4 του συντάγματος και κατηγόρησε τον ΣΥΡΙΖΑ πως δεν σκέφτηκε τα ψυχολογικά προβλήματα που θα αποκτήσουν τα τέκνα των ομόφυλων

οικογενειών και το bullying που θα δεχτούν. Επίσης, αναρωτήθηκε εάν θα υπάρξουν κάποια όρια όπως για παράδειγμα συγκεκριμένος αριθμός τέκνων ή αν θα δοθεί η δυνατότητα στα ομόφυλα ζευγάρια μέχρι και να αποκαλεστούν πολύτεκνοι.

Ο κύριος Παπαθεοδώρου από την ΔΗΜ.ΑΡ έκανε μία αναφορά μόνο στις αλλαγές που ανήγγειλε ο Υπουργός, τονίζοντας πως δεν υπάρχει λόγος για να επαναλαμβάνονται συνεχώς οι ίδιες θέσεις και δήλωσε σύμφωνος με την αλλαγή για το άρθρο 12.

Ο κύριος Φωτήλας, από το ΠΟΤΑΜΙ στην αρχή της εισήγησης του ανέφερε την δήλωση του Μητροπολίτη Αιγιαλείας κυρίου Αμβρόσιου ο οποίος είχε δηλώσει πως την 21^η και την 22^α Δεκεμβρίου θα τις ανακήρυττε ημέρες πένθους ενώ οι καμπάνες στο Αίγιο θα ηχούσαν πένθιμα. Χρησιμοποίησε τα λόγια του κληρικού Φιλόθεου Φάρου, ο οποίος έχει και επιστημονική υπόσταση αφού κατέχει πτυχίο νομικής αλλά και άλλων επιστημών, που ανέφερε **«πρόκειται για Φαρισαίους και υποκριτές ιεράρχες και κληρικούς που έσπευσαν να μιλήσουν για πορνεία και κουσούρια (...)όσοι εμφανίζονται σκληροί στην πραγματικότητα αναζητούν άλλοθι για να αποπροσανατολίσουν από δικές τους αμαρτωλές πράξεις, μακάρι να ενδιαφερόντουσαν για την ελληνική οικογένεια αλλά αδιαφορούν πλήρως. Η πολιτεία ορθώς πράττει και προωθεί το σύμφωνο, το ερώτημα είναι αν η Ελλάδα είναι μία κοινοβουλευτική δημοκρατία ή μία θεοκρατία τύπου Χομεϊνί¹¹, φαίνεται πως σε μεγάλο ποσοστό η Ελλάδα είναι μία θεοκρατία τύπου Χομεϊνί»**. Συνέχισε, αναφέροντας ένα παράδοξο που αφορούσε την κυβερνητική διαφοροποίηση μεταξύ των εταίρων, που ήταν ξεκάθαρη από τις τοποθετήσεις των βουλευτών των ΑΝ.ΕΛ. αλλά και του ίδιου του αρχηγού τους κυρίου Καμμένου, και τόνισε πως ήταν πρωτόγνωρο η κυβέρνηση να περιμένει και να ελπίζει στην στήριξη της αντιπολίτευσης. Τέλος, ζήτησε από όλα τα κόμματα να στηρίξουν την τροπολογία που ο ίδιος κατέθεσε για τα τέκνα γιατί όπως πολλές φορές ακούστηκε αφορούσε πραγματικές καταστάσεις οι οποίες θα έπρεπε να λυθούν άμεσα και το μελλοντικό σχέδιο δεν καλύπτει κανέναν.

Ο κύριος Κόκκαλης από τους ΑΝ.ΕΛ. ανέφερε πως πηγή του κακού για το σύμφωνο συμβίωσης αποτελεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο ακούστηκε από πολλούς βουλευτές. Ο κύριος Κόκκαλης μετά από την ανάλυση του άρθρου 8 της Σύμβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά την ισότητα των πολιτών, και παρουσιάζοντας την πληροφορία πως το Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν έχει την δυνατότητα της υποχρεωτικής υπόδειξης στην χώρα που έπραξε κάποιο λάθος αλλά μπορεί μόνο να αναγνωρίσει αυτό το λάθος ή την αμέλεια, κατέληξε στο ότι το νομοσχέδιο ήρθε λόγω επιλογής του ΣΥΡΙΖΑ και όχι λόγω υποχρέωσης. Συνεχίζοντας ανέφερε πως η διαφοροποίηση των περισσότερων βουλευτών ήταν τα τέκνα, για τα οποία δεν έχει βρεθεί ένας τρόπος ούτως ώστε πραγματικά να μην συμπεριληφθούν στο νομοσχέδιο ενώ ανέφερε πως η δυνατότητα τεκνοθεσίας και τεκνοποιίας από ομόφυλα ζευγάρια είναι συνταγματικά αδύνατη. Με το άρθρο 26 του ελληνικού συντάγματος αναφέρεται πως ο θεσμός της οικογένειας προάγει το έθνος, και αναρωτήθηκε αν μέσω της υιοθεσίας στα ομόφυλα ζευγάρια θα προαχθεί το έθνος την ίδια στιγμή που το μεγαλύτερο ζήτημα της χώρας είναι το δημογραφικό. Επίσης, έκανε αναφορά στο ελληνικό σύνταγμα μέσα από το οποίο τόνισε πως η μητέρα, το παιδί και η οικογένεια προασπίζονται και προέβλεψε πως τα άρθρα του

¹¹ Αγιατολάχ Ρουχολάχ Μουσαβί Χομεϊνί (πραγματικό όνομα Ρουχολάχ Μουσαβί) (1902-1989), υπήρξε θρησκευτικός ηγέτης του Ιράν (1979-1989). Ο Χομεϊνί μέσα από τα κείμενα του πρότεινε μία μορφή διακυβέρνησης διαφορετικής από την ισχύουσα και μετατροπή του Ιράν σε θεοκρατικό ισλαμικό κράτος με την εξουσία να βρίσκεται στα χέρια του κλήρου. Με την Ιρανική επανάσταση (1979) στην οποία ήταν πρωτεργάτης αλλά και επικεφαλής του κλήρου, αναδείχτηκε ανώτατος άρχοντας του Ιράν κατέχοντας ταυτόχρονα και τις θρησκευτικές του ιδιότητες. Το συμβούλιο της επανάστασης επέβαλε καθεστώς το οποίο βασιζόταν στην αυστηρή ερμηνεία του Κορανίου.

συμφώνου συμβίωσης μελλοντικά θα ανακηρυχθούν αντισυνταγματικά. Ολοκλήρωσε με ένα ερώτημα για το άρθρο 347 του Αστικού Κώδικα για την 'παρά φύση ασέλγεια' καθώς δεν καταλάβαινε για ποιόν λόγο αιτήθηκαν την κατάργησή του, αφού προστάτευε τα ανήλικα από την εις βάρος τους ασέλγεια από έναν ενήλικο και τόνισε πως μία αλλαγή στο Οικογενειακό Δίκαιο δεν θα ήταν προς όφελος των τέκνων.

Ο κύριος Γκιόκας από το Κ.Κ.Ε. επίσης ακολούθησε την επιλογή του κυρίου Παπαθεοδώρου και απλά ανέφερε ότι εμμένουν στις θέσεις τους όπως ήδη έχουν παρουσιαστεί και επιφυλάσσονται για την ψήφιση μετά τις τροπολογίες και τις τοποθετήσεις στην ολομέλεια.

Ο κύριος Λάμπας από τον ΣΥΡΙΖΑ, ανέφερε πως θα ήθελε τουλάχιστον στην τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής να μην ακουστούν ομοφοβικές θέσεις παρόλα αυτά ακούστηκαν και μάλιστα από νομικούς. Ανέφερε πως το ζήτημα που τέθηκε για το ελληνικό σύνταγμα αλλά και για την απόφαση του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν είχε βάση αφού η απόφαση του δικαστηρίου αυτού έχει υπερνομοθετική ισχύ όπως επίσης και ότι ψευδώς αναφέρθηκε η ψηφοφορία σε 4-3 για την καταδίκη καθώς ήταν 16-1 και αναφέρεται ρητά στην απόφαση του δικαστηρίου. Έκανε επίσης αναφορά στον κύριο Γκιόκα λέγοντας πως εκπλήσσεται που το ΚΚΕ συνέχισε να διατηρεί την στάση του και ιδιαιτέρως μετά την καταδίκη της χώρας, αφού δεν περίμενε κάτι τέτοιο από αριστερή παράταξη. Τέλος, έκανε αναφορά στον κύριο Παπαθεοδώρου και τον κύριο Φωτήλα όπου και οι δύο ανέφεραν πως οι πολλές τροπολογίες που εισάγονται με το νομοσχέδιο και αφορούν άλλα θέματα, αλλοιώνουν το πρόσωπο του νομοσχεδίου και είναι κάτι με το οποίο οι ίδιοι δεν συμφωνούν, γνωστοποιώντας πως και ο ίδιος συμφωνούσε μαζί τους όμως για ορισμένα θέματα πίεζε ο χρόνος και δεν μπορούσε να γίνει με διαφορετικό τρόπο.

Ο κύριος Κυριαζίδης από την Νέα Δημοκρατία, χωρίς να θέλει να μακρηγορήσει ανέφερε απλώς πως το παρόν νομοσχέδιο προήγαγε το σύμφωνο συμβίωσης με τις αξιώσεις του γάμου λόγω των σχέσεων των δύο μερών που ρυθμίζονται ομοίως με τους συζύγους.

Η κυρία Καβαδία, βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ αυτοπαρουσιάστηκε ως μία εκ των βουλευτών που προσυπέγραψαν για την κατάργηση του άρθρου 347 του Ποινικού Κώδικα, διότι αφορούσε μία απαξίωση για συγκεκριμένη μερίδα πολιτών εξαιτίας μίας γενετήσιας ανωμαλίας. Τόνισε πως η εθνική επιτροπή για τα δικαιώματα του ανθρώπου αλλά και η επιτροπή ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ είχαν ζητήσει την κατάργηση του συγκεκριμένου άρθρου το 2004 και το 2005 αντίστοιχα. Με το άρθρο αυτό του ΠΚ, ανέφερε πως ποινικοποιούνταν μία συγκεκριμένη μερίδα πολιτών, στιγματίζονταν ενώ παράλληλα διαιωνιζόταν ο ρατσισμός. Ο ΣΥΡΙΖΑ ζήτησε την κατάργηση του άρθρου αυτού ως μία ένδειξη της άρσης των διακρίσεων. Τέλος, ανέφερε ότι όντως ο κύριος Αμβρόσιος πρόεβη στην πράξη της δηλώσεως του ανακηρύσσοντας ημέρες πένθους την 21^η και την 22^η Δεκεμβρίου και ζήτησε την άποψη των υπόλοιπων παρευρισκόμενων σχετικά με το εάν συμφωνούν με τέτοιες διχαστικές πράξεις.

Ο κύριος Τζαβάρας, από την Νέα Δημοκρατία επανέλαβε και πάλι την άποψη που ανέφεραν και στις υπόλοιπες εισηγήσεις τους οι βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας ότι δηλαδή το νομοσχέδιο αποτελούσε πρόσχημα ενώ ουσιαστικά νομοθετείτο γάμος, τουλάχιστον ως προς τα δικαιώματα που θα αναγνωρίζονται στα δύο μέρη. Απηύθυνε ερώτημα προς τους παρόντες βουλευτές για το 'τι σημαίνει φύλο' αναφέροντας πως ο Ζακ Λακάντ και ο Φρόιντ το έχουν απαντήσει. Τόνισε πως οι αριστεροί βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ υπερθεματίζουν με φιλελεύθερο τρόπο σε τέτοιο βαθμό που ο ίδιος, όντας φιλελεύθερος ιδεολογικά δεν μπορεί να ακολουθήσει το νομοθετικό τους σκεπτικό. Αναφέρθηκε στο άρθρο 7 στην περίπτωση γ' που αναγράφεται λύση του συμφώνου εάν υπάρξει γάμος και τόνισε πως δεν είναι δυνατόν ο Υπουργός να αφήσει ακόμα και να εννοείται μία μελλοντική νομοθέτηση του γάμου των ομοφυλόφιλων. Αυτό γιατί ανέφερε πως με βάση το άρθρο 12 της Συνθήκης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που χαίρει υπέρ νομοθετικής ισχύος, δεν επιτρέπεται κάτι τέτοιο ή τουλάχιστον όλα τα ατομικά δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες έχουν σχέση με μία κοινωνική βάση : **2 άνθρωποι**

όταν φτάσουν σε ηλικία που ορίζει ο νόμος εφόσον είναι διαφορετικού φύλου μπορούν να ιδρύσουν οικογένεια εφόσον έχουν συνάψει γάμο. Έγινε αναφορά γενικότερα στην ομοφυλοφιλική κλίση η οποία είναι γνωστή και παλαιότερη από οποιαδήποτε νομοθεσία και κοινωνία όπως επίσης και στον Μοδεστίνιο, ο ορισμός, τον οποίο έδωσε για τον γάμο μέχρι και σήμερα δεν έχει ξεπεραστεί. Παρουσιάζοντας τα λόγια του Εμίλ Ντυρκέμ γνωστοποιείται πως οι κοινωνικές σχέσεις είναι αναγκαστικού χαρακτήρα και όταν βρίσκεται ένας άνθρωπος εντός μίας κοινωνίας είναι υποχρεωμένος να δεχτεί ρόλους και καταστάσεις οι οποίες δεν συνάδουν κατά ανάγκη με τις δικές του θελήσεις και σκέψεις είτε είναι θέμα φύλου, είτε κοινωνικό είτε οποιοδήποτε άλλο. Όπως επίσης γίνεται και αναφορά στον Φρόνιτ ο οποίος έλεγε πως ο κοινωνικός πολιτισμός, δηλαδή η συμβίωση, είναι πηγή δυστυχίας, προϋποθέτει καταναγκασμούς και ψυχαναγκασμούς στην άσκηση της γενετήσιας ελευθερίας ή όπως ακριβώς ο ίδιος την αποκαλεί στην αρχή της ηδονής. Έτσι ολοκλήρωσε τονίζοντας πως δεν είναι οι βουλευτές της αντιπολίτευσης αυτοί οι οποίοι πρέπει να έχουν απολογητικό τόνο, αλλά οι βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ θα έπρεπε να εξηγήσουν επακριβώς τι είναι αυτό που θέλουν να πετύχουν με το παρόν νομοσχέδιο, την ίδια στιγμή που ορθώς η χώρα καταδικάστηκε και πρέπει να αποκατασταθεί η αδικία αλλά όχι με δικαιώματα τα οποία λαμβάνονται αυτούσια από το Οικογενειακό Δίκαιο.

Ο κύριος Γκιόλας, χρησιμοποίησε το άρθρο 4 του Συντάγματος, στο οποίο έγινε αναφορά και προηγουμένως, και ανέφερε πως ορίζει την ισότητα των πολιτών ή τουλάχιστον αυτό θα έπρεπε να κάνει. Αναγνώρισε πως μία κοινωνική ομάδα τυγχάνει διώξεων τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη συνολικά σε βάθος χρόνου, παρόλο που το άρθρο περί ισότητας στην Ελλάδα υπάρχει διατυπωμένο με τον ακριβώς ίδιο τρόπο ήδη από το πρώτο Σύνταγμα που θεσπίστηκε, ενώ ταυτόχρονα η ομοφυλοφιλία αναγνωρίζεται ως ποινικό αδίκημα από το 1951 και την δημιουργία του πρώτου Ποινικού Δικαίου. Τόνισε πως η ισότητα είναι μια έννοια αόριστη που διαπερνά την καθημερινότητα των πολιτών και την οποία μέσα από αυτό το νομοσχέδιο προσπαθούν να ορίσουν με πολύ συγκεκριμένο τρόπο και να την προασπίσουν. Αναφέρθηκε σε όσους βουλευτές επικαλέστηκαν τις κοινωνικές σχέσεις και γνωστοποίησε πως σε βάθος χρόνου αλλάζουν και αλλοιώνονται επομένως αναζητούν νέους τρόπους ρύθμισης κάτι που οι ίδιοι προσπέρασαν. Παρουσίασε τα άρθρα 8,11 και 12 αναφέροντας πως ορίζονται αυτονόητα δικαιώματα τα οποία τα ετερόφυλα ζευγάρια έχουν πολλά χρόνια τώρα όπως την δυνατότητα ενημέρωσης της κατάστασης της υγείας του ενός συζύγου από τον άλλον ή την γονική μέριμνα που έχουν δυνατότητα να ασκούν από κοινού. Τέλος, διατύπωσε μία απορία του σχετικά με το γιατί μία κοινωνική ομάδα να μην θέλει να νομοθετήσει την αναγνώριση μίας άλλης, η ύπαρξη της οποίας δεν πλήττει τα δικαιώματα της πρώτης, ενώ χρησιμοποίησε την έρευνα της εταιρείας δημοσκοπήσεων focus barι από τον Μάιο του 2015 στην οποία το 70% της κοινωνίας φάνηκε δεκτικό στην νομοθέτηση του συμφώνου.

Ο κύριος Τσίρκας δεν εστίασε σε κάποιο συγκεκριμένο κομμάτι του νομοσχεδίου αναφέρθηκε μόνο στην πρώτη εμφάνιση που έκανε το σύμφωνο με τον Ν 3719/08 και εισήγαγε έναν διαφορετικό τρόπο συμβίωσης από αυτόν του γάμου που ίσχυε ως εκείνη την στιγμή. Επίσης, ανέφερε το άρθρο 8 παράγραφο 4 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου που ρυθμίζει την οικογενειακή και ιδιωτική ζωή των πολιτών ακόμα και στα άτομα του ίδιου φύλου, και είναι κάτι το οποίο έχει γίνει σεβαστό σε πλήθος των Ευρωπαϊκών χωρών ενώ στην Ελλάδα ίσχυε κάτι διαφορετικό. Ολοκληρώνει, ζητώντας και ο ίδιος την κατάργηση του άρθρου 347 του Ποινικού Κώδικα.

Ο κύριος Καραγιαννίδης, για λόγο του ΣΥΡΙΖΑ, ανέφερε πως ένιωθε ότι κάποιοι βουλευτές θέλαν μία συγκεκριμένη κατηγορία πολιτών να χαίρουν πολλών δικαιωμάτων την ίδια στιγμή μία άλλη μερίδα πολιτών έπρεπε να έχει μέτρο και απλά να δέχεται ανοχής. Τόνισε πως είτε θα πρέπει όλοι οι πολίτες να χαίρονται ίσων δικαιωμάτων ή να τεθούν σοβαρότερα επιχειρήματα από όσους διαφωνούν με το παρόν νομοσχέδιο από την απλή αναφορά στο έθιμο και την εκκλησία. Υποστήριξε και ο ίδιος την τροπολογία που κατατέθηκε από το ΠΟΤΑΜΙ

γιατί τόνισε πως κανείς δεν μπορεί να απαγορεύσει την γονική ιδιότητα από κάποιον άλλον, ειδικά την στιγμή που υπάρχουν 71 επιστημονικές έρευνες με τις περισσότερες από αυτές να έχουν κρατήσει αρκετά χρόνια και αποδεικνύουν πως δεν υπάρχει απολύτως κανένα ζήτημα για την υιοθεσία- τεκνοθεσία από τα ομόφυλα ζευγάρια. Τέλος, έκανε αναφορά στα λόγια που χρησιμοποίησε ο ίδιος στην συζήτηση με τους φορείς στην δεύτερη συνεδρίαση που ανέφερε την επιστολή του συλλόγου Πολυτέκνων, λέγοντας πως τα λεγόμενα του δεν αφορούσαν το σύνολο των πολύτεκνων οικογενειών αλλά των συντακτών της επιστολής και κάλεσε εκ νέου τους παρευρισκόμενους να λάβουν θέση επί της επιστολής.

Η κυρία Σταματάκη, ανέφερε πως η 22^α Δεκεμβρίου θα ήταν μία μέρα όπου η Ελλάδα θα έπανε να είναι σε ακόμα έναν τομέα θλιβερή. Τόνισε πως το παρόν νομοσχέδιο κάλυπτε ένα τεράστιο νομικό κενό το οποίο είχε αναγνωρισθεί από πολλούς φορείς και σωματεία αρκετά χρόνια τώρα.

Ο κύριος Φωτήλας, έλαβε τον λόγο για να απαντήσει στον κύριο Καραγιαννίδη και ανέφερε πως κανείς από όσους τοποθετήθηκαν για την επιστολή την προηγούμενη φορά δεν στράφηκε εναντίον του συνόλου των πολυτέκνων οικογενειών, αλλά των συντακτών της επιστολής. Ανέφερε πως παρόλο που κανείς δεν ζήτησε την σύμφωνη γνώμη του συλλόγου, δεν θεωρεί πως η επιστολή εκπροσωπεί και τις οικογένειες στο σύνολο τους.

Ο κύριος Παρασκευόπουλος, έχοντας ακούσει τις τοποθετήσεις των εκπροσώπων και των αγορητών έλαβε τον λόγο λίγο πριν την λήξη της συνεδρίασης και έδωσε και πάλη εξηγήσεις σε άρθρα τα οποία φαίνεται πως είχαν ενοχλήσει τους βουλευτές. Έτσι, ανέφερε πως όσα αναφέρθηκαν για την τεκνοθεσία δεν υφίστανται γιατί το παρόν νομοσχέδιο δεν την εισάγει, ενώ για όποιο άρθρο ορίζει τις σχέσεις των δύο μερών ομοίως με τους συζύγους έγινε απλά επειδή υπάρχει δανεισμός από το Οικογενειακό Δίκαιο. Επίσης, για την λύση του συμφώνου, στην γ' περίπτωση εξαιτίας γάμου ο Υπουργός τόνισε πως αφορά γάμο με τις ισχύουσες διατάξεις, επομένως δεν γίνεται λόγος για πολιτικό γάμο. Για την τροπολογία που δόθηκε από το ΠΟΤΑΜΙ και αφορά τα δικαιώματα των τέκνων ο Υπουργός ανέφερε πως μία ρύθμιση τέτοιου είδους δεν είναι εύκολη στο να πραγματοποιηθεί καθώς χρειάζονται αλλαγές στο Οικογενειακό Δίκαιο, να προβλεφθεί ο πολιτικός γάμος κλπ, για αυτό γνωστοποίησε πως ύστερα από την διεργασία που πρέπει να ακολουθηθεί με τρόπο και σε χρόνο που της αρμόζει θα δημιουργηθεί κατάλληλη τροπολογία και θα οδηγηθεί στην Βουλή. Τέλος, ανέφερε πως το άρθρο 347 του Ποινικού Κώδικα βρίσκεται σε αχρηστία ενώ το αξιόποινο του καλύπτεται από άλλες διατάξεις όπως το άρθρο 339 για την αποπλάνηση ανηλίκων και το άρθρο 342 για την κατάχρηση των ανηλίκων σε ασέλγεια, ενώ ανέφερε πως το 347 είναι προβληματικό τόσο σε σχέση με την ορολογία του όσο και με την συνταγματικότητα αφού δεν εμπεριέχει περιπτώσεις γυναικών.

Σειρά είχε η ψηφοφορία κατ' άρθρων στο στάδιο της επιτροπής, έτσι :

- Ο ΣΥΡΙΖΑ δηλώνει 'ΝΑΙ' για όλα τα άρθρα.
- Η Νέα Δημοκρατία 'ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ' για όλα τα άρθρα.
- Η ΔΗΜ.ΑΡ δηλώνει 'ΝΑΙ' για όλα τα άρθρα.
- Το ΠΟΤΑΜΙ δηλώνει 'ΝΑΙ' για όλα τα άρθρα.
- Οι ΑΝ.ΕΛ. δηλώνουν 'ΟΧΙ' για τα άρθρα 1-14, δηλαδή για το Σύμφωνο Συμβίωσης.
- Ενώ το Κ.Κ.Ε. δήλωσε 'ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ' και ανέμεναν την συζήτηση στην ολομέλεια, τις τοποθετήσεις και τις τροπολογίες.

Έτσι η επιτροπή ολοκληρώνει την 4^η σύσκεψη με το σχέδιο νόμου να γίνεται δεκτό κατά πλειοψηφία: α)επί της αρχής, β) επί των άρθρων και γ) επί του συνόλου.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ.

Οι συζητήσεις οι οποίες έλαβαν χώρα στις συνεδριάσεις της επιτροπής Δημοσίας Τάξης, Δημοσίας Διοίκησης και Δικαιοσύνης είχαν έντονο ενδιαφέρον από την πρώτη κιόλας εισήγηση έως και την τελευταία. Ερμηνεύοντας ξεχωριστά τις θέσεις που διατυπώθηκαν μέσω των εισηγητών ή των ειδικών αγορητών γίνεται εύκολα αντιληπτό πως οι διαφοροποιήσεις ή η στήριξη του νομοσχεδίου δεν ερχόταν πάντα από εκεί που ήταν το φυσιολογικό θεωρητικά.

Έτσι, ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν το κόμμα εκείνο που επεδίωξε την δημιουργία του νομοσχεδίου αυτού παρόλο που υπήρχαν διαφοροποιήσεις από τους κυβερνητικούς τους εταίρους, δηλαδή το σύμφωνο συμβίωσης δεν δημιουργήθηκε από την κυβέρνηση στο σύνολο της αλλά από το ένα κόμμα της κυβέρνησης. Μάλιστα σε μία εισήγηση της η κυρία Κατριβάνου δήλωσε πως το σύμφωνο συμβίωσης αφορά μία πρωτοβουλία του ΣΥΡΙΖΑ που με χαρά είδαν ότι στηρίχθηκε και από άλλες παρατάξεις. Έχοντας, λοιπόν, αναγνωρίσει το πραγματικό μέγεθος της μη νομοθετημένης συμβίωσης ο ΣΥΡΙΖΑ ήθελε να βοηθήσει ούτως ώστε να πάψουν οι διακρίσεις, να υπάρχει ισονομία και ισοπολιτεία ενώ εξαιτίας της καταδίκης της Ελλάδας από το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Στρασβούργου μετά την υπόθεση Βαλλιανάτου ήταν πιο εύκολη η διαδικασία νομοθέτησης, αφού πλέον ήταν υποχρεωτική. Ακριβώς, αυτό το στοιχείο έδωσε 'πάτημα' στις άλλες παρατάξεις να υποστηρίξουν πως λόγω της βιασύνης και του υποχρεωτικού της κατάστασης ο ΣΥΡΙΖΑ άφησε ανοιχτά ενδεχόμενα και εκκρεμείς υποθέσεις οι οποίες μπορούσαν να μεταφραστούν με διαφορετικό τρόπο τόσο από τα ομόφυλα ζευγάρια που θα κάνουν χρήση του νόμου όσο και από το σύνολο της αντιπολίτευσης που διαφωνεί σε όσα θεωρεί πως αχνοφαίνονται. Η θέση όμως που τήρησε ο ΣΥΡΙΖΑ δεν δείχνει να υποσκάπτει κάποια άλλη διαδικασία, όπως και ο ίδιος ο Υπουργός κύριος Παρασκευόπουλος ανέφερε ξανά και ξανά το νομοσχέδιο ήθελε απλά να καλύψει το νομοθετικό κενό που είχε δημιουργηθεί γύρω από την αναγνώριση της συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών. Άποψη που υποστηρίχθηκε και από τους φορείς που κλήθηκαν στην 2^η συνεδρίαση οι οποίοι ανέφεραν απλά περιστατικά όπως για παράδειγμα η πληροφόρηση του ενός μέρους για την υγεία του άλλου όταν νοσηλεύεται, κάτι το οποίο μέχρι εκείνη την στιγμή δεν γινόταν. Συνοψίζοντας, ο ΣΥΡΙΖΑ φαίνεται πως αφουγκράζεται ένα πραγματικό πρόβλημα της κοινωνίας και μάλιστα παρουσιάζει και δημοσκοπήσεις που δείχνουν πως η αναγνώριση των ομόφυλων ζευγαριών ήταν και θέση πλέον των ετερόφυλων ζευγαριών που χαίρουν δικαιωμάτων, ενώ παρουσιάζονται απολογητικοί στο σύνολο των συσκέψεων αφού οι αντίθετες γνώμες ήταν περισσότερες από τις υποστηρικτικές.

Η Νέα Δημοκρατία, λοιπόν, δεν στήριξε το σύμφωνο συμβίωσης και ήταν κάτι αναμενόμενο αφού το 2013 που βγήκε η απόφαση του Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ήταν στην κυβέρνηση και θα μπορούσαν να έχουν ξεκινήσει τις διαδικασίες για την νομοθεσία, πράγμα όμως που δεν έπραξαν. Όπως επίσης θα μπορούσαν να μην έχουν δημιουργήσει την διάκριση με τον 3719/08 που εκείνοι θέσπισαν. Έτσι, και τώρα θεωρούσαν πως πίσω από τις λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν για να εισαχθεί το σύμφωνο συμβίωσης, κρυβόταν ουσιαστικά ο πολιτικός γάμος χωρίς να κατονομάζεται. Υποστήριξαν πως όσα δικαιώματα αναγνωρίζονται στα ομόφυλα ζευγάρια με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο είναι πολλά παραπάνω από όσα θα έπρεπε, ή ακόμα και από όσα ζητούσαν οι ΛΟΑΤ άνθρωποι. Επίσης, η Νέα Δημοκρατία δεν δεχόταν επίσης το ενδεχόμενο της τεκνοθεσίας, υιοθεσίας ή τεκνοποιίας και η σκέψη τους έφτασε πολύ βαθύτερα κάνοντας αναφορά στην υποβοηθούμενη ιατρική αναπαραγωγή που μπορούσε να δρομολογήσει την διαδικασία τεκνοποίησης. Μία μικρή αναφορά προς επίρρωση των επιχειρημάτων τους για την εξίσωση του συμφώνου με τον γάμο. Τέλος, αναφέρεται πως δεν είναι κατά των ανθρώπων αυτών και αναγνωρίζουν όπως αναφέρει και η απόφαση του Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πως οι ομόφυλοι άνθρωποι είναι σε θέση να αναπτύξουν δεσμούς αγάπης και εμπιστοσύνης ακριβώς όπως και οι ετερόφυλοι.

Η στάση της Χρυσής Αυγής επίσης δεν αποτέλεσε έκπληξη, καταψήφισαν το άρθρο από την πρώτη κιόλας εισήγηση τους. Ανέφεραν πως το νομοσχέδιο αυτό εισάγει τις πολιτικές ιδεολογίες του ΣΥΡΙΖΑ και μάλιστα με πολύ πρόχειρο και μη ολοκληρωμένο τρόπο. Έμειναν

σε ορισμένα άρθρα τα οποία όμως μετέφρασαν με διαφορετικό τρόπο από ότι είχαν διατυπωθεί όπως για παράδειγμα το άρθρο 1 όπου έδωσαν ένα παράδειγμα με έναν άνδρα ενήλικο από το Μπαγκλαντές ο οποίος έρχεται στην Ελλάδα με ένα ανήλικο αγόρι και ζητάει να συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, η Χ.Α. λέει πως δεν γίνεται να μην το συνάψει επειδή το άρθρο αναφέρει 'όπως ορίζει ο νόμος της χώρας', με την φράση αυτή όμως δεν εννοείται το δίκαιο που διέπει την χώρα καταγωγής του εκάστοτε ανθρώπου αλλά την χώρα στην οποία απευθύνεται ο πολίτης για το σύμφωνο. Στο παρόν παράδειγμα εννοείται το δίκαιο της Ελλάδας και όχι του Μπαγκλαντές, επομένως πρόκειται για οφθαλμοφανές διαστρέβλωση των άρθρων από την Χ.Α. Επίσης, αναφέρθηκαν και απορίες για τις καταστάσεις για τις οποίες μελλοντικά φαίνεται να ανοίγει η συζήτηση όπως για παράδειγμα η τεκνοθεσία, αναρωτήθηκαν ,λοιπόν, οι βουλευτές της Χρυσής Αυγής εάν θα υπάρξουν κάποια όρια ή εάν θα μπορέσουν να αποκτήσουν και άλλες ιδιότητες όπως αυτήν του πολύτεκνου. Βέβαια, οποιοδήποτε επιχείρημα ή ερώτηση από το κόμμα αυτό είχε έντονο ειρωνικό στοιχείο και δεν γίνονταν ούτως ώστε να λάβουν απαντήσεις οι οποίες δεν θα ήταν ικανές να τους αλλάξουν γνώμη, αφού η απόφαση της Χρυσής Αυγής είχε παρθεί πολύ πριν την έναρξη της συζήτησης των επιτροπών.

Την ΔΗΜ. ΑΡ. εκπροσώπησε ο κύριος Παπαθεοδώρου, σε όλες τις επιτροπές. Τα επιχειρήματα που παρουσίασε ήταν εξαιρετικά υποστηρικτικά για τον ΣΥΡΙΖΑ που αναζητούσε τέτοιους συμμάχους για αυτό το νομοσχέδιο. Η ΔΗΜ. ΑΡ. στήριξε από την πρώτη στιγμή το σύμφωνο συμβίωσης ενώ έμεινε πολύ σε θέσεις όπως για παράδειγμα η αναγνώριση δικαιωμάτων των ήδη υπαρχόντων παιδιών, θέσεις οι οποίες βοηθούσαν και πολύ την κυβέρνηση. Υπήρξε όμως μία αντίφαση στις θέσεις που υποστήριξε η ΔΗΜ. ΑΡ. σε σχέση με τις πράξεις της τα προηγούμενα χρόνια. Το πρώτο σύμφωνο συμβίωσης που εξαιρούσε τα ομόφυλα ζευγάρια θεσμοθετήθηκε το 2008, ενώ 5 χρόνια αργότερα βγήκε η απόφαση του Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στην κυβέρνηση ,λοιπόν, από τον Μάιο του 2012 βρισκόταν η Νέα Δημοκρατία με την ΔΗΜ.ΑΡ. και ενώ παλαιότερες θέσεις του ΠΑΣΟΚ φάνηκε να ήταν υπέρ παρόμοιας νομοθεσίας ποτέ δεν την υλοποίησαν, ακόμα και μετά την υποχρεωτική απόφαση που τους βάραινε. Εν κατακλείδι η παρουσία του κύριου Παπαθεοδώρου ήταν το λιγότερο βοηθητική για την προώθηση και την ψήφιση του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, ενώ οι προθέσεις του έγιναν ξεκάθαρες στην 3^η συνεδρίαση στην οποία αφού ανέφερε την δήλωση του κυρίου Καμμένου. ζήτησε από τον ΣΥΡΙΖΑ να αλλαχτούν ορισμένα άρθρα του νομοσχεδίου με βάση τις παρατηρήσεις των κομμάτων, για να μην υπάρξει περίπτωση μη θεσμοθέτησης του νομοσχεδίου λόγω του ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν θα είχε την στήριξη των ΑΝ.ΕΛ.

Το Κ.Κ.Ε. είχε επίσης έναν εκπρόσωπο, τον κύριο Γκιόκα οι εισηγήσεις του οποίου ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρουσες και σε καμία περίπτωση δεδομένες. Η στάση του Κ.Κ.Ε. ήταν ιδιαίτερα οπισθοδρομική για κόμμα της αριστεράς, ενώ και τα επιχειρήματα που χρησιμοποιήθηκαν δεν είχαν ιδιαίτερη συνοχή με την στάση τους. Το Κ.Κ.Ε. υποστήριξε από την αρχή πως δεν προτίθεται να ψηφίσει το σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών και αυτό ήταν μία θέση που τήρησαν συνολικά για τα σύμφωνα συμβίωσης αφού δεν είχαν υποστηρίξει ούτε το σύμφωνο συμβίωσης των ετερόφυλων. Συγκεκριμένα αναφέρθηκε πως και ο Ν 3719/08 δημιουργήθηκε για να οδηγηθεί η πολιτεία στην θεσμοθέτηση και συμφώνου συμβίωσης για τους ομόφυλους και να καταλήξουν στην τεκνοθεσία και την υιοθεσία, άποψη την οποία το Κ.Κ.Ε. δεν ασπάζεται. Επιπλέον, ο κύριος Γκιόκας δήλωσε πως ο πολιτικός γάμος είναι αυτό που υποστηρίζει και προωθεί το κόμμα του. Όμως η στάση αυτή του Κ.Κ.Ε. παραξένεψε και τους βουλευτές με τον κύριο Λάππα να αναφέρει στην τελευταία σύσκεψη πως παρόλη την αλλαγή του υπουργού στο άρθρο 12 και την καταδίκη την οποία έχει η χώρα εκπλήσσεται που ο κύριος Γκιόκας εμμένει στις θέσεις του. Δυστυχώς όμως ο κύριος Γκιόκας απουσίαζε εκείνη τη στιγμή και ο κύριος Λάππας δεν έλαβε απάντηση, τουλάχιστον όχι εντός της διεργασίας στο στάδιο της επιτροπής. Είναι εύλογο όμως το ερώτημα του βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ αφού για μία αριστερή παράταξη είναι πρωτάκουστη η μη θέληση νομοθέτησης

δικαιωμάτων υπέρ μίας κατηγορίας πολιτών και πολύ περισσότερο η νομική αναγνώριση παιδιών που βρίσκονται σε θεσμικό κενό.

Το ΠΟΤΑΜΙ επίσης είχε έναν εκπρόσωπο και δεν ήταν άλλος από τον κύριο Φωτήλα, του οποίου η συμβολή ήταν εξίσου πολύ σημαντική. Ήδη από την πρώτη του εισήγηση ο κύριος Φωτήλας είχε τονίσει πως είναι μεγίστης σημασίας για το ΠΟΤΑΜΙ η αναγνώριση και η θεσμοθέτηση των παιδιών των ομόφυλων οικογενειών, στάση που τήρησε μέχρι τέλους. Πιο συγκεκριμένα μετά την δεύτερη σύσκεψη με τους φορείς και την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη ο κύριος Φωτήλας κατέθεσε τροπολογία στον Υπουργό για τα παιδιά αυτά με βάση την πρόταση του Συνηγόρου. Η τροπολογία αυτή υποστηρίχθηκε και προωθήθηκε από τον ΣΥΡΙΖΑ αλλά και την ΔΗΜ.ΑΡ. Επίσης, στην επί της αρχής ψήφιση εντός της επιτροπής ο κύριος Φωτήλας αρχικά είχε δηλώσει «ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ» όμως δεν δινόταν έτσι η πλειοψηφία που χρειαζόταν για να ξεκινήσει η διαδικασία κάνοντας με αυτόν τον τρόπο τον κύριο Φωτήλα να δηλώσει συγκατάθεση ψηφίζοντας «ΝΑΙ». Γεγονός που και ο ίδιος ανέφερε στην πορεία της εισήγησης του, δείχνοντας με αυτόν τον τρόπο τις προθέσεις του για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Τέλος, ο κύριος Φωτήλας στήριξε την τοποθέτηση του ΣΥΡΙΖΑ για την κατάργηση του άρθρου 347 του Ποινικού Κώδικα που κάνει λόγο για ‘ασέλγεια παρά φύση’.

Οι ΑΝ.ΕΛ., οι κυβερνητικοί εταίροι κράτησαν μία αξιοσημείωτη στάση από την αρχή ως και το τέλος. Οι δύο εκπρόσωποι κύριος Κατσίκης και κύριος Κόκκαλης, δεν υποστήριξαν το σύμφωνο και για την ακρίβεια οι τοποθετήσεις τους ήταν πιο ομοφοβικές από αυτές της Χρυσής Αυγής. Σε τέτοιο βαθμό που στο τέλος της επεξεργασίας των 4^{ων} συνεδριάσεων μένει περισσότερο αρνητική εντύπωση από τις εισηγήσεις των δύο από ότι από τους εθνικιστές βουλευτές. Οι λέξεις ‘οικογένεια’, ‘εκκλησία’, ‘ελληνικό’, ‘έθνος’ ακούστηκε αμέτρητες φορές και αποτέλεσε και το σύνολο των επιχειρημάτων. Για παράδειγμα, ανέφεραν πως δεν υποστηρίζουν την υιοθεσία γιατί δεν είναι δυνατόν τα παιδιά να μεγαλώνουν σε ομόφυλες οικογένειες, ενώ τα παιδιά και τα εγγόνια τους θα μεγαλώσουν σε τυπικές ορθόδοξες οικογένειες όπως μεγάλωσαν και οι ίδιοι. Μεγαλύτερη δε εντύπωση προκαλεί το γεγονός πως ο κύριος Κόκκαλης είναι δικηγόρος, και ήταν και αυτός που θεώρησε πως το συγκεκριμένο σύμφωνο συμβίωσης ορίζει υιοθεσία με τον εξής τρόπο : οι σχέσεις των δύο μερών ορίζονται ομοίως με αυτές των συζύγων, οι σύζυγοι είναι αυτοί που ιδρύουν οικογένεια, στην οικογένεια υπάρχουν τα παιδιά, την οικογένεια την χρειάζεται η διαδικασία για να γίνει αποδεκτή μία υιοθεσία, επομένως με το σύμφωνο συμβίωσης ορίζεται και η υιοθεσία. Επίσης, αναφέρθηκε πως μέσω της οικογένειας γίνεται η προώθηση του ‘έθνους’ και αναρωτήθηκαν εάν σε μία χώρα όπως η Ελλάδα της οποίας το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι το δημογραφικό θα βοηθούσε η υιοθεσία από ομοφυλόφιλους μέσω των οποίων δεν θα προωθούνταν και το έθνος. Επιπρόσθετα υποστήριξαν πως σε μια ομοφυλοφιλική οικογένεια το παιδί δεν θα έχει την δυνατότητα να αναπτύξει σεξουαλική ταυτότητα και χαρακτηριστικά φύλου με σωστό τρόπο. Ο κύριος Κόκκαλης μάλιστα επεσήμανε πως το Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν έχει την δυνατότητα της υποχρεωτικής απόφασης, αλλά λειτουργεί και υπάρχει για να αναγνωρίζει λάθη και παραλήψεις και όχι για να επιβάλλει καταστάσεις, τοποθέτηση εξολοκλήρου λάθος αφού το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει υπερνομοθετική ισχύ και αναφέρθηκε και από τον κύριο Λάππα και από τον κύριο Τζαβάρα της Νέας Δημοκρατίας. Τέλος, οι δύο εκπρόσωποι εξήγησαν πως δεν καταλαβαίνουν για ποιον λόγο γίνεται συζήτηση για το σύμφωνο συμβίωσης ενώ υπάρχουν πολύ πιο επείγοντα ζητήματα και ανέφεραν πως πηγή του κακού για αυτό το νομοσχέδιο είναι το ίδιο το Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ήταν σαφές πως οι ΑΝ.ΕΛ, δεν θα υποστήριξαν το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, όμως οι τοποθετήσεις των εκπροσώπων ήταν μία τεράστια έκπληξη.

Τέλος, σειρά για την Ένωση Κεντρώων, μια παράταξη που γενικότερα ήταν δεκτική για το σύμφωνο συμβίωσης, ενώ συγκρατημένα το υποστήριζε δεν ακούστηκαν επαρκώς οι θέσεις της. Εκπρόσωπος όμως λογικά παρευρισκόταν αφού συχνά γινόταν αναφορά από άλλους ομιλητές για το κόμμα. Πιο συγκεκριμένα η θέση που θα κρατούσε για το νομοσχέδιο δεν ήταν

δεδομένη αφού εκπρόσωπος παρευρέθηκε μόνο στην ψήφιση επί της αρχής στην 3^η συνεδρίαση στην οποία και ψήφισε 'ΝΑΙ'.

Εν κατακλείδι, η συζήτηση εντός των επιτροπών ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα προκαλούσε εντάσεις και διαμάχες σε ανύποπτο χρόνο, οι θέσεις των κομμάτων ήταν ξεκάθαρες από την πρώτη μέρα χωρίς ωστόσο να ήταν και οι προβλεπόμενες. Η στάση για παράδειγμα του Κ.Κ.Ε. αλλά και των κυβερνητικών εταίρων ΑΝ.ΕΛ. ήταν απερίγραπτα απρόσμενες. Σε πιο γενικές γραμμές η συζήτηση που διεξήχθη με τους φορείς ήταν εποικοδομητική και ιδιαίτερα παραστατική αφού με αυτόν τον τρόπο ήταν ευκολότερα αντιληπτά τα ζητήματα που καλούνταν να νομοθετήσουν οι βουλευτές. Επίσης, η αισιοδοξία των φορέων φαινόταν σε όλη την διάρκεια της επιτροπής, μία αισιοδοξία που θα τους οδηγούσε ένα βήμα πιο κοντά στην ισονομία, την ισοπολιτεία και τα δικαιώματα που μία άλλη μερίδα πολιτών θεωρούσε δεδομένα. Με το σύμφωνο συμβίωσης όπως ακούστηκε και πολλές φορές από τους βουλευτές το ζήτημα των ομόφυλων ζευγαριών δεν λύνεται, βρίσκονται απλά ένα βήμα πιο κοντά στην επίλυση του και σίγουρα με περισσότερα αναγνωρισμένα δικαιώματα. Τέλος, εκτός από την σημαντικότητα της νομοθέτησης του συμφώνου, της τεράστιας διαφωνίας για την υιοθεσία, τα έντονα αιτήματα για την υιοθέτηση της τροπολογίας του ΠΟΤΑΜΙΟΥ και την στείρα πολιτική αρνητική στάση τέθηκε και ένα πολύ μεγάλο αίτημα για το άρθρο 347 του Ποινικού Κώδικα. Το άρθρο αυτό ονομαζόταν 'ασέλγεια παρά φύση' και αφορούσε την ασέλγεια από έναν άρρεν προς έναν άλλον, άρθρο όμως του οποίου το αξιόποινο καλυπτόταν από άλλα άρθρα και βρισκόταν σε αχρηστία. Όσοι βουλευτές ζήτησαν την κατάργηση του άρθρου το έκαναν για συμβολικούς λόγους, για λόγους άρσης των διακρίσεων και για τους υβριστικούς όρους που έφερε το άρθρο. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως μόνο ο κύριος Κόκκαλης από τους ΑΝ.ΕΛ. ανέφερε πως με το συγκεκριμένο άρθρο καλύπτεται η ασέλγεια σε ανήλικο και δεν αναγνώρισε τον λόγο για τον οποίο οι υπόλοιποι βουλευτές ζήτησαν να καταργηθεί, κατάργηση την οποία υποστήριξε και ο ίδιος ο υπουργός ο οποίος παρουσίασε διπλή προβληματική του άρθρου με το πρώτο σκέλος να είναι αυτό της εξαιρέσεως των γυναικών και με το δεύτερο την φρασεολογία εις βάρος των ανδρών.

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ
Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΑΙ Η ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ.

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Η διαδικασία συζήτησης και ψήφισης του νομοσχεδίου στην ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων ξεκίνησε στις 22 Δεκεμβρίου του 2015 στην αίθουσα συνεδριάσεων του βουλευτηρίου με προεδρεύοντα τον κύριο Αναστάσιο Κουράκη.

Ο λόγος στην κυρία Βασιλική Κατριβάνου, εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ, η οποία λίγο πολύ επανέλαβε τα όσα ακούστηκαν και στις διαδικασίες της επιτροπής τις προηγούμενες μέρες. Στην έναρξη του λόγου της ανέφερε πως πρόκειται για μία ημέρα χαράς. Τόνισε την σημαντικότητα του συγκεκριμένου νομοσχεδίου το οποίο θα κάλυπτε ένα κενό νομικό που υπήρχε, μέσω του οποίου οι ομοφυλόφιλοι πολίτες θα αισθάνονται πως υπάρχουν και πως αναγνωρίζονται. Αναφέρθηκε σε ορισμένα επιχειρήματα τα οποία ακούστηκαν κατά την διάρκεια της επιτροπής από άλλους βουλευτές ο θεσμός της οικογένειας και εξήγησε πως η οικογένεια στο πέρασ του χρόνου αλλάζει. Το ελληνικό σύνταγμα, ανέφερε πως αναγνωρίζει και προασπίζει την οικογένεια και το έθνος, όμως πουθενά δεν αναφέρεται σε ετερόφυλη οικογένεια, που ακόμα και αυτή η μορφή οικογένειας έχει εξελιχθεί αφού έχει δημιουργηθεί ο πολιτικός γάμος. Επίσης, με έμμεσο τρόπο κάνοντας αναφορά σε περιστατικό της Αμερικής εξήγησε πως η εκπαίδευση είναι αυτή η οποία θα μπορούσε να βοηθήσει τις ομοφυλόφιλες οικογένειες για την ομαλή ένταξη και αναγνώριση τους με βάση τα όσα παρουσιάζονται στα βιβλία. Αναφέρθηκε όμως, πως στο παρόν νομοσχέδιο σε καμία περίπτωση δεν εντάσσεται τεκνοθεσία ή υιοθεσία, παρόλο που η ίδια είναι θετική προς αυτό, δεν υπάρχει στο νομοσχέδιο και για να υπάρξει σε επίπεδο νομοθεσίας θα πρέπει να υπάρξει επιστημονική συζήτηση και σωστή προεργασία. Επομένως, κατέληξε πως τα όσα ακούστηκαν περί τεκνοθεσίας από τους υπόλοιπους της επιτροπής ήταν δημαγωγίες που ως στόχο είχαν να ‘τερατοποιήσουν’ το νομοσχέδιο κάνοντας το αποκρουστικό σε όσους το ακούν. Έκανε ακριβώς την ίδια αναφορά με αυτήν στην επιτροπή για τα άρθρα 3 και 12 και έκλεισε αναφέροντας με έμμεσο πάλι τρόπο και πάλι με αναφορά σε δικαστική απόφαση της Αμερικής αλλά και σε δημοψήφισμα που έγινε στην Ιρλανδία, πως καμία θρησκεία δεν πρέπει να είναι σε θέση να καθορίσει την νομοθεσία της πολιτείας. Ολοκλήρωσε την εισήγηση της ζητώντας και πάλι από τον Υπουργό να εξετάσει την τροπολογία που δόθηκε από το ΠΟΤΑΜΙ ύστερα από την πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη και στηρίχθηκε από το ΠΑΣΟΚ για τα παιδιά που ήδη υπάρχουν στις ομοφυλόφιλες οικογένειες, αναφέροντας πως ένας άλλος μεταγενέστερος νόμος μπορεί να αργήσει και θα οδηγήσει για αρκετό καιρό σε νομικό κενό.

Σειρά είχε η Χρυσή Αυγή με τον κύριο Λαγό. Στο ξεκίνημα της ομιλίας, γίνεται αναφορά στην προηγούμενη εισήγηση με έμμεσο τρόπο αφού ο κύριος Λαγός αναφέρει πως για εκείνους πρόκειται για μία ημέρα ντροπής, μία ημέρα που προσπαθούν να κάνουν το παράλογο και αφύσικο, φυσικό και να το νομοθετήσουν. Ο κύριος Λαγός επισημάνει πως στην δημοκρατία σου ΣΥΡΙΖΑ δεν υπάρχει η δυνατότητα να μην συμφωνήσει κανείς γιατί θα κακό-χαρακτηριστεί. Όπως επίσης και τα νομοσχέδια που έχουν έρθει στον έναν χρόνο κυβέρνησης τους είναι όλα όσα εκφράζουν τους ψηφοφόρους και τους βουλευτές τους. Τονίζει πως δίνονται δικαιώματα που η Χρυσή Αυγή θα κυνηγήσει με όλες της τις δυνάμεις και δεν θα επιτρέψει όπως ο γάμος των ομοφυλόφιλων. Αναφέρει πως έχει ο καθένας δικαίωμα να κάνει ότι θέλει μέσα στο σπίτι του αλλά όχι και δημόσια, όπου θα διατυμπανίζεται το δήθεν φυσιολογικό. Επίσης, τονίζει πως το παρόν νομοσχέδιο χαρακτηρίζεται από απόλυτη προχειρότητα και βιασύνη γεγονός που φαίνεται και σε συγκεκριμένα άρθρα τα οποία νομικά δεν στέκουν και ζητάει εξηγήσεις από τον υπουργό. Για παράδειγμα χρησιμοποιεί ακριβώς το ίδιο που χρησιμοποίησε και στην επιτροπή με τον άνδρα που έρχεται στην χώρα με ένα ανήλικο κοριτσάκι με το οποίο ζητάει να συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, πράγμα που η χώρα δεν μπορεί να αρνηθεί αφού στις προϋποθέσεις ορίζει πως το σύμφωνο καταρτίζεται με βάση το ισχύον δίκαιο της εκάστοτε χώρας. Στα παραδείγματα αυτά του κυρίου Λαγού υπήρξαν έντονες αντιδράσεις και επιθέσεις λεκτικές τόσο από την κυρία Κατριβάνου όσο και από τον κύριο Κωνσταντινέα, ενώ για αρκετή ώρα υπήρχαν οι αψιμαχίες και με άλλους βουλευτές να

εμπλέκονται όπως ο κύριος Παναγιώταρος. Ενώ ολοκληρώνει λέγοντας πως η Χρυσή Αυγή όχι μόνο δεν θα στηρίξει με θετική ψήφο αλλά και θα αμυνθεί με κάθε της δύναμη ενάντια σε αυτό που ο ΣΥΡΙΖΑ προσπαθεί να προβάλει ως φυσιολογικό.

Ο κύριος Παπαθεοδώρου, από τη ΔΗΜ. ΑΡ. λαμβάνοντας τον λόγο επεσήμανε για ακόμα μία φορά πως το νομοσχέδιο έρχεται μόνο από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ αφού το κόμμα των ΑΝ.ΕΛ. στο σύνολο τους από τον αρχηγό μέχρι και τον τελευταίο βουλευτή έχει δηλώσει ανοιχτά πως δεν το υποστηρίζει και δεν θα το υπέρ ψηφίσει. Αναφέρει πως παλαιότερα είναι γνωστό ότι το ΠΑΣΟΚ προσπάθησε αρκετές φορές να καταθέσει νομοσχέδιο για ρυθμίσεις που αφορούσαν τα ομόφυλα ζευγάρια αλλά πάντα έβρισκε εμπόδια, με πρώτο και καλύτερο την Νέα Δημοκρατία και τις προκαταλήψεις της όταν μέχρι και στην τελευταία συμπαράταξη που έγινε μεταξύ τους η Νέα Δημοκρατία δεν δεχόταν να δημιουργηθεί τέτοιο νομοσχέδιο. Επίσης, κάνει λόγο αρκετές φορές για τα κόμματα και τον τρόπο που ψήφισαν στην επιτροπή αναφέροντας πως το ΚΚΕ, οι ΑΝ.ΕΛ και η Χρυσή Αυγή είχαν καταψηφίσει το νομοσχέδιο, η Νέα Δημοκρατία είχε δηλώσει επιφύλαξη ενώ τα υπόλοιπα δημοκρατικά αντιπολιτευόμενα κόμματα είχαμ στηρίξει θετικά το νομοσχέδιο. Αυτό το τονίζει ο κύριος Παπαθεοδώρου θέλοντας να καταστεί σαφές το γεγονός πως δεν υπάρχει κανένας απολύτως κίνδυνος μη πλειοψηφικής υπεροχής του ναι και άρα θεσμοθέτησης του νόμου. Ολοκλήρωσε την εισήγηση του όμως τονίζοντας πως ο ΣΥΡΙΖΑ έχει προσθέσει πολλά άρθρα που αφορούν τροπολογίες άλλων νόμων, στο παρόν νομοσχέδιο, πράγμα που το ΠΟΤΑΜΙ και η ΔΗΜ. ΑΡ. είχαν ζητήσει να μην γίνει γιατί έτσι αλλοιώνεται το περιεχόμενο του νομοσχεδίου, και έτσι ο κύριος Παπαθεοδώρου δήλωσε πως τα άρθρα αυτά δεν θα στηριχτούν από την ΔΗΜ.ΑΡ.

Ο κύριος Γκιόκας, από το Κ.Κ.Ε. επίσης δεν πρωτοτύπησε στον λόγο του αφού για ακόμα μία φορά ακούστηκαν ακριβώς όσα εισηγήθηκε και στις διαδικασίες της επιτροπής. Ενημέρωσε πως το Κ.Κ.Ε. θα καταψηφίσει επί της αρχής το νομοσχέδιο και επιφυλάσσεται για τα άρθρα και αυτό γιατί διαφωνούσε με το σύμφωνο συμβίωσης και όλα του τα άρθρα. Θύμισε πως το Κ.Κ.Ε. είναι υποστηρικτής του πολιτικού γάμου, το οποίον μάλιστα έχουν προτείνει να γίνει και υποχρεωτικός ενώ στην πορεία όσοι θέλουν μπορούν να προβούν και σε θρησκευτικό. Όμως όπως ο ίδιος ανέφερε, κάτι τέτοιο η κυβέρνηση φοβάται να το κάνει παρόλο που έχει ήδη γίνει σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Έτσι, κατέληξε πως το σύμφωνο συμβίωσης δεν βοηθάει σε κάτι, αφού ένας λιγότερο γραφειοκρατικός πολιτικός γάμος θα έλυνε το πρόβλημα. Τόνισε πως το Κ.Κ.Ε. είχε την ίδια στάση για το σύμφωνο συμβίωσης και των ετερόφυλων ζευγαριών το 2008, όπου θεωρούσε πως ήταν ένα βήμα πιο κοντά στην δημιουργία συμφώνου συμβίωσης των ομόφυλων και στην υιοθεσία, γεγονός με το οποίο το Κ.Κ.Ε. ήταν αντίθετο και θεωρούσε πως εάν δεν είχε υπάρξει ούτε το σύμφωνο συμβίωσης των ετερόφυλων η χώρα δεν θα είχε καταδικαστεί λόγω της εξαίρεσης μίας ομάδας πολιτών από έναν νόμο. Επίσης, ανέφερε πως μέσω του συμφώνου και των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται επειδή αναγνωρίζονται τα δύο μέρη ως σύζυγοι και άρα ως άνθρωποι που μπορούν να ιδρύσουν οικογένεια, θεωρείται πως τους δίνεται έμμεσα η δυνατότητα τεκνοθεσίας- υιοθεσίας αφού η οικογένεια είναι ο χώρος που δημιουργούνται και αναπτύσσονται τα παιδιά. Αυτό ακριβώς είναι το δεύτερο στοιχείο που έβρισκε το Κ.Κ.Ε. αντίθετο, αφού χαρακτήριζαν την ομοφυλοφιλία ως επιλογή σεξουαλικής ταυτότητας η οποία όπως έλεγαν δεν θα κάνει καλό στην ανατροφή παιδιών, λόγω φυσιολογίας. Όπως επίσης για ακόμη μία φορά ο εισηγητής του Κ.Κ.Ε. ανέφερε πως όσα προβλήματα ακούστηκαν πως υπάρχουν στα ομόφυλα ζευγάρια όπως είναι τα περιουσιακά και η κατάσταση υγείας στα νοσοκομεία είναι πράγματα που θα μπορούσαν να έχουν λυθεί με διαφορετικό τρόπο όπως με ένα πληρεξούσιο για παράδειγμα. Τέλος, επιτέθηκε στον κύριο Παπαθεοδώρου για την φράση που ο ίδιος χρησιμοποίησε για τα κόμματα που στηρίζουν το σύμφωνο λέγοντας του πως κανείς δεν ξεχνάει το ΠΑΣΟΚΙΚΟ του παρελθόν, όσο και αν προσπαθεί να το απαρηνηθεί ο ίδιος, όπως και στην κυρία Κατριβάνου τονίζοντας της πως η ομοφυλοφιλία είναι μία ιδιωτική απόφαση που δεν θα έπρεπε να έγκειται της δημόσιας ζωής και να χαίρει δικαιωμάτων.

Ο κύριος Φωτήλας, από το ΠΟΤΑΜΙ αναφέρθηκε και εκείνος στις τροπολογίες που εισήγαγε τελευταία στιγμή ο ΣΥΡΙΖΑ στο νομοσχέδιο, πράγμα που είχε ζητηθεί να μην συμβεί τόσο από το ΠΟΤΑΜΙ όσο και από την ΔΗΜ.ΑΡ. Συνεχίζοντας τον λόγο του ανέφερε πως είχε τονιστεί από το ΠΟΤΑΜΙ πως οποιαδήποτε στιγμή ερχόταν νομοσχέδιο για το σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών θα το στήριζαν, αλλά είναι τελευταία φορά που επιτρέπουν να μπου τροπολογίες τελευταία στιγμή όσο κρίσιμο και αν είναι το κεντρικό ζήτημα όπως συμβαίνει στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Ζήτησε για ακόμα μία φορά από τον Υπουργό να εξετάσει την τροπολογία που ο ίδιος κατέθεσε και αφορά τα ήδη γεννημένα παιδιά των ομόφυλων ζευγαριών, αφού όπως ο ίδιος τόνισε η υπόσχεση για μελλοντική νομοθέτηση του υπουργού δεν αρκεί και θα διαρκέσει πολύ καιρό μέχρι να ολοκληρωθεί.

Ο κύριος Αθανασίου, βουλευτής και εισηγητής του νομοσχεδίου από την Νέα Δημοκρατία, αναφέρει πως η απόφαση του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υποχρέωνε την νομοθέτηση συμφώνου συμβίωσης των ομόφυλων με όμοια άρθρα με αυτά που δημιουργήθηκαν το 2008 για τους ετερόφυλους, όμως ο ΣΥΡΙΖΑ απλά προέβη σε μία αντιγραφή των άρθρων χωρίς να αποδώσει την ίδια ουσία των άρθρων και στις δύο περιπτώσεις. Ανέφερε πως αυτό που προσπάθησε να εισάγει ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν κάτι τελείως διαφορετικό από μία πιο χαλαρή αναγνωρισμένη σχέση από την πολιτεία, είχε ροπή προς τον γάμο. Οδηγήθηκε δε στην εισηγητική έκθεση και διάβασε στους παρευρισκόμενους κομμάτια από σχεδόν όλα τα άρθρα προκειμένου να εξηγήσει πως οι σύντροφοι στην εισηγητική έκθεση ονομάζονται σύζυγοι, ενώ σε κάποια άρθρα ορίζονται ρητά πως εξομοιώνονται τα δικαιώματα τους με των συζύγων και επειδή όπως προαναφέρθηκε ανοίγει οικογενειακή μερίδα με την κατάθεση του συμφώνου στο ληξιαρχείο, ουσιαστικά δρομολογείται με ταχύς ρυθμούς η τεκνοθεσία- υιοθεσία. Ανέφερε αρκετές φορές πως η Νέα Δημοκρατία είχε όλη την καλή διάθεση να ακούσει τον διάλογο γύρω από το ζήτημα, όμως τα προβλήματα που δημιουργούνταν από τα άρθρα έχρηζαν επεξήγησης την οποία και περίμεναν ούτως ώστε να κατέληγαν στην θέση την οποία θα έπαιρναν.

Ο κύριος Κόκκαλης εισηγητής των ΑΝ.ΕΛ. εξέφρασε τις ίδιες προβληματικές με αυτές που ακούστηκαν και κατά την διάρκεια των επιτροπών. Συγκεκριμένα είπε, πως εάν το συγκεκριμένο σύμφωνο όπως λένε οι βουλευτές και οι εκπρόσωποι του ΣΥΡΙΖΑ δεν αφορά γάμο και δεν ισούται με γάμο, τότε δεν αποτελούσε λύση του προβλήματος διότι τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια τόσα χρόνια ζητάν την θεσμοθέτηση του πολιτικού γάμου. Επίσης, γίνεται συχνή αναφορά στην αιτιολογική έκθεση, όπου εξήγησε ο βουλευτής πως ο κάθε δικαστής θέλοντας να κατανοήσει ένα άρθρο νόμου ανατρέχει σε αυτήν προκειμένου να καταλάβει τι εννοεί ο νομοθέτης, και τόνισε πως στην αιτιολογική έκθεση τα 2 μέρη του συμφώνου χαρακτηρίζονται ως σύζυγοι. Έτσι, σύμφωνα με τον κύριο Κόκκαλη προκύπτουν δύο ερωτήματα το πρώτο είναι εάν το σύμφωνο συμβίωσης ισούται με γάμο, αν η απάντηση ήταν ναι, τότε προέβλεψε ότι θα υπάρξουν πολλές αντιδράσεις από την κοινωνία και τα άλλα κόμματα, αν η απάντηση ήταν όχι τότε δεν θα δικαιώνονταν οι προσπάθειες των ομοφυλόφιλων όλων αυτών των χρόνων. Επίσης, με βάση την αιτιολογική έκθεση εάν οι σύντροφοι θα αποκαλούνται σύζυγοι, θα τους δίνεται η δυνατότητα υιοθεσίας αφού, στις προϋποθέσεις για την υιοθεσία αναφέρεται ρητά ότι επιτρέπεται σε δύο συζύγους. Τέλος, ο κύριος Κόκκαλης έκανε και πάλι αναφορά στο ελληνικό σύνταγμα λέγοντας πως ορίζει ότι μέσω της οικογένειας προάγεται το έθνος και ο ίδιος δεν θεωρούσε πως μέσα από μία ομοφυλόφιλη οικογένεια μπορεί αν προαχθεί το έθνος, επειδή η Ελλάδα είναι χώρα με τεράστιο δημογραφικό πρόβλημα. Ολοκλήρωσε λέγοντας πως, είναι υπέρ στο να θεσμοθετηθούν δικαιώματα που υπάρχουν στους ετερόφυλους όπως τα κληρονομικά και το ασφαλιστικό, αλλά όχι δικαιώματα χωρίς όριο που παραπέμπουν αλλού. Τόνισε πως τόσο ο ίδιος όσο και ολόκληρη η παράταξη του θα καταψηφίσουν τα άρθρα 1 έως 14, ενώ υπενθύμισε στον κύριο Παπαθανασίου πως το ΠΑΣΟΚ ήταν εκείνο που προέβη στην κατάρρευση των ηθών και των αξιών της χώρας και τον

προέτρεψε μαζί με τον κύριο Φωτήλα να μην βρίσκουν πάτημα για να φανεί ενεργή η δημοκρατική αντιπολίτευση στην βάση μίας υποτιθέμενης κυβερνητικής ρήξης.

Ο κύριος Γεωργιάδης, εκπρόσωπος της Ένωσης Κεντρώων, ξεκίνησε την εισήγηση του με σχόλια για τις υπόλοιπες παρατάξεις τόσο για τα όσα εισηγήθηκαν όσο και για όσα δήλωσαν μπροστά στις κάμερες. Αρχικά τόνισε πως με το παρόν νομοσχέδιο θα φανεί ποια κόμματα έχουν ευρωπαϊκή σκέψη στην πράξη και όχι στα λόγια, δεδομένου ότι στην υπόλοιπη Ευρώπη τέτοια ζητήματα έχουν ήδη λυθεί, τουλάχιστον όχι ότι αφορά το επίπεδο του συμφώνου συμβίωσης. Έτσι, βρέθηκε ενώπιον της Νέας Δημοκρατίας αναφέροντας πως ο κύριος Πλακιωτάκης στις κάμερες δήλωσε πως είναι φιλικά διακείμενος με το παρόν νομοσχέδιο την ώρα που ο εκπρόσωπος του κόμματος του αλλά και εισηγητής του νομοσχεδίου δήλωνε πως επιφυλάσσεται για τα άρθρα τα οποία θα κατά ψηφίσουν τόσο στην επιτροπή όσο και στην ολομέλεια. Ακριβώς για αυτόν τον λόγο ανέφερε πως το νομοσχέδιο χρειάζεται την στήριξη του ΠΟΤΑΜΙΟΥ, της ΔΗΜ.ΑΡ. και της Ένωσης Κεντρώων. Στην συνέχεια οδηγήθηκε απέναντι από τους κυβερνητικούς εταίρους του ΣΥΡΙΖΑ, τους ΑΝ.ΕΛ. όπου ανέφερε πως δεν μπορούν να απομακρυνθούν από τις ακροδεξιές τους πεποιθήσεις, γεγονός που έγινε ξεκάθαρο και από το παρόν νομοσχέδιο. Ανέφερε πως η φράση που χρησιμοποίησε ο κύριος Κόκκαλης: **‘ομοφυλόφιλοι είναι μία μικρή ομάδα σεξουαλικά παρεκτρεπομένων’**, ήταν αποτροπιαστική όπως ακριβώς και η δήλωση του Υπουργού Άμυνας κύριου Πάνου Καμμένου ο οποίος εξομοίωσε το σύμφωνο συμβίωσης με την κτηνοβασία και τον γάμο με καμήλες. Τόνισε, λοιπόν, πως ο μεσαιωνικός σκοταδισμός έχει παρέλθει και αναγνώρισε πως στην αντιπέρα όχθη βρισκόταν το Κ.Κ.Ε. το οποίο μάλιστα με δήλωση της υπεύθυνης για την γυναικεία ισοτιμία και χειραφέτηση των γυναικών στο δημοτικό ραδιόφωνο Ιωαννίνων ανέφερε πως **“η επιλογή της ομοφυλοφιλίας δεν μπορεί να παράγει κοινωνικά δικαιώματα”**. Εξαπέλυσε δριμύτατο κατηγορώ στο Κ.Κ.Ε. για αυτήν την δήλωση, θέτοντας ως απορίες πρώτον αν είναι βουλευτικά αποδεκτό μία επιλογή να μην προβάλλει κοινωνικά δικαιώματα και δεύτερον την σχέση που έχει το Κ.Κ.Ε. με τις έρευνες και μελέτες της Ευρώπης, γιατί αποκαλούσαν την ομοφυλοφιλία επιλογή. Τόνισε, λοιπόν, πως ούτε τα ακροαριστερά σχόλια τέτοιου είδους αλλά ούτε και τα ακροδεξιά σχόλια μπορούσαν να βοηθήσουν στην επίλυση των τόσο σημαντικών ζητημάτων. Ολοκλήρωσε πληροφορώντας εκτενώς για το περιβάλλον και το πλαίσιο που υπάρχει στην Ευρώπη γύρω από την υιοθεσία στα ομόφυλα ζευγάρια, ενημερώνοντας πως αφορά μία συζήτηση με πολλές επιστήμες οι οποίες και μεταξύ τους διαφωνούν, προκειμένου να πλαισιωθεί όσο πιο σωστά γίνεται το συγκεκριμένο ζήτημα. Ανέφερε επίσης πως στο εξωτερικό έχουν εισαχθεί μαθήματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης τα οποία βοηθούν περισσότερο τα παιδιά να γνωρίσουν ορισμένες καταστάσεις, που στην ελληνική οικογένεια δεν μπορεί να συμβεί γιατί είναι δέσμια προκαταλήψεων ενώ το σχολείο δεν συμβάλει. Τέλος, έκανε αναφορά στα λόγια του Ζαν Ζακ Ρουσσώ ο οποίος είπε : **“Ο άνθρωπος γεννήθηκε ελεύθερος και όμως σε ολόκληρη την γη είναι αλυσοδεμένος.”** θέλοντας να εξηγήσει με αυτόν τον τρόπο πως η ελεύθερη έκφραση δεν αποτελεί απλά προνόμιο της δημοκρατίας αλλά την ιδιοσυγκρασία της και τόνισε πως θα υπερψηφίσει το νομοσχέδιο.

Ο κύριος Παππάς, βουλευτής της Χρυσής Αυγής έλαβε τον λόγο και τόνισε πως δεν μπορεί να υπάρξει μορφή οικογένειας για τα ομόφυλα ζευγάρια, διότι κάτι τέτοιο είναι αντισυνταγματικό. Προχωρά την σκέψη λέγοντας πως στην Σλοβενία και την Κροατία υπήρξε δημοψήφισμα πριν την δημιουργία παρόμοιου νόμου, το οποίο έδειξε αρνητικό αποτέλεσμα ψηφοφορίας με τον λαό να μην το θέλει, ενώ τόνισε πως στην Ελλάδα δεν έγινε κάτι τέτοιο γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ φοβήθηκε να ρωτήσει τον λαό. Έκανε αναφορά σε όσα ακούστηκαν από την κυρία Κατριβάνου για το Δικαστήριο της Αμερικής, λέγοντας πως δεν γίνεται να χρησιμοποιούν μόνο αποφάσεις οι οποίες τους καλύπτουν ιδεολογικά ενώ αποφάσεις του ίδιου δικαστηρίου όπως αυτή για την οπλοκατοχή να μην την αναγνωρίζουν. Επίσης, τόνισε πως με βάση το σύνταγμα και την προώθηση του έθνους μέσω της οικογένειας και της πατρότητας, οι πολύτεκνοι είναι αυτοί που ‘προηγούνται’ σε δικαιώματα όπως το ασφαλιστικό και το

κληρονομικό, το οποίο όμως η κυβέρνηση τους καθυστερεί αλλά την ίδια στιγμή έρχεται για να το αναγνωρίσει σε μία άλλη μερίδα πολιτών, η οποία δεν μπορεί βάση φυσιολογίας να προτάξει το έθνος.

Ο κύριος Λάμπας, έκανε μία αναφορά σχετικά με τις αντιδράσεις που υπήρξαν για τις τροπολογίες που προστέθηκαν τελευταία στιγμή εξηγώντας πως έγινε μόνο για λόγους οικονομίας χρόνου, επειδή δεν υπήρχαν άλλα περιθώρια. Τόνισε ,λοιπόν, πως τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αδιαμφισβήτητα και πως πλέον στα συντάγματα τα ευρωπαϊκά δομούνται με τρόπο τέτοιο ούτως ώστε να μην μπορέσουν να αρθούν ούτε μελλοντικά. Επίσης, ανέφερε πως η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μαζί με την Λιθουανία, που δεν έχουν ακόμα νομοθετήσει έναν τρόπο συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών. Απάντησε στους βουλευτές που ανέφεραν πως το νομοσχέδιο αυτό είναι αντισυνταγματικό, λέγοντας πως το ελληνικό σύνταγμα έχει πολλά άρθρα που μιλούν για ισονομία, ισοπολιτεία, για την αξία του ανθρώπου, για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και την προστασία ιδιωτικής και δημόσιας ζωής όπως επίσης και άλλοι τόσοι Ευρωπαϊκοί Κανόνες με βάση τους οποίους η χώρα καταδικάστηκε και για αρνητική διάκριση. Έκανε αναφορά στα λόγια του Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ο οποίος είπε : **“Είναι αλήθεια ότι ο νόμος δεν μπορεί να αναγκάσει έναν άνθρωπο να με αγαπήσει, αλλά μπορεί να τον εμποδίσει να με λιντσάρει”** πιστεύοντας πως μέσω αυτού μεταφράζεται η πραγματικότητα των ομοφυλοφίλων. Ολοκλήρωσε την εισήγηση του αναφέροντας πως η καταδίκη της χώρας προήλθε από τον Ν. 3719/2008 ο οποίος ρητά εξαιρούσε τα ομόφυλα ζευγάρια και ήταν ένας κακός νόμος γιατί οδηγούσε σε διακρίσεις ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει πως : **“Ο κακός νόμος δεν είναι καθόλου νόμος.”**

Η κυρία Κεραμέως, ανέφερε πως ήταν απολύτως φιλικά προσκείμενη στο σύμφωνο συμβίωσης των ομοφυλόφιλων για δύο λόγους. Ο πρώτος ήταν το γεγονός πως η συμβίωση ατόμων του ίδιου φύλου αποτελούσε μία πραγματικότητα την οποία ο νομοθέτης όφειλε να αναγνωρίσει και ο δεύτερος λόγος ήταν πως μπορεί η κοινωνία σύσσωμη να μην συμφωνούσε, γεγονός αντιληπτό και μέσα στο κοινοβούλιο, αλλά η κοινωνική πραγματικότητα είναι υποκειμενική και διαρκώς πρόκυπταν ηθικές και νομικές υποχρεώσεις που ‘ανάγκαζαν’ την πολιτεία να αναγνωρίσει τα ομόφυλα ζευγάρια. Εκτός αυτού, άλλωστε υπήρχε και η Ευρωπαϊκή καταδίκη της χώρας και συνεχείς ευρωπαϊκές υποδείξεις περί άρσης των διακρίσεων σε βάρος των ομοφυλόφιλων, που καθιστούσαν το νομοσχέδιο αυτό υποχρεωτικό αφού δεν γίνεται η άρση των διακρίσεων και η μη θεσμοθέτηση των δικαιωμάτων να είναι στην υποκειμενική ευχέρεια του καθενός ή στην αποδοχή της πλειοψηφίας, είτε στη βουλή είτε στην κοινωνία, και η Ελλάδα είχε την ηθική υποχρέωση να νομοθετήσει υπέρ των ομοφυλοφίλων.

Ο κύριος Κουκούτσης από τη Χρυσή Αυγή, δεν ξέφυγε επίσης από όσα είχαν ακουστεί και νωρίτερα από τις εισηγήσεις των βουλευτών του κόμματος του. Ανέφερε ότι οι νομοθετικές αυτές πρωτοβουλίες δεν ήταν τυχαίες, αλλά ούτε και τυχαίο θεωρείτο το γεγονός πως εμφανίστηκαν εκείνη την χρονική στιγμή. Υποστήριξε πως όλα γίνονταν προς όφελος της νέας τάξης πραγμάτων που επιχειρεί να ισοπεδώσει τα ήθη, τα έθιμα και τον πολιτισμό. Ανέφερε πως το φύλο του κάθε ατόμου είναι κάτι το οποίο δεν έγκειται σε μία επιλογή και ότι υπάρχει από την φύση, όταν στο περιβάλλον του ατόμου δεν υπάρχουν παράγοντες που να το αλλοιώνουν και το αφήνουν ‘καθαρό’ όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, τότε δεν τίθεται και ζήτημα περί αλλαγής σεξουαλικού προσανατολισμού. Επίσης τόνισε πως η ομοφυλοφιλία όπως και κάθε άλλη επιλογή σεξουαλικού προσανατολισμού, ανθίζει σε περιόδους παρακμής. Ζώντας στην απόλυτη περίοδο παρακμής όπως χαρακτηριστικά είπε, τα φαινόμενα αυτά βρίσκονταν στο ζενίθ, αφού **“η παρακμή των καθεστώτων πολλαπλασιάζει την έκκληση των ηθών, την αγάλινωτη έκκληση της καταπίεσης των ενστίκτων σε συνδυασμό πάντα με την νέα τάξη πραγμάτων, η οποία προσπαθεί να κατοχυρώσει όλα αυτά ως νομικά δικαιώματα.”** Έτσι, ολοκληρώνει λέγοντας πως οι εθνικιστές δεν αντέδρασαν για πουριτανικούς λόγους αλλά για πολιτικούς ενώ ανέφερε πως οι αριστεροί βουλευτές ήταν για

γέλια την στιγμή που πρότεροι αριστεροί όπως ο Μαρξ και ο Λένιν, τους οποίου ακόμη ευαγγελίζονται, αναφέρθηκαν στην ομοφυλοφιλία χαρακτηρίζοντας την ως διαστροφή. Τέλος, κλείνει κάνοντας μία ερώτηση απευθυνόμενος στον ελληνικό λαό, που αφορά την εκκλησία. Ρωτά αν ήταν αυτή στάση της ελληνικής εκκλησίας.

Ο κύριος Κουτσούκος από την ΔΗΜ. ΑΡ., δεν έμεινε τόσο στα πλαίσια που αφορούσαν το νομοσχέδιο αλλά προέβη σε ένα εκτενές σχόλιο σχετικά με το 'φλερτ' όπως το αποκάλεσε, του ΣΥΡΙΖΑ με τους καραμανλικούς της Νέας Δημοκρατίας. Τόνισε ότι υπάρχει μεθοδευση για να στηριχθούν άρθρα ή νόμοι συνολικά από την Νέα Δημοκρατία που δεν θα στηριχθούν από τον κυβερνητικό εταίρο, ενώ ανέφερε επίσης πως το σύμφωνο συμβίωσης των ομοφυλοφίλων είναι κάτι το οποίο είχε στηρίζει και το ΠΑΣΟΚ στο παρελθόν όχι λόγω ευρωπαϊκών επιταγών αλλά λόγω αναγνώρισης του νομικού κενού. Τέλος, φαίνεται πως οι απαντήσεις που δόθηκαν για τις τροπολογίες οι οποίες αυταρχικά όπως ανέφερε εισήχθησαν στο νομοσχέδιο δεν θα είχαν την στήριξη της ΔΗΜ. ΑΡ.

Ο κύριος Συντυχάκης για το Κ.Κ.Ε. , ανέφερε τα όσα ήδη είχαν ακουστεί τόσο από τον κύριο Γκιόκα στις διαδικασίες της επιτροπής όσο και από την κυρία Παπαρήγα αρκετά νωρίτερα. Τόνισε πως το Κ.Κ.Ε. θα καταψήφιζε το νομοσχέδιο και όσα άρθρα αφορούσαν το σύμφωνο συμβίωσης, προέβλεπαν τον πολιτικό γάμο ως υποχρεωτικό για όλους και τόνισαν εντόνως πως το φύλο είναι προκαθορισμένο απ' την γέννα και οποιαδήποτε αλλαγή προέλθει, δημιουργείται λόγω των Μ.Μ.Ε. και των προτύπων της νέας τάξης πραγμάτων.

Σειρά είχε ο κύριος Τσακαλώτος, ο οποίος ανέφερε πως το συγκεκριμένο νομοσχέδιο είχε χαρακτηριστεί ως φιλελεύθερο αλλά δεν ήταν αντιληπτό για αρκετούς, επειδή προωθήθηκε από τον ΣΥΡΙΖΑ. Ανέφερε ,λοιπόν, ο κύριος Υπουργός πως πρόκειται για ζητήματα των πολλών, τα οποία όλοι λίγο πολλοί έχουν δει μέσα από ταινίες του Όσκαρ Ουάιλντ. Ολοκληρώνει την σκέψη του λέγοντας πως ίσως όντως να πρόκειται περί φιλελεύθερου νομοσχεδίου, το οποίο όμως θα έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί από άλλους, ούτως ώστε να μπορούσαν οι ίδιοι τους ως αριστεροί, να εμβαθύνουν στην δημοκρατία και όχι να ολοκληρώνουν την δουλειά άλλων.

Ο κύριος Βρούτσης, στην αρχή της εισήγησης του έκανε μία αναφορά στα όσα ανέφερε ο κύριος Τσακαλώτος αμέσως πριν από αυτόν, λέγοντας πως χάρηκε που ο κύριος Υπουργός αναγνωρίζει τον φιλελευθερισμό ως ιδεολογία που μπορεί να προασπίσει τα δικαιώματα των ανθρώπων. Παρουσίασε τα δύο βασικά σημεία με τα οποία η Νέα Δημοκρατία διαφωνούσε, το πρώτο ήταν η υπονία εξίσωσης του συμφώνου με τον γάμο και το δεύτερο η υιοθεσία. Ενώ παράλληλα τόνισε ότι ήθελαν να ψηφίσουν υπέρ στο σύμφωνο συμβίωσης, ήθελαν να το στηρίξουν, γιατί και οι ίδιοι αναγνωρίζουν τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων και είναι υπέρ της ισονομίας και της ισοπολιτείας αλλά θα περίμεναν τον Υπουργό να πάρει θέση και να ξεκαθαρίσει με νομικό τρόπο πως ούτε για γάμο πρόκειται ούτε η υιοθεσία επιτρέπεται.

Σειρά είχε ο Υπουργός κύριος Παρασκευόπουλος ο οποίος έκανε εισήγηση για τα όσα ακούστηκαν αλλά παρουσίασε και ορισμένες νομοπαρασκευαστικές αλλαγές ή τροπολογίες που έγιναν δεκτές. Αρχικά τόνισε ότι πρόκειται για έναν νόμο όπως σωστά ανέφερε ο κύριος Τσακαλώτος, που διέπετε από φιλελευθερισμό, αφού αναγνωρίζεται σε όλους ανεξαιρέτως, το δικαίωμα να κάνουν ότι θέλουν, χωρίς όμως να βλάπτεται κάποιος τρίτος. Επίσης, ανέφερε πως ήταν το πρώτο νομοσχέδιο το οποίο αφουγκράστηκε ένα πρόβλημα της κοινωνίας και δεν ρύθμιζε μία κατάσταση στην οποία η κοινωνία θα έπρεπε να προσαρμοστεί πράγμα που συνήθως συμβαίνει με τους νόμους. Προχωρώντας στις τροπολογίες ο Υπουργός εξήγησε πως δεν μπορούσε να κάνει δεκτή η τροπολογία που κατέθεσε το ΠΟΤΑΜΙ και στηρίχθηκε από ΣΥΡΙΖΑ και ΔΗΜ.ΑΡ., γιατί όπως ανέφερε και στην επιτροπή για να γινόταν δεκτή έπρεπε να γίνουν αλλαγές στο οικογενειακό δίκαιο ενώ θα πρέπει να ληφθούν και υπόψιν περιπτώσεις γάμου και υιοθεσίας, όροι που και μόνο που θα αναφερθούν θα ξεκινήσει ο διάλογος περί θεσμοθέτησής τους. Επίσης αναφέρθηκε και στην αλλαγή που έκανε ήδη από την επιτροπή στο άρθρο 12, επομένως έχει πάψει ή όποια παρερμηνεία των συντρόφων ως συζύγων και άρα ως

εν δυνάμει οικογένεια, γεγονός που καθιστούσε σαφές πως δεν εμπεριείχονταν ούτε έμμεσα ούτε άμεσα η υιοθεσία στο σχέδιο νόμου. Τέλος, γίνεται αναφορά από την Υπουργό στην τροπολογία που δέχτηκε περί άρσης του άρθρου 347 του ΠΚ, λέγοντας πως το αξιόποινο που όριζε το άρθρο καλύπτεται από άλλα άρθρα του ΠΚ, σε όλες τις εκφάνσεις του, γεγονός που καθιστούσε και το άρθρο αυτό σε αχρηστία για αρκετό καιρό. Κατέληξε στο γεγονός πως η κατάργηση του άρθρου αυτού ήταν ιστορικής και συμβολικής σημασίας.

Ο κύριος Αμυράς, απάντησε σχεδόν σε όλα όσα ακούστηκαν μέσα στην αίθουσα με πολύ καυστικά σχόλια τα οποία όπως ήταν φυσικό προκάλεσαν αντιδράσεις. Ξεκίνησε λέγοντας πως οποιαδήποτε σχέση μεταξύ δύο ανθρώπων που βασίζεται στην αγάπη και την συντροφικότητα είναι κάτι κάλο, ο δεσμός αυτός είναι ευλογημένος **“και ας λεν ότι θέλουν οι Χρυσουγίτες και οι ΑΝ.ΕΛ.”** είπε. Συνεχίζοντας τον λόγο του αναγνώρισε πως η Χρυσή Αυγή και οι ΑΝ.ΕΛ. ανταγωνίζονταν μεταξύ τους το ποιος ήταν πιο ομοφοβικός. Ζήτησε από τους βουλευτές των ΑΝ.ΕΛ. να πληροφορήσουν την κυρία Χρυσοβελώνη πως επιτρέπεται η υιοθεσία στα ομόφυλα ζευγάρια από τον ευρωπαϊκό κανονισμό, μίας και δήλωσε το αντίθετο. Προχωρά στον κύριο Κατσίκη, τον οποίο αποκάλεσε εξαπτέρυγο του κύριου Καμμένου λέγοντας του πως δεν είναι δυνατόν να εξομοιώνει την οποιαδήποτε παρεκτροπή όπως η κτηνοβασία με την ομοφυλοφιλία, ή μάλλον γίνεται μόνο στην περίπτωση που ο ίδιος συννευρεθεί με έναν γκέι τότε ο γκέι θα κατηγορηθεί για κτηνοβασία. Ενώ κατέληξε να σχολιάσει και την στάση του Μητροπολίτη Αμβρόσιου τον οποίο αποκάλεσε ως ‘Μουλά Ομάρ’, ενώ παρουσίασε και τα λόγια του Μητροπολίτη Σιατίστης και Σισανίου Παύλου ο οποίος ανέφερε πως οτιδήποτε ακούγεται από αυτό το ιερωμένο πρόσωπο δεν έχει καμία σχέση με την εκκλησία, γιατί δεν έχει και καμία σχέση με τον Χριστό. Επίσης ο κύριος Αμυράς, απάντησε έμμεσα σε όσα ακούστηκαν για το δημοψήφισμα λέγοντας πως 2 μήνες πριν που διεξήχθη γκάλοπ οι Έλληνες πολίτες στο 75% των ερωτώμενων ανέφεραν πως θέλουν την ίση αναγνώριση όλων των πολιτών ανεξαρτήτου χρώματος, φυλής, γένους και σεξουαλικής επιλογής. Τέλος, τόνισε πως στον Υπουργό δόθηκαν 2 τροπολογίες από το ΠΟΤΑΜΙ. Η πρώτη είχε μέσα το δικαίωμα της γονικής ιδιότητας, τροπολογία που ήταν η δύσκολη της υπόθεσης και δεν την δέχτηκε ο Υπουργός ενώ μετά ακολούθησε η τροπολογία που ζητάει και τους δύο συντρόφους να αναγνωρίζονται ως γονείς των ήδη υπαρχόντων παιδιών, την οποία και πάλι ο Υπουργός δεν δέχτηκε. Ενώ ολοκλήρωσε αναφέροντας πως έπρεπε να είχαν υπάρξει νομοθετήσεις υπέρ όσων αδικήθηκαν και στην προκειμένη περίπτωση έπρεπε να υπάρξει καταδίκη της χώρας από το ευρωπαϊκό δικαστήριο, στο σημείο αυτό χαιρετάει τον κύριο Βαλλιανάτο που βρισκόταν στα θεωρία της Βουλής, και έκανε λόγο για σημαντική στιγμή εξαιτίας της κατάργησης του άρθρου 347 του ΠΚ.

Η εισήγηση αυτή του κυρίου Αμυρά είχε τρία σημεία που χρίζουν σχολιασμού. Το πρώτο ήταν το γεγονός πως την ώρα της εισήγησης του και την στιγμή που μιλούσε περί δικαιωμάτων και αναγνώρισης ο κύριος Αθανασίου από την Νέα Δημοκρατία άνοιξε το μικρόφωνο και πρόσθεσε την φράση **‘με νόμο’**. Κάνοντας τον κύριο Αμυρά να αναρωτηθεί τελικά για την θέση της Νέας Δημοκρατίας, αφού προφανώς με νόμο θα κατοχυρωθούν τα δικαιώματα των ομοφυλόφιλων, αλλά και γιατί τα όσα ζητάν να βγουν από το νομοσχέδιο προκειμένου να ψηφίσουν υπέρ, στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν. Το δεύτερο σημείο είναι η αναφορά του στον κύριο Κατσίκη, ο οποίος αμέσως μετά ζήτησε τον λόγο και αποκάλεσε τον κύριο Αμυρά **‘πολιτικό αλήτη’** φράση η οποία σβήστηκε από τα πρακτικά μετά από απόφαση του προέδρου της ολομέλειας. Ενώ ο κύριος Αμυράς απάντησε πως **‘για να σε αποκαλεί ο ομοφοβικός Κατσίκης πολιτικό αλήτη, κάτι κάνεις καλά’**. Και τρίτο σημείο είναι η αναφορά του στον Μητροπολίτη Αμβρόσιο, τους χαρακτηρισμούς κατά του οποίου ο ανεξάρτητος βουλευτής Νικολόπουλος ζήτησε επίσης να διαγραφούν από τα πρακτικά. Ο βουλευτής κύριος Νικολόπουλος παρουσιάστηκε ως εκπρόσωπος του χριστιανοδημοκρατικού κόμματος Ελλάδος.

Ο κύριος Νικολόπουλος, ανεξάρτητος βουλευτής τάσσεται υπέρ του κόμματος των χριστιανοδημοκρατών της Ελλάδος όποτε λίγο πολύ μεταφέρει μία θρησκευτική πολιτική άποψη. Μεταξύ άλλων ανέφερε πως οικογένεια είναι η σύζευξη άνδρα και γυναίκας που έχουν ως αποτέλεσμα τα παιδιά. Αυτό γιατί η εκκλησία αναγνωρίζει μόνο αυτόν τον τρόπο τεκνοποιίας. Έκανε αναφορά στα λόγια του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κυρίου Ιερώνυμου, που είπε πως **“η ένωση δύο ανθρώπων με τον ιερό θεσμό του γάμου αποτελεί μυστήριο μέγα, οτιδήποτε άλλο είναι ξένο για την εκκλησιαστική ζωή.”** Ανέφερε επίσης πως τα γκάλοπ που παρουσίασαν οι βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ δεν γίνεται να είναι αληθή αφού η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού πληθυσμού έχει επιλέξει τον πατροπαράδοτο τρόπο ίδρυσης οικογένειας, ενώ τόνισε πως αν όλοι στραφούν σε αυτό το νέο μοντέλο της ομοφυλοφιλίας στα πλαίσια του να πάντουν να είναι συντηρητικοί η χώρα θα καταστραφεί και δεν θα υπάρξει συνέχεια του έθνους, το οποίο ήδη δέχεται εισβολές από μετανάστες, πρόσφυγες κ.λ.π. Τέλος, ανέφερε πως κανείς δεν βρίσκεται ενάντια σε δικαιώματα άλλων, αλλά δεν γίνεται τα δικαιώματα αυτά να προσκρούουν στα θεμέλια μίας κοινωνίας και τόνισε πως το σύμφωνο αυτό θα αποτελέσει βόμβα.

Η κυρία Παπακώτσα από την Νέα Δημοκρατία, τόνισε ότι το δίλλημα που τέθηκε περί ευρωπαϊκής προοπτικής και φιλελεύθερης ιδεολογίας δεν υφίσταται και απλά έγινε μία προσπάθεια να βρεθεί η Νέα Δημοκρατία σε δυσχερή θέση. Τόνισε πως σε καμία περίπτωση δεν διαφωνούν με την θεσμοθέτηση των δικαιωμάτων οποιασδήποτε κοινωνικής ομάδας, διαφωνούν με τον τρόπο που επιχειρείται η θεσμοθέτηση από πλευράς ΣΥΡΙΖΑ. Ανέφερε ότι όντως έχει καθυστερήσει το σύμφωνο να νομοθετηθεί, αλλά στην προκειμένη περίπτωση χαρακτηρίζεται από προχειρότητα, βιασύνη και από πολλές άλλες τροπολογίες τελειώς άσχετες με τον τίτλο του νομοσχεδίου. Επίσης, τόνισε πως ούτε ο γάμος ούτε και η δυνατότητα υιοθεσίας προβλέπεται ή επιτρέπεται μέσα από το νομοσχέδιο αφού όπως είπε για το σύνταγμα και όχι μόνο για την θρησκεία γάμος σημαίνει η σύζευξη δύο ενηλίκων που μπορούν να οδηγηθούν σε αναπαραγωγή. Επομένως, οποιασδήποτε άλλης μορφής συμβίωση δεν μπορεί να θεωρεί γάμος από την στιγμή που δεν έχουν τα ίδια αποτελέσματα, δηλαδή τα παιδιά. Τέλος, κάνει αναφορά στο άρθρο 347 του ΠΚ λέγοντας στον Υπουργό πως διαφωνεί με τα όσα είπε, και πως εάν καταργηθεί ο νόμος αφήνει σε νομικό κενό τις περιπτώσεις ασέλγειας είτε ενηλίκων είτε ανηλίκων. Τόνισε πως το άρθρο αυτό δεν αφορά τις αναγνωρισμένες σχέσεις, όπου και τα δύο μέρη συναινούν, αλλά στις περιπτώσεις εκείνες που ένας παρενοχλείτε.

Ο κύριος Σαντορινιός ανέφερε πως από το 2001 μέχρι το 2014 η χώρα είχε χρεωθεί πρόστιμα ύψους 1,8 εκατομμυρίων ευρώ για καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων από το Συμβούλιο της Ευρώπης, το οποίο συνολικά καταδίκασε την Ελλάδα 53 φορές. Δήλωσε περηφάνεια που το κόμμα του ήταν αυτό που κατέθεσε το νομοσχέδιο για την άρση της διάκρισης και την αρχή της ισονομίας των πολιτών ενώ ολοκλήρωσε λέγοντας πως το νομοσχέδιο στο σύνολο του και σε όλα του τα άρθρα είχε σχεδόν ονοματεπώνυμα ανθρώπων που έζησαν την διάκριση με τον όποιο τρόπο, ενώ από την ψήφιση του και μετά θα πάντουν αυτές οι αρνητικές διακρίσεις.

Η κυρία Κεφαλογιάννη, στην εισήγηση της τόνισε εντόνως το γεγονός πως η κυβέρνηση είχε προσθέσει πολλές τροπολογίες οι οποίες δεν αφορούσαν το σύμφωνο συμβίωσης εντός του νομοσχεδίου, γεγονός που ίδια απέδωσε σε λανθασμένη πολιτική τακτική. Σε ότι αφορά το σύμφωνο συμβίωσης ξεκαθάρισε πως ήδη από το 2008 στην συζήτηση για τον Ν. 3719/08 είχε αναφέρει πως ο νόμος ήταν προβληματικός και όχι ολοκληρωμένος, πράγμα που φάνηκε και την καταδίκη της χώρας από το Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου τον Νοέμβριο του 2013 μετά την προσφυγή Ελλήνων πολιτών. Τόνισε πως η ίδια ήταν σύμφωνη στο να αποκατασταθεί η υπάρχουσα αδικία σε βάρος της κοινωνικής ομάδας των ομοφυλοφίλων. Τέλος, αναφέρθηκε σε διάφορες εισηγήσεις που ακούστηκαν και που δεν υποστήριξαν την θεσμοθέτηση, παρόλη την καταδίκη και την υποχρέωση της χώρας, και ολοκλήρωσε διερωτώμενη τι είχε να πει ο ΣΥΡΙΖΑ για τις θέσεις που ακούστηκαν από τους ΑΝ.ΕΛ. και κατά πόσο αφορά συνεταίρο απλά και μόνο για να παραμείνουν στην κυβέρνηση.

Ο κύριος Φίλης, έλαβε τον λόγο ως Υπουργός παιδείας και ανέφερε πως δεν υπήρχε κανένα δικαίωμα a la carte. Έκανε λόγο μάλιστα σε μία φράση γνωστή, που ειπώθηκε από έναν Γερμανό φιλελεύθερο αντιναζιστή ο οποίος είπε : **“Όταν χτύπαγαν και συλλάμβαναν τους Εβραίους, λέγαμε για τους Εβραίοι είναι δεν μας αφορά. Όταν χτύπαγαν και συλλάμβαναν τους ομοφυλόφιλους, λέγαμε για τους ομοφυλόφιλους είναι δεν μας αφορά. Όταν χτύπαγαν και συλλάμβαναν τους κομμουνιστές, λέγαμε για τους κομμουνιστές είναι δεν μας αφορά. Και μετά ήρθε η σειρά μας.”**. Μέσα από αυτή τη φράση ο κύριος Φίλης εξήγησε πως δεν υπάρχουν δικαιώματα εξορισμού σε κανέναν. Επίσης, έκανε λόγο στην εισήγηση τους Κ.Κ.Ε. το οποίο υποστήριξε πως όλα όσα συμβαίνουν είναι αποτέλεσμα του καπιταλισμού. Ο ίδιος απάντησε λέγοντας πως δεν είναι δυνατόν να θεωρούν ότι όλα είναι αποτέλεσμα μόνο του καπιταλισμού, πως η θέση αυτή είναι αναχρονιστική και πως το μεγαλύτερο ζήτημα με το οποίο η κοινωνία έρχεται αντιμέτωπη δεν είναι το εργατικό αλλά η θέση άνδρα-γυναίκας. Τέλος, ανέφερε πως εάν υπήρχε μάθημα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία και αν οι ίδιοι τους ήταν γενιά που είχε διαπαιδαγωγηθεί για όσα συζητούνται εντός της βουλής, στο σχολείο, η συζήτηση θα ήταν πολύ διαφορετική. Ενώ παράλληλα είπε πως είναι χρέος του ΣΥΡΙΖΑ να εισαχθεί και τέτοιο μάθημα στα ελληνικά σχολεία με σωστό και υπεύθυνο τρόπο, ούτως ώστε να μην ξαναγίνουν συζητήσεις τέτοιους είδους σε τέτοιο επίπεδο.

Η κυρία Καββαδία τόνισε πως πρόκειται για μία σημαντική ημέρα, όπου η άρση των διακρίσεων γίνεται σε πραγματικό επίπεδο και ότι θεσμοθετείται ένα πάγιο και ώριμο αίτημα της κοινωνίας. Ανέφερε πως με το σύμφωνο συμβίωσης η χώρα εναρμονίζεται πλήρως με τις ευρωπαϊκές της επιταγές και δεν μπορούσε να πιστέψει ότι ακούστηκαν τόσο μισαλλόδοξες εισηγήσεις. Υπογράμμισε πως το σύμφωνο δεν λύνει όλα τα προβλήματα που υπάρχουν αλλά γίνεται μία καθοριστική αρχή για να λυθούν. Ολοκλήρωσε με μία φράση που χρησιμοποίησε η κυρία Μπελιά στην συζήτηση με τους φορείς, ως εκπρόσωπος των οικογενειών ουράνιο τόξο όπου ανέφερε πως είναι επιλογή της να ζήσει την ζωή της με ειλικρίνεια, και παρότρυνε όλους τους βουλευτές να το κάνουν το ίδιο μία μέρα κοιτώντας τον εαυτό τους στον καθρέπτη.

Ο κύριος Καραγιαννίδης, στην εισήγηση του τοποθετήθηκε ουσιαστικά σε όσα ακούστηκαν από τις εισηγήσεις του Κ.Κ.Ε. . Ανέφερε πως το γεγονός ότι το Κ.Κ.Ε. δεν αναγνώριζε τα χαρακτηριστικά φύλου και αντ’ αυτού είπαν ότι ο άνθρωπος γεννιέται με φύλο και αυτό δεν αλλάζει ήταν απαράδεκτο, και τουλάχιστον αντίθετο σε όσα πρεσβεύει η ιδεολογία τους. Για το επιχείρημα που ακούστηκε και αφορούσε το γεγονός πως την πολιτεία δεν την αφορά τι κάνει ο καθένας στην ιδιωτική του ζωή, ο κύριος Καραγιαννίδης τόνισε, πως κανένας δεν ζήτησε την άδεια από κανέναν για να κάνει αυτό που θέλει, όμως οι σχέσεις αυτές υπόκεινται στην δημόσια σφαίρα και γεννούν δικαιώματα τα οποία πρέπει να αναγνωρισθούν. Ανέφερε επίσης, πως οι θέσεις ορισμένων ήταν ενάντια στα ατομικά δικαιώματα, αφού δεν τα αναγνώριζαν ως καθολικά και εξαιρούσαν κοινωνικές ομάδες. Μάλιστα, ανέφερε πως όσα ακούστηκαν περί ομοφυλόφιλης οικογένειας δεν είχαν καν βάση, αφού οι φυλακές είναι γεμάτες από παιδιά ετερόφυλων γονιών. Γίνεται επιπροσθέτως και μία αναφορά στους τρανς, εξηγώντας πως δεν αναγνωρίζονται καν από την πολιτεία και δόθηκε ως παράδειγμα η είσοδος τους στο κοινοβούλιο που για να γίνει, έπρεπε να κατέβουν να τους παραλάβουν οι υπουργοί. Ολοκληρώνει λέγοντας πως οι καμπάνες χτυπούσαν πένθιμα για τον Αμβρόσιο αλλά και για το Κ.Κ.Ε. και καλά έκαναν, γιατί για όλους τους υπόλοιπους η 22^α Δεκεμβρίου ήταν ημέρα χαράς, ημέρα νίκης των δικαιωμάτων έναντι του σκοταδιού.

Ο κύριος Ζουράρις, κάνοντας μία αναδρομή σε εμπειρικά γεγονότα εξήγησε πως ο πατέρας του ήταν αυτός που ίδρυσε τη σεξολογία στην Ελλάδα, ενώ συνεργαζόταν με το ινστιτούτο Σεξουαλικών Ερευνών στο Βερολίνο. Αναφέρεται στο 1936, το βράδυ στην Νυρεμβέργη όπου οι Γερμανοί μαζί κατέστρεφαν ότι έβρισκαν. Εκεί κάνει λόγο για έναν κύριο με γυαλιά, ήρεμο σαν φυσιογνωμία του οποίου του έκαιγαν βιβλία, φωτογραφίες και σύρλιαζαν μπροστά του χωρίς όμως κανένας να τον ξέρει. Οπότε ο κύριος Ζουράρις ρώτησε τον πατέρα του 30 χρόνια μετά ποιος ήταν ο άνθρωπος αυτός και σαν απάντηση έλαβε πως ήταν ο δάσκαλος του ο οποίος

είχε τα τρία χειρότερα χαρακτηριστικά για τους ναζί: α) Κομμουνιστής, β) Εβραίος και γ) Ομοφυλόφιλος. Ζητάει με αυτόν τον τρόπο από το κόμμα του να σταματήσει η βαρβαρότητα και να ψηφισθεί το νομοσχέδιο.

Η κοινοβουλευτική εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ, κυρία Βάκη έκανε μία αρκετά μεγάλη εισήγηση μέσα στην οποία ακούστηκαν πράγματα που ήταν ήδη γνωστά στο ακροατήριο. Οδηγήθηκε σε μία ιστορική αναδρομή σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου και με την υπογραφή της συνθήκης των δικαιωμάτων του ανθρώπου την 10^η Δεκεμβρίου του 1948, για να καταλήξει να πει πως πλέον **“διακυβεύεται το ίδιο το ανθρώπινο μέσα στο ανθρώπινο”**, δανειζόμενη τα λόγια του φιλοσόφου Εμμανουήλ Λεβινά. Κάνει μία αναφορά στα όσα ακούστηκαν από τον Μητροπολίτη Αμβρόσιο για να καταλήξει στο γεγονός πως υπάρχουν σχόλια που οδηγούν μέχρι και σε υβριστική αλλά και σε βίαιη στάση, την οποία μάλιστα παροτρύνουν. Ενώ αναφορά έκανε και στο Κ.Κ.Ε. το οποίο ρώτησε ευθέως τότε βρέθηκαν στην σφαίρα του ‘φυσιολογικού- μη φυσιολογικού’ ξεχνώντας την επανάσταση που κάποτε υποστήριζαν. Γίνεται επίσης μία εν συντομία παρουσίαση των άρθρων αναφέροντας πρωτίστως αλλαγές που θα επέλθουν μετά το νομοσχέδιο αυτό, σε ότι αφορά τα ασφαλιστικά, την μούρα κ.λ.π. ενώ τόνισε στον Υπουργό πως τα παιδιά δεν θα πρέπει να ξεχαστούν γιατί πραγματικά βρίσκονται σε νομικό κενό. Ολοκλήρωσε λέγοντας πως το νομοσχέδιο ήρθε για να τερματίσει ρατσιστικές και ομοφοβικές αντιλήψεις ενώ ουδέποτε ένας νομοθέτης δεν νομοθετούσε με βάση την θέληση της πολιτείας αλλά ούτε και όταν τα ζητήματα ωρίμαζαν. Τα νομοθετήματα αποτελούν ριζικές τομές στις οποίες οι κοινωνίες προσαρμόζονται όπως έγινε με την δουλεία, τις φυλετικές διακρίσεις και την απεργία σε ώρα εργασίας.

Η κυρία Αναγνωστοπούλου, ανέφερε πως ανήκει στην γενιά εκείνη που δεν διδάχτηκε Καβάφη στο σχολείο γιατί ήταν ομοφυλόφιλος, ένας ανώμαλος για την κοινωνία. Τόνισε πως η συζήτηση γύρω από το σύμφωνο συμβίωσης δεν έχει να κάνει με την ερωτική επιλογή, αλλά με μία άρση διακρίσεων. Επίσης, ανέφερε πως η κοινότητα έκφραση του **‘δεν με νοιάζει τι κάνει ο καθένας στο κρεβάτι του, φτάνει να μην βλάψει τον δημόσιο χώρο’** είναι η έναρξη ομοφοβικού σχολιασμού και την πολιτεία την ενδιαφέρει και η ιδιωτική και η δημόσια ζωή γιατί προκύπτουν δικαιώματα και υποχρεώσεις που οφείλουν να αναγνωρισθούν Η ίδια στράφηκε στον θεσμό της δημοκρατίας, λέγοντας πως η κοινωνία μέσα στην δημοκρατία έχει την δυνατότητα να στοχάζεται και να αναστοχάζεται τον ίδιο της τον εαυτό και να επαναπροσδιορίζεται συνεχώς. Ακριβώς στο πλαίσιο του επαναπροσδιορισμού έχει την δυνατότητα να εμπερικλείει ότι προκύπτει και όχι να το αποκλείει. Συνέχισε δε, λέγοντας πως το ομοφυλοφιλικό κίνημα δεν ήταν κάτι καινούργιο, υπήρχε χρόνια και συγκεκριμένα συνέπλεε με το δημοκρατικό κίνημα. Το σύμφωνο συμβίωσης τόνισε πως δεν ήταν μία πρωτοβουλία του Υπουργού προς προάσπιση των ομόφυλων, αλλά ήταν η επίσημη αναγνώριση τους την οποία κέρδισαν οι ίδιοι με τους αγώνες τους όλα αυτά τα χρόνια. Επιπροσθέτως έκανε λόγο για την νέα τάξη πραγμάτων που ακούστηκε από προηγούμενους εισηγητές λέγοντας πως η νέα τάξη πραγμάτων προωθείται από ακραίες πολιτικές, πολιτικές μίσους και απομόνωσης κοινωνικών ομάδων. Κλείνει λέγοντας πως το νομοσχέδιο αυτό είναι μία μικρογραφία του κόσμου τον οποίο ονειρεύονται, έναν κόσμο χωρίς διακρίσεις, γεμάτο ελευθερία, ισότητα και αλληλεγγύη.

Ο κύριος Θεοχάρης, έκανε λόγο για ένα πολυνομοσχέδιο ακόμα χωρίς ουσιαστική ισχύ. Βάση στατιστικών παρουσίασε την θέση του πως το νομοσχέδιο με τίτλο ‘Σύμφωνο Συμβίωσης’ είναι άτοπο, αφού ο τίτλος συμβάδιζε μόλις με το 24% του συνόλου του νομοσχεδίου. Τόνισε πως οι ίδιοι τους σίγουρα θα υποστήριζαν το νομοσχέδιο σε ότι αφορά το σύμφωνο, αλλά ο ΣΥΡΙΖΑ δέιλιασε να εισάγει την τροπολογία που το ΠΟΤΑΜΙ πρότεινε, φοβήθηκε να ορίσει τα πράγματα ακριβώς όπως θα έπρεπε να κάνει και έδωσε σαν παράδειγμα ένα άρθρο του νομοσχεδίου που αφορούσε την ίδρυση συμβουλίου κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας, το οποίο όμως δεν είχε εξήγηση για τις αρμοδιότητες του. Έτσι κατηγόρησε

ορθά πως ο ΣΥΡΙΖΑ δημιουργεί νόμους με βάση τις ευρωπαϊκές επιταγές, χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο.

Ο Ιωάννης Σαρακιώτης, στην εισήγηση του έκανε λόγο μόνο για το σύμφωνο συμβίωσης αναφέροντας πως το νομοθέτημα είχε αργήσει, η κοινωνία είχε προχωρήσει και ο νομοθέτης είχε αργήσει να ακολουθήσει τις προσαγές της. Συγκεκριμένα ανέφερε ότι έπρεπε να προηγηθεί και η καταδίκη της χώρας από το ΕΔΔΑ για να ολοκληρωθεί η διαδικασία δημιουργίας του νομοσχεδίου. Τέλος, κάλεσε όλους τους βουλευτές να υπερψηφίσουν το νομοσχέδιο ως ένδειξη προσήλωσης του ελληνικού κοινοβουλίου στις αυτονόητες δημοκρατικές ελευθερίες και δικαιώματα, αφουγκραζόμενο τις πραγματικές ανάγκες της πολιτείας.

Ο κύριος Δανέλλης, αναφέρθηκε επίσης στο πόσο άργησε να δημιουργηθεί το νομοθέτημα αυτό, κάνοντας επίσης αναφορά στην καταδικαστική απόφαση του ΕΔΔΑ. Η εισήγηση του κινήθηκε όμως περισσότερο στην κατεύθυνση της πολιτικής επίθεσης προς τον ΣΥΡΙΖΑ, τον οποίο κατηγορήσε πως δέχεται τις πολιτικές πιέσεις ακροδεξιών ιδεολογιών και δεν νομοθετεί με τρόπο τέτοιο που μία αριστερή κυβέρνηση θα έκανε, φοβούμενος τις αντιδράσεις. Τέλος, ζήτησε για άλλη μια φορά ως βουλευτής του ΠΟΤΑΜΙΟΥ να γίνει δεκτή η τροπολογία που κατέθεσε ο κύριος Φωτήλας, αφού όπως τόνισε πρόκειται για πραγματικές καταστάσεις και προβλήματα. Ολοκλήρωσε λέγοντας πως δεν θα μπορούσε να ανοίξει συζήτηση για πολιτικό γάμο των ομοφυλόφιλων, αφού ακόμα υπάρχουν δυσκολίες στον διαχωρισμό του πολιτικού και θρησκευτικού γάμου των ετερόφυλων. Παρουσίασε δε με σαρκαστική χροιά, την εκκλησία να ευλογεί γάμους υπερηλίκων ή πολύ νέων ανθρώπων με σκοπό την οικονομική κερδοφορία, γεγονότα που όπως ανέφερε δεν επηρεάζει τα χρηστά μας ήθη.

Ο κύριος Κυριαζίδης, βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας ανέφερε πως το συγκεκριμένο σύμφωνο συμβίωσης ισούται με πολιτικό γάμο για δύο αξιώσεις του. Η πρώτη αφορούσε την αναβάθμιση νομικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών που το μετέτρεπαν σε μία μορφή έγγαμης συμβίωσης, άρα υποτυπώδες πολιτικού γάμου. Και η δεύτερη αφορούσε τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται όπως τα κληρονομικά, τα ασφαλιστικά κλπ που είναι δικαιώματα που είχαν αναγνωριστεί μόνο στους συζύγους μετά τη σύναψη γάμου. Κατέληξε λέγοντας πως η αναγνώριση δικαιωμάτων στα υποκείμενα δικαίου έβρισκε όλους τους βουλευτές σύμφωνους όφειλαν όμως να τηρηθούν τα όσα προστάζει η κοινωνία και υποδεικνύει το σύνταγμα για παράδειγμα με το άρθρο 21 που ακούστηκε από πολλούς εισηγητές. Έκλεισε λέγοντας πως οι κείμενες διατάξεις που προωθούσε η κυβέρνηση μέσα στο σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών ήταν πολλές παραπάνω από όσες όρισε το ΕΔΔΑ και τους έβρισκε αντίθετους, άλλωστε όπως είπε **“δεν μπορούμε την εξαίρεση να την καταστήσουμε κανόνα”**.

Ο κύριος Βενιζέλος, τόνισε πως το σύμφωνο συμβίωσης είχε αργήσει να έρθει και θύμισε πάλι πως το ΠΑΣΟΚ είχε προσπαθήσει και στην προηγούμενη κυβέρνηση του να το νομοθετήσει, αλλά λόγο ετερόκλητης ισχύος δεν κατέστη εφικτό. Σχολίασε όμως και το γεγονός πως το σύμφωνο συμβίωσης αποτελεί ένα πολύ μικρό μέρος του νομοσχεδίου και το υπόλοιπο καλύπτεται από μία σειρά τροποποιήσεων άσχετων με το ζήτημα. Ανέφερε πως η ΔΗΜ.ΑΡ. θα στήριζε το σύμφωνο, την επέκτασή του και στα ομόφυλα ζευγάρια όπως επέβαλε και η ευρωπαϊκή απόφαση του δικαστηρίου, αλλά τις υπόλοιπες τροπολογίες όχι, γιατί ήταν σημαντικά ζητήματα και ο τρόπος που εισήχθησαν χαρακτηριζόταν από βιασύνη και προχειρότητα.

Ο κύριος Κουράκης, αντιπρόεδρος της βουλής, λαμβάνοντας τον λόγο ενημέρωσε πως θα προβεί σε κατάρριψη 3^{ων} μύθων που ακούστηκαν κατά την διάρκεια των προηγούμενων εισηγήσεων. Αρχικά είπε, πως με βάση την επιστημονική του ταυτότητα, η ομοφυλοφιλία δεν είναι επιλογή, δεν είναι ούτε γενετήσιο κομμάτι και δεν είναι και κάτι το οποίο θα απαντηθεί άμεσα από τον επιστημονικό κόσμο αφού χρήζει πολυπλοκότητας κάνοντας την επιστημονική γνώμη να δίσταται. Τόνισε όμως, πως αφορά μία στιγμή στην ζωή του ατόμου που νιώθει να

ωθείται προς εκείνη την κατεύθυνση, άρα δεν αφορά επιλογή. Δεύτερον αναφέρθηκε στον θεσμό της οικογένειας, τόνισε πως δεν γίνεται προσπάθεια αλλοίωσης του θεσμού αλλά να διεύρυνση του, ομοίως όπως συνέβη και με τις μονογονεϊκές οικογένειες κάποια χρόνια πριν. Ζήτησε επίσης από τους παρευρισκόμενους να μην κλείνουν τα μάτια σε καταστάσεις αφού πλέον η επιστήμη δίνει την δυνατότητα σε όσους το επιθυμούν να γίνουν γονείς μέσω της τεχνητής γονιμοποίησης. Έτσι τόνισε πως το παρόν νομοθέτημα αφορά προάσπιση πραγμάτων που ήδη συμβαίνουν, και δεν αφορά συζητήσεις μελλοντικών εξελίξεων. Ζήτησε επίσης από τον Υπουργό να αντεξετάσει την τροπολογία του ΠΟΤΑΜΙΟΥ. Τρίτος μύθος σύμφωνα με τον κύριο Κουράκη ήταν τα όσα ακούστηκαν περί φύλου. Ανέφερε πως υπάρχουν πολλοί πολίτες οι οποίοι νιώθουν φυλακισμένοι στα σώματα τους και πως τα χαρακτηριστικά φύλου είναι θέμα συζήτησης το οποίο θα πρέπει να γίνει, αφού η πολιτεία για να αναγνωρίσει αυτούς τους ανθρώπους τους αναγκάζει να κάνουν ολική αλλαγή φύλου δηλαδή στειρώση. Με αυτόν τον τρόπο τόνισε πως το φύλο του ο κάθε άνθρωπος δεν το λαμβάνει με την γέννηση του, γιατί το φύλο που είναι γραμμένο στο χαρτί της γέννησης δεν σημαίνει ότι θα είναι και το ίδιο με αυτό που ο άνθρωπος νιώθει. Τέλος, κάλεσε όλους τους βουλευτές να αγαπήσουν και να αγκαλιάσουν τα παιδιά ή τα εγγόνια τους εάν τους ανακοινώσουν πως είναι ομοφυλόφιλοι και να έχουν την χαρά να τους πουν πως οι ίδιοι υποστήριξαν την δυνατότητα να συμβιώνουν με τους συντρόφους τους στην διαδικασία του ελληνικού Κοινοβουλίου.

Ο κύριος Καρράς από την Ένωση Κεντρώων, θύμισε πως το κόμμα του δήλωσε ήδη από την διαδικασία της επιτροπής πως θα το υπέρ ψηφίσει το νομοσχέδιο επί της αρχής. Τόνισε πως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 10 τους βρίσκουν απόλυτα σύμφωνους και πως δεν τίθεται το ζήτημα υιοθεσίας ή γάμου που ακούστηκε από τους προηγούμενους εισηγητές, αφού για την υιοθεσία ορίζεται ρητά ότι πρέπει να υπάρχει πατέρας και μητέρα. Επομένως, τόνισε πως τα όσα ακούστηκαν επ' αυτού δεν ευ σταθούν. Αναφέρεται στην εκκλησία, λέγοντας πως οι ίδιοι σέβονται την ισχύ του θρησκευτικού γάμου αλλά και την απόφαση των θρησκευόμενων που οδηγούνται στην τέλεση του, και είπε πως τις προηγούμενες μέρες παρακολουθούσε με ενδιαφέρον τις δηλώσεις της εκκλησίας. Το συμπέρασμα που ο ίδιος έβγαλε εκφράζεται μέσω μιας εκ των πολλών τοποθετήσεων των ιερέων: **“ δεν τοποθετούμεθα αρνητικά στις σχέσεις μεταξύ των πολιτών και πολιτείας.”** . Κατέληξε επομένως, πως τα όσα ακούστηκαν περί θρησκευτικής ελληνικής οικογένειας, καταστροφής του κράτους και των θεσμών κλπ ήταν απλά ορισμένες θέσεις καταστροφολογίας εντός της βουλής, Ενώ ολοκλήρωσε την εισήγηση του κάνοντας μία αναφορά στην συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝ.ΕΛ. λέγοντας πως η στάση των ΑΝ.ΕΛ. έκρυβε μία σιγουριά περί της στήριξης του νομοσχεδίου, και άρα ήταν άκομψη η στάση τους όντας κυβερνητικό νομοθέτημα.

Ο κύριος Παπαηλίου αναφέρεται στο σύμφωνο συμβίωσης με ένα μόνο σχόλιο. Είπε πως μετά την καταδίκη της χώρας από το ΕΔΔΑ η θεσμοθέτηση ήταν υποχρεωτική και αυτονόητη, αλλά και επιβεβλημένη για λόγους ισονομίας, ισοπολιτείας και σεβασμού στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Ο κύριος Φορτσάκης, βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, ανέφερε πως ο ίδιος θα εξηγούσε από την πλευρά του νόμου την ομοφυλοφιλία γιατί μέχρι εκείνη την στιγμή ακούστηκαν ιατρικές, κοινωνιολογικές ή άλλου είδους οπτικές επί του θέματος. Ανέφερε μία σειρά από άρθρα του ελληνικού συντάγματος που αναγνωρίζουν την όποια διαφορετικότητα και τα δικαιώματα του κάθε ανθρώπου όπου σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές συνθήκες τις η χώρα έχει υπογράψει αλλά και την καταδίκη του ΕΔΔΑ ο κύριος Φορτσάκης είπε σαφέστατα ότι έπρεπε να γίνει η επέκταση του συμφώνου συμβίωσης στα ομόφυλα ζευγάρια. Ανέφερε επίσης, πως δεν κατάλαβε γιατί θίχτηκαν οι πολύτεκνοι ή η εκκλησία αφού και ο ίδιος του τέλεσε θρησκευτικό γάμο αλλά η αναγνώριση των ομόφυλων ζευγαριών λείπει και ο ίδιος ότι δεν τον θίγει προσωπικώς σε κάτι. Στην συνέχεια ανέφερε μία απόφαση του ΕΔΔΑ κατά της Ιταλίας το 2015, όπου όριζε πως όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να θεσμοθετήσουν ένα οποιοδήποτε είδος αναγνώρισης της ομοφυλοφιλικής συμβίωσης. Επίσης,

έκανε αναφορά και σε όσα ακούστηκαν για την υιοθεσία και ο ίδιος είπε πως δεν καταλάβαινε γιατί εφόσον τα ομόφυλα ζευγάρια πληρούν κάποιες προϋποθέσεις να μην τους δίνεται η δυνατότητα να υιοθετήσουν παιδιά, την ίδια ώρα που είναι κοινώς γνωστό πως τα ορφανοτροφεία δεν είναι οι καλύτεροι χώροι ανατροφής των παιδιών. Ολοκληρώνει την εισήγηση του τονίζοντας πως ο νόμος έδειχνε ξεκάθαρα τον δρόμο και πως ο ίδιος θα ψήφιζε υπέρ στα άρθρα 1 έως 14.

Η κυρία Μπακογιάννη, ανέφερε ότι σε ότι αφορά την επέκταση του συμφώνου συμβίωσης στα ομόφυλα ζευγάρια, συμφωνούσε με τα όσα είπε ο κύριος Φορτσάκης εκτός από αυτά που είπε για την υιοθεσία. Ανέφερε πως η ίδια παρευρέθηκε στο Συμβούλιο της Ευρώπης 15 χρόνια πριν όπου γινόταν ψήφιση για την δυνατότητα υιοθεσίας από ομόφυλα ζευγάρια και είχε καταψηφιστεί. Τόνισε πως δεν θα ψήφιζε υπέρ γιατί υπάρχουν ήδη πολλά ετερόφυλα ζευγάρια στα οποία δεν αναγνωρίζεται η δυνατότητα υιοθεσίας και απλά εάν προστεθούν και τα ομόφυλα ζευγάρια θα γίνουν τα πράγματα πολύ δυσκολότερα. Επίσης, ξεκαθάρισε πως και η ίδια θεωρούσε ότι στο νομοσχέδιο δεν αναγνωρίζεται το σύμφωνο ως γάμος και τόνισε πως ο γάμος είναι επιλογή του καθενός ενώ το σύμφωνο είναι καθαρή αναγνώριση των ομόφυλων ζευγαριών. Τέλος, ανέφερε πως η ίδια θα ψήφιζε υπέρ στο σύμφωνο συμβίωσης, ένα σύμφωνο που άργησε να έρθει και που αποτελούσε χρέος της πολιτείας να αναγνωρίσει μία σειρά από δικαιώματα και δεσμεύσεις που προκύπτουν στα ομόφυλα ζευγάρια, ενώ τόνισε πως ήταν η πρώτη φορά που συμφωνούσε με νόμο που είχε φέρει η κυβέρνηση.

Ο κύριος Παπαχριστόπουλος, κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος των ΑΝ.ΕΛ., λαμβάνοντας τον λόγο έκανε αναφορά σε πρόσωπα και καταστάσεις του παρελθόντος ξεκινώντας από τον αρχηγό των ταγμάτων ασφαλείας του Χίτλερ, που κυνηγούσε τους ομοφυλόφιλους και ήταν ομοφυλόφιλος και ο ίδιος. Συνέχισε με άλλες προσωπικότητες όπως ο Λόρδος Μπάιρον και ο Όσκαρ Ουάιλντ, με τον τελευταίο να καταλήγει στην φυλακή εξαιτίας της ομοφυλοφιλίας την οποία παραδέχτηκε. Ο κύριος Παπαχριστόπουλος τόνισε πως ήταν πολύ όμορφη η συζήτηση στον χώρο της βουλής αφού ακούστηκαν διαφορετικές απόψεις και θέσεις αλλά όχι χαρακτηρισμοί και κατάρες όπως συνέβη από ορισμένα στόματα της εκκλησίας τα οποία και ο ίδιος δεν θεώρησε πως την αντιπροσωπεύουν. Επίσης επαίνεσε την στάση της Ιεράς Συνόδου, η οποία είχε διαφορετική άποψη αλλά την εξέφρασε κόσμια και πολύ ευγενικά και τόνισε πως είναι άξια συγχαρητηρίων. Το ίδιο ανέφερε και για τις συζητήσεις μεταξύ των υπόλοιπων βουλευτών, ο ίδιος δε είπε πως είναι καλό οι βουλευτές να αφογκράζονται την κοινωνία και να μην οδηγούνται σε λαϊκισμό απλά και μόνο για χάρη των ψηφοφόρων ή της κυβερνητικής υπακοής. Τέλος, πρότεινε σε όσους βουλευτές δεν γνώριζαν όσο θα έπρεπε την ομοφυλοφιλία να διαβάσουν το βιβλίο σήμα κατατεθέν της και πως ο ίδιος θα υπέρ ψήφιζε το σύμφωνο συμβίωσης, το οποίο θεωρούσε ότι ήταν το λιγότερο δυνατό που μπορούσε να κάνει η πολιτεία.

Ο κύριος Ουζουνίδης ανέφερε πως το σύμφωνο συμβίωσης για τα ομόφυλα ζευγάρια εκτός από ευρωπαϊκή επιταγή λόγω της καταδίκης, ήταν και πάγιο αίτημα της κοινωνίας η οποία το έχει αποδεχτεί. Ζήτησε από τους βουλευτές να σταματήσουν τον στρουθοκαμηλισμό όπως επίσης και να σταματήσουν να μετρούν το πολιτικό κόστος των αποφάσεων τους. Τόνισε πως πρόκειται για ένα ξεκάθαρο βήμα της ισονομίας και ισοπολιτείας, ενώ ρυθμίζονταν μία σειρά προβλημάτων που υπήρχαν στα ομόφυλα ζευγάρια όπως το ασφαλιστικό, τα κληρονομικά κ.λ.π.. Ανέφερε πως η κοινωνία στην οποία μεγάλωσαν είναι μία κοινωνία γεμάτη με προκαταλήψεις και συγκεκριμένα πρότυπα απέναντι στους ομοφυλόφιλους, οι οποίοι όμως δεν θα έπρεπε να ντρέπονται για την σεξουαλική τους ταυτότητα, γιατί υπάκουσαν στην φύση τους και κάνουν ακριβώς ότι τους κάνει ευτυχισμένους. Και αυτό σύμφωνα με τον κύριο Ουζουνίδη είναι το φυσιολογικό, αυτό που ορίζει η φύση του καθενός. Τόνισε πως η ομοφυλοφιλία αποτελεί υγιής έκφραση της σεξουαλικότητας και όχι παθολογία, όπως ανέφερε και η Διεθνής Επιστημονική Κοινότητα. Υποστήριξε πως το σύμφωνο δεν έπρεπε να ψηφιστεί μόνο για όλα αυτά, αλλά κατά κύριο λόγο γιατί προήγαγε την ισότητα και την προάσπιση δικαιωμάτων. Ενώ ολοκλήρωσε λέγοντας πως δεν υπήρχε θέμα τεκνοθεσίας- υιοθεσίας και πως κάθε

δημοκρατικός πολίτης θα μείνει ικανοποιημένος με την ψήφιση του νομοσχεδίου αυτού, μετά την ψήφιση του οποίου θα υπάρχει ίση μεταχείριση και αναγνώριση των πολιτών.

Ο εκπρόσωπος της ΔΗΜ.ΑΡ. κύριος Θεοχαρόπουλος τόνισε εντόνως στην εισήγηση του πως το νομοσχέδιο βρέθηκε στην διαδικασία ψήφισης από την ολομέλεια της βουλής χάρη στην ΔΗΜ.ΑΡ., το ΠΟΤΑΜΙ και την Ένωση Κεντρώων που ψήφισαν θετικά επί της αρχής στην διαδικασία της επιτροπής διότι διαφορετικά δεν καλυπτόταν η πλειοψηφία. Το σχόλιο αυτό είχε ως αποδέκτη τους κυβερνητικούς εταίρους του ΣΥΡΙΖΑ, τους ΑΝ.ΕΛ οι οποίοι όχι μόνο καταψήφισαν το νομοσχέδιο αλλά χρησιμοποίησαν και πολύ άσχημες εκφράσεις. Η ΔΗΜ.ΑΡ. δήλωσε ιδιαίτερα χαρά, διότι το σύμφωνο συμβίωσης ήταν χρόνια δική τους προσπάθεια, ενώ επίσης και η χώρα βρέθηκε πιο κοντά στις ευρωπαϊκές επιταγές και υποχρεώσεις της. Τόνισε πως ήταν χρέος της πολιτείας η άρση οποιασδήποτε μορφής διακρίσεων εντός της κοινωνίας, και εξέφρασε ως φόβο το γεγονός ότι μπορεί το σύμφωνο αυτό να μην τεθεί σε άμεση ισχύ, όπως έγινε και με πολλούς άλλους νόμους, λόγω του ότι δεν ήταν έτοιμοι οι προβλεπόμενοι μηχανισμοί. Έτσι, απηύθυνε ερώτημα σχετικά με το εάν τα ληξιαρχεία θα ήταν έτοιμα άμεσα προκειμένου να τεθεί σε ισχύ ο νόμος. Τέλος, τόνισε πως τα άρθρα που χαρακτήριζαν το σύμφωνο συμβίωσης δηλαδή τα άρθρα 1 έως 14 θα είχαν την στήριξη της ΔΗΜ.ΑΡ. ενώ όσες τροπολογίες ήρθαν ως κατεπείγουσες και ήταν άσχετες με το σύμφωνο δεν θα υπέρψηφίζονταν.

Η κυρία Καρασαρλίδου, λαμβάνοντας τον λόγο χαιρέτησε τους ανθρώπους της ΛΟΑΤ κοινότητας που βρίσκονταν στα θεώρια της Βουλής από την αρχή της διάσκεψης και παρακολουθούσαν την διαδικασία. Έκανε λόγο για την επέκταση του συμφώνου και την ταυτόχρονη άρση των διακρίσεων. Τόνισε πως το σύμφωνο συμβίωσης δεν έχει να κάνει με την προάσπιση συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας ή την τυφλή υπακοή στις Δυτικές συνήθειες, αλλά έχει να κάνει με την νομική αναγνώριση μερίδας πολιτών που μέχρι στιγμής δεν γνώριζαν. Αναφέρεται σε σχόλια που έγιναν τόσο από βουλευτές κατά την διάρκεια συζήτησης του ζητήματος όσο και από εκκλησιαστικά στόματα, τα οποία ήταν υβριστικά και απαράδεκτα όπως για παράδειγμα η φράση περί γενετήσιων διαστροφών. Ειδικά για τους ιεράρχες τονίζεται πως δεν είναι δυνατόν άνθρωποι που ευαγγελίζονται την αγάπη να αποκαλούν τους ομοφυλόφιλους ανθρώπινα εκτρώματα. Ολοκληρώνει λέγοντας πως ήταν περήφανη για το ανθρώπινο πρόσωπο που φέρει το νομοσχέδιο αυτό, το οποίο αναγνώριζε τα ζητήματα της κοινωνίας και τα αγάλιαζε.

Ο κύριος Στέφος, στην αρχή του λόγου ανέφερε πως την 22^η Δεκεμβρίου νομοθετήθηκε το αυτονόητο. Με το σύμφωνο συμβίωσης τόνισε πως έγιναν δύο βασικά βήματα το ένα ήταν η άρση των διακρίσεων ενώ το δεύτερο η αναβάθμιση του ήδη υπάρχοντος συμφώνου και η αναγνώριση των δύο μερών ως συζύγων. Ολοκλήρωσε λέγοντας πως με το παρόν νομοσχέδιο τέθηκε ένα νέο θεμέλιο για μία πιο δημοκρατική χώρα, ανεξαρτήτου χρώματος ή φυλής.

Ο κύριος Εμμανουηλίδης, έκανε λόγο για ένα νομοσχέδιο καθυστερημένο χρονικά με βάση τις επιταγές της κοινωνίας. Τόνισε πως η κοινωνία έχει πολεμήσει αρκετό καιρό το ζήτημα αυτό μόνη της και ο νόμος ήρθε ετεροχρονισμένα. Παρόλα αυτά καλώς ήρθε. Τόνισε πως ο νόμος έχει λυτρωτικό χαρακτήρα αφού κοινωνικές ομάδες ταλαιπωρούνται χρόνια έναντι σε μία φοβική κοινωνία και ανέφερε πως ο φόβος είναι το καθρέφτισμά των δικών της αδυναμιών. Φόβος είναι η προβολή της επίγνωσης των αδυναμιών. Ολοκλήρωσε τονίζοντας πως το νομοσχέδιο ήταν κοινωνικά λειτουργικό και αποτελούσε αναγνώριση της κοινωνικής ευαισθησίας.

Ο κύριος Ακριώτης, έκανε μία μικρή εισήγηση στα όσα προαναφέρθηκαν περί κρισιμότητας του νόμου, αλλά και ημέρας γιορτής ενώ αφιέρωσε όλη την υπόλοιπη εισήγηση του σε πολιτική επίθεση κατά της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ. Συγκεκριμένα τόνισε πως όχι μόνο έφταιγαν για την εξαίρεση των ομοφυλόφιλων από το σύμφωνο συμβίωσης του 2008, που ήταν ακριβώς αυτή η κοινωνική ομάδα που το χρειαζόταν, αλλά μέχρι και την 22^η Δεκεμβρίου του 2015 δηλαδή 7 χρόνια μετά και μετά από την καταδίκη του ΕΔΔΑ έψαχναν ακόμα δικαιολογίες

για να μην ψηφίσουν θετικά. Ανέφερε πως αυτό υπόκειται σε πολιτικό παραλογισμό, ειδικά για το κόμμα που ευαγγελίζεται και φωνάζει τις ευρωπαϊκές του πεποιθήσεις. Ολοκλήρωσε λέγοντας πως ήταν αρκετά ικανοποιημένος που ένωσε την φωνή του με όσους αξίωναν την δικαιοσύνη και έγινε συμμετοχος μίας τόσο σημαντικής στιγμής για την χώρα.

Ο κύριος Μπαλλής θεώρησε πως η ψήφιση του νομοσχεδίου θα αποτελούσε σημαντική στιγμή για την χώρα αλλά και για όλους τους βουλευτές που παρευρέθηκαν αφού για πρώτη φορά κλήθηκαν να πάρουν μία αιτιολογημένη θέση πάνω σε κάποιο χρόνιο αίτημα της κοινωνίας. Είπε πως όσα ορίζονταν ως δικαιώματα είναι πολύ σημαντικά και ολοκλήρωσε κάνοντας ένα σχόλιο για τα κόμματα που παρόλο που τα χωρίζει μία ιδεολογική άβυσσος υιοθέτησαν τα ίδια επιχειρήματα και την ίδια αρνητική στάση για το νομοσχέδιο.

Η κυρία Σταματάκη, δεν πρωτοτύπησε αφού προέβη ακριβώς στην ίδια εισήγηση με αυτήν της επιτροπής. Πρόσθεσε μόνο πως πρέπει να ξεκινήσει συζήτηση για τα διεμφυλικά άτομα τα οποία ακόμη και εκείνη την ημέρα ενώ είχα την απαιτούμενη άδεια για εισέλθουν στο Κοινοβούλιο έπρεπε να βγουν οι βουλευτές από την αίθουσα για να τους συνοδεύσουν μέσα. Ολοκληρώνει λέγοντας πως δεν θα έπρεπε να πανηγυρίζουν, αλλά μπορούν να νιώθουν μία χαρά που επιτέλους έγινε ένα βήμα δικαίωσης των αγώνων των αόρατων ανθρώπων όπως χαρακτηριστικά τους αποκάλεσε.

Ο κύριος Ψυχογιός, έκανε λόγο για ένα ώριμο αίτημα της κοινωνίας. Τόνισε πως η πολιτεία δεν προέβλεπε επισήμως τίποτα για τα ομόφυλα ζευγάρια, αλλά μέσα στην κοινωνία υπάρχουν πολλά τέτοια ζευγάρια. Αφορά ένα δίκαιο αίτημα, μίας κοινωνίας που έχει κάνει πολλά βήματα σε κρίσιμα θέματα. Τόνισε πως η 22^α Δεκεμβρίου ήταν ημέρα ισότητας τόσο για τα ετερόφυλα όσο και για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια. Έκλεισε λέγοντας πως η πολιτική γραμμή ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ αποτελούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και όπως έτσι έγινε με αυτό το νομοσχέδιο, έτσι θα συνεχίσουν.

Ο κύριος Τζαμακλής, έκανε λόγο για αυτονόητη ανάγκη του εκσυγχρονισμού η νομοθέτηση του συμφώνου, αλλά και η αναγνώριση των οικογενειακών δεσμών. Γίνεται αναφορά στην υπόθεση Βαλλιανάτου, ενώ τονίζεται πως η καταδίκη ήταν αναπόφευκτη.

Ο κύριος Παναγιώταρος, τόνισε πως το σύμφωνο συμβίωσης ήταν κάλεσμα και προτροπή της νέας τάξης πραγμάτων, η οποία λανθασμένα ακούστηκε πως προασπίζεται από την ακροδεξιά. Ανέφερε πως η λέξη οικογένεια ακούστηκε πολλές φορές αλλά δεν υπήρχε ουσιαστική επέκτασή της, μόνο λοιδορούταν. Ολοκλήρωσε λέγοντας πως δεν είναι δυνατόν να δίνονται δικαιώματα νομοθετημένα σε οποιονδήποτε τα ζητήσει γιατί αύριο θα είναι οι κτηνοβάτες και οι παιδεραστές και πως εάν το να προασπίζει κανείς τις παραδοσιακές του αξίες είναι οπισθοδρομικό, τότε η Χρυσή Αυγή είναι οπισθοδρομική. Ενώ ολοκλήρωσε τον λόγο του με την φράση **‘Ο Θεός να βάλει το χέρι του’**.

Η κυρία Βαγενά, λαμβάνοντας τον λόγο έκανε αναφορά τον θάνατο του κυρίου Μηνά Χατζησάββα, στην κηδεία του οποίου υποσχέθηκε στην μνήμη του πως θα κάνει ότι περνάει από το χέρι της για να φτάσει το σύμφωνο συμβίωσης στην Βουλή των Ελλήνων. Δήλωση για την οποία κατηγορήθηκε εντόνως. Τόνισε πως ο γάμος σε πολλές περιπτώσεις αλλά και η τεκνοθεσία έκρυσαν άλλες προτιμήσεις, όπως ο λαός συνηθίζει να το αποκαλεί **‘φερετζέ’**. Ανέφερε πως εκτός από το νομικό-κοινωνικό πρόσωπο το σύμφωνο έφερε και το πρόσωπο του αντίδοτου του αποκλεισμού, της περιθωριοποίησης και του στιγματισμού. Τόνισε πως η κοινωνία εξελίσσεται, τα ήθη και τα έθιμα το ίδιο και πως οι ομοφυλόφιλοι δεν ευτελίζουν την έννοια του θεσμού της οικογένειας, αλλά ίσα ίσα επειδή αναγνωρίζουν την αξία της την ζητούν και για τους εαυτούς τους. Τέλος, υπογράμμισε πως δεν είναι κατ’ ανάγκη με το σύμφωνο να οριστούν οι σεξουαλικού περιεχομένου σχέσεις του ίδιου φύλου, αλλά μπορούν για παράδειγμα δύο υπερήλικες φίλες να το συνάψουν προκειμένου να χαίρουν δικαιωμάτων χωρίς να έχει σημασία η σεξουαλική τους προτίμηση. Κλείνει καλώντας όλους τους βουλευτές να απομακρυνθούν από τα χρώματα που τους περιβάλλουν και να κρατήσουν μόνο το λευκό σαν χρώμα, το χρώμα της αγάπης.

Ο κύριος Υπουργός έλαβε τον λόγο και ανέφερε πως οδηγήθηκαν στο τέλος μίας συζήτησης με ιστορικές διαστάσεις, διότι οι θεσμοί ετών αλλάζουν και αυτό τιμά το ελληνικό Κοινοβούλιο.

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΑΡΧΗΓΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΚΑΙ ΝΥΝ).

Τον λόγο έλαβε η πρώην γραμματέας του Κ.Κ.Ε. κυρία Παπαρήγα για να απαντήσει περισσότερο σε όσα ακούστηκαν σε βάρος της στάσης την οποία κράτησε το Κ.Κ.Ε. , χωρίς όμως να το πετυχαίνει ιδιαίτερα. Η κυρία Παπαρήγα στο σύνολο της εισήγησης της υποστήριξε την άποψη του κυρίου Γκικόκα ακριβώς με τον τρόπο που εκφράστηκε. Ανέφερε πως το Κ.Κ.Ε. δεν μπορεί να αντισταθεί σε δεσμούς αγάπης, φιλίας ή έρωτα αλλά η θεσμοθέτηση αυτών θεωρεί πως γίνεται κάτω από τον καπιταλιστικό τρόπο ζωής, ο οποίος επιβάλλει στην αναγνώριση στην κοινωνία. Το Κ.Κ.Ε. με αυτό διαφωνεί διότι οραματίζεται πως οι ανθρώπινες σχέσεις και συμβιώσεις οποιουδήποτε τύπου δεν θα πρέπει να έγκειται σε καμία νομική σφαίρα και απλά θα χαίρουν ισοτιμίας από την κοινωνία την ίδια. Σε ότι αφορά την υιοθεσία αλλά και την αναγνώριση των ήδη υπάρχοντων παιδιών ανέφερε πως σε καμία περίπτωση δεν θεωρούν εξ' ορισμού πως τα παιδιά των ομόφυλων οικογενειών είναι εγκληματίες ή θα αποκτήσουν ψυχολογικά- ψυχικά προβλήματα κλπ, απλά τονίζουν πως δέχονται τις όποιες μορφές συμβίωσης αλλά όχι την αναγνώριση τους ως οικογένεια. Επίσης, είπε πως σε χώρες του εξωτερικού πλέον υπάρχουν και άλλες μορφές συμβίωσης όπως τα κοινόβια ή η πολυγαμία, οι οποίες μεν βρίσκονται μακριά από την Ελληνική πραγματικότητα αλλά δεν σημαίνει ότι στο κοντινό μέλλον δεν θα χρήζουν αναγνώρισης δικαιωμάτων και αυτές. Επίσης, έκανε αναφορά στο φύλο λέγοντας πως ο κάθε άνθρωπος φέρει ένα φύλο από την ώρα που γεννιέται και αυτό είναι κάτι που στην πορεία της ζωής του δεν αλλάζει. Ολοκληρώνει την εισήγηση της απαντώντας σε όσους άφησαν να εννοηθεί πως οι απόψεις της άκρας αριστεράς και της άκρας δεξιάς απαρτίζονται από τόση αρνητικότητα που ουσιαστικά συμπλέουν, λέγοντας πως και τους ίδιους τους τρομάζουν οι δηλώσεις τόσο του κύριου Καμμένου όσο και άλλων παρατάξεων που δεν κατονομάστηκαν αλλά σε καμία περίπτωση δεν έγινε αναφορά για το ίδιο ζήτημα και με τον ίδιο τρόπο. Η διαφορά βρισκόταν στο γεγονός πως δηλώσεις όπως αυτή του κύριου Καμμένου υποσκάπτουν την εχθρικότητα και την χρήση βίας ,την οποία το Κ.Κ.Ε. πολεμάει και έχει ζητήσει και θα συνεχίσει αν ζητάει πιο βαριές ποινές για όσους προβαίνουν σε τέτοιου είδους τακτικές.

Ο Γενικός γραμματέας του Λαϊκού Συνδέσμου Χρυσή Αυγή, κύριος Μιχαλολιάκος, στην αρχή του λόγου του αναφέρθηκε στα μέτρα που έχει φέρει ο ΣΥΡΙΖΑ για χάρη των μνημονίων έως τώρα, λέγοντας πως το σύμφωνο συμβίωσης ήταν στάχτη στα μάτια και δεν νοιάζονταν πραγματικά για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των πολιτών. Τόνισε πως η Χρυσή Αυγή θα κατανήφιζε το νομοσχέδιο γιατί η οικογένεια υπάρχει μόνο μέσα από τον ιερό θεσμό του γάμου την ελληνική ορθόδοξη εκκλησία. Παρουσίασε τα ποσοστά των τελευταίων βουλευτικών εκλογών θέλοντας να αποδείξει πως ο ΣΥΡΙΖΑ δεν αντιπροσώπευε στην πραγματικότητα ούτε το 20% του πληθυσμού της χώρας, αλλά πρόβη σε νομοσχέδια τα οποία έβρισκαν την κοινωνία τελείως αντίθετη. Αναρωτήθηκε μάλιστα γιατί ο κύριος Αμβρόσιος αρκέστηκε στο να ηγήσουν πένθιμα οι καμπάνες μόνο της δικής του ενορίας και δεν έγινε αυτό σε όλες τις Μητροπόλεις της χώρας. Επίσης έκανε επισήμανση στις λέξεις τις οποίες χρησιμοποίησαν οι βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, οι οποίοι συνήθως έλεγαν 'ομόφυλοι' και όχι 'ομοφυλόφιλοι'. Ο κύριος Μιχαλολιάκος είπε ,λοιπόν, πως αυτό έγινε χάριν σημασίας της λέξεως αφού η λέξη 'ομοφυλοφιλία' καθιερώθηκε από τον Γερμανό ψυχίατρο Ρίχαν Φον Κράφτ το 1859, όπου χαρακτήριζε την ομοφυλοφιλία ως ψυχική ασθένεια. Επίσης ο κύριος Μιχαλολιάκος κάνει λόγο για το άρθρο 347 του ΠΚ το οποίο ακούστηκε στις τροπολογίες πως

θα καταργηθεί και τόνισε πως ο ποινικός νομοθέτης το είχε ορίσει ορθά ως παρά φύση ασέλγεια, γιατί περί παρά φύσιν ασέλγειας πρόκειται και δεν συμφωνεί με την τροπολογία. Τέλος, ανέφερε πως οι κινήσεις αυτές του ΣΥΡΙΖΑ έγιναν γιατί ήθελαν να παρερμηνευτούν οι ήδη υπάρχοντες καταστάσεις της κοινωνίας, όπως ο θεσμός του γάμου, προς πολιτικό τους όφελος. Ενώ τόνισε πως η Χρυσή Αυγή, οι Έλληνες εθνικιστές ποτέ δεν θα υποστήριζαν αυτό το νομοθέτημα ενώ ζήτησαν και ονομαστική ψηφοφορία για να είναι ο κάθε ένας υπόλογος των ευθυνών του.

Στο βήμα ανέβηκε για να μιλήσει για το σύμφωνο συμβίωσης και ο Αλέξης Τσίπρας. Ο πρωθυπουργός ανέφερε πως ήταν μία σημαντική ημέρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ισονομία. Τόνισε πως πρόκειται για αναγνώριση όλων των ανθρώπων, ανεξαρτήτως φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού, να συμβιώσουν όπως εκείνοι θέλουν και πως θα τους αναγνωρίζονται ίσα δικαιώματα για την ζωή αλλά και τον θάνατο. Κάλεσε όμως του βουλευτές αντί να πανηγυρίζουν για το νομοσχέδιο αυτό να ζητήσουν συγνώμη από τους πολίτες εκείνους που στερούνταν δικαιωμάτων στην Ελλάδα την ίδια στιγμή που δεν συνέβαινε το ίδιο σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ανέφερε επίσης πως η 22^η Δεκεμβρίου ήταν ημέρα που ολοκληρωνόταν ένας κύκλος οπισθοδρόμησης για την χώρα, η οποία ξεχώριζε μία κοινωνική ομάδα και καταδικάστηκε από το ΕΔΔΑ. Ανέφερε πως η επόμενη μέρα ήλπιζε πως θα ήταν μέρα που η οπισθοδρόμηση θα έχει πάψει να υφίσταται και η ισονομία και η ισοπολιτεία ανεξαρτήτως φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού θα ήταν συνταγματικά κατοχυρωμένες. Είπε επίσης, πως σε αντίθεση με ορισμένες εισηγήσεις εντός της βουλής η ελληνική κοινωνία ήταν θετικά προσκείμενη στο νομοσχέδιο αυτό, δεν ήταν φοβική και μίζερη και δεν παρασύρθηκε από όσους πρόβαλαν την δική τους επιλογή ως μοναδικά ορθή. Υπογράμμισε πως η ψήφιση του νόμου αυτού θα μείνει στην ιστορία και δηλώνει περήφανος που η κυβέρνηση του ήταν εκείνη που αναγνώρισε τα προβλήματα της κοινωνίας και τα διόρθωσε κάνοντας έτσι τις ζωές πολλών πολιτών καλύτερες και μάλιστα κατά την διάρκεια πολλαπλών ιδεολογικών πολέμων με άλλες αντιλήψεις επί του θέματος, παρόλο που ανέφερε πως το νομοσχέδιο είχε καθυστερήσει χρονικά. Τέλος, ο πρωθυπουργός ενημέρωσε πως το σύμφωνο συμβίωσης ήταν δικαίωση χρόνιων αγώνων των ομόφυλων πολιτών και τόνισε πως άνοιξε δρόμος για δικαίωση και άλλων αγώνων άλλων κοινωνικών ομάδων.

Ο κύριος Λεβέντης, ξεκίνησε την εισήγηση του λέγοντας πως ένα νομοσχέδιο το οποίο έβρισκε την Ελλάδα στην ίδια τροχιά με τις ευρωπαϊκές επιταγές και υποδείξεις, αποτέλεσε έναυσμα τριβής και άσεων σχολίων εντός του κοινοβουλίου. Τόνισε πως όπου υπάρχουν υβριστικά σχόλια και φωνές, υπάρχουν λόγω γύμνιας επιχειρημάτων. Επίσης, αναφέρθηκε και στην εκκλησία με την οποία δήλωσε στεναχωρημένος. Αρχικά, τόνισε πως κανείς δεν ζήτησε από την εκκλησία να ευλογήσει με τον θεσμό του γάμου, όλη η συζήτηση για το σύμφωνο συμβίωσης βρισκόταν εντός της βουλής των Ελλήνων και αφορούσε μία συμφωνία συμβολαιογραφικού χαρακτήρα. Επίσης ανέφερε πως μία μερίδα ιεραρχών *‘ακροδεξιίζουν’* και βρίσκονταν σε μεσαιωνικό σκοταδισμό. Ανέφερε επίσης, πως η κοινωνία δεν ήταν έτοιμη για την υιοθεσία, δίνοντας εμπειρικά παραδείγματα μετέφερε συζητήσεις που έκανε ο ίδιος με διάφορους πολίτες που του ζήτησαν να μην ενταχθεί η δυνατότητα υιοθεσίας από τους ομοφυλόφιλους. Ενώ τέλος ξεκαθάρισε πως η Ένωση Κεντρώων θα στήριζε το σύμφωνο συμβίωσης και δεν καταλάβαινε γιατί η κυβέρνηση συνέχιζε να προσθέτει τροπολογίες άσχετες με το βασικό θέμα του νομοσχεδίου αλλοιώνοντας το.

Ο κύριος Θεοδωράκης, ανέφερε πως γινόταν συζήτηση για δικαιώματα τα οποία είχαν ξεχαστεί. Είναι θέση του ΠΟΤΑΜΙΟΥ οι πολίτες να χρήζουν ίσης αντιμετώπισης, είτε είναι ομοφυλόφιλοι, είτε ετερόφυλοι, είτε άντρες είτε γυναίκες σε θέματα που αφορούν την ιδιωτική, τη δημόσια ζωή, την περιουσία, την ζωή, τον θάνατο. Έκανε αναφορά στους Μητροπολίτες, λέγοντας πως δεν είναι δυνατόν άνθρωποι που έχουν ορκιστεί στην αγνοία για το υπόλοιπο της ζωής τους, να κηρύσσουν μίσος. Παρουσίασε μία φράση ενός ιερέα ο οποίος είπε : *‘αγαπάτε αλλήλους εκτός αν είναι πόρνες, γκέι ή Εβραίοι’*. Ανέφερε πως θέση του ΠΟΤΑΜΙΟΥ ήταν

ο πολιτικός γάμος, οι ομοφυλόφιλοι είναι Έλληνες πολίτες, φορολογούμενοι, όχι πολίτες δεύτερης κατηγορίας και έχουν κάθε δικαίωμα όπως ακριβώς και οι ετερόφυλοι πολίτες. Ο κύριος Θεοδωράκης ολοκλήρωσε λέγοντας πως τον ΣΥΡΙΖΑ τον κρατάει πίσω ο δεξιόφρονας κυβερνητικός του εταίρος, ενώ το ΠΟΤΑΜΙ θα σταθεί αρωγός σε καίριες αποφάσεις για τους πολίτες και την χώρα και οι πολίτες θα το στηρίζουν.

ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Ο πρόεδρος κύριος Βαρεμένος ενημέρωσε το σώμα πως η ψήφιση θα γινόταν επί της αρχής, επί των άρθρων και των τροπολογιών, ξεχωριστά. Στην κατ' άρθρων ψηφοφορία ενημέρωσε πως υπήρχε αίτηση από βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας για διεξαγωγή ονομαστικής ψηφοφορίας. Επίσης αίτημα έχει υποβληθεί και από τους βουλευτές της Χρυσής Αυγής. Για την ψήφιση του νομοσχεδίου επί της αρχής και επί των άρθρων έχει γίνει αίτημα από την ΔΗΜ.ΑΡ. και το ΠΟΤΑΜΙ για ονομαστική ψηφοφορία. Τα αιτήματα ανακοινώθηκαν ξεχωριστά γιατί αφορούσαν διαφορετικά άρθρα. Όλα τα αιτήματα εμπεριείχαν τα άρθρα 1-14 του νομοσχεδίου που είναι τα άρθρα που αφορούν το σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών. Αναγνώστηκαν ονομαστικοί κατάλογοι ξεχωριστά για το κάθε αίτημα για να εξεταστεί εάν ο αριθμός των παρευρισκόμενων που έθεσαν το αίτημα επαρκούσε. Όλα τα αιτήματα κρίθηκαν ως δεκτά και ζητήθηκε 10 λεπτό διάλειμμα προκειμένου να τυπωθούν οι ονομαστικές λίστες. Στην έναρξη μετά το διάλειμμα της ψήφισης ο πρόεδρος ζήτησε την σύμφωνη γνώμη του σώματος για την διαδικασία μίας συνολικής ψηφοφορίας και όχι 3^{ων} που ακούστηκαν στην αρχή, με το σώμα να απαντάει θετικά. Μετά την ανάγνωση των καταλόγων και την ονομαστική ψηφοφορία, οι ψήφοι καταμετρήθηκαν και ο πρόεδρος ανακοίνωσε ότι υπέρ της αρχής του νομοσχεδίου ψήφισαν 193 βουλευτές (ΝΑΙ), ενώ κατά 56 βουλευτές (ΟΧΙ). Επομένως το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 'Σύμφωνο Συμβίωσης, Ποινικές και άλλες Διατάξεις' γίνεται δεκτό επί της αρχής. Τέλος, όλα τα άρθρα υπέρ ψηφίστηκαν από 193 θετικές ψήφους που ήταν το ανώτατο στο άρθρο 14, μέχρι 189 θετικές ψήφους που ήταν το κατώτατο στο άρθρο 11 και με μέσο όρο τις 191 θετικές ψήφους στα υπόλοιπα άρθρα.

Με τον τρόπο αυτόν γίνεται γνωστό πως το σύμφωνο συμβίωσης, ως επέκταση στα ομόφυλα ζευγάρια γίνεται νόμος του κράτους. Υπάρχουν φρενήρεις πανηγυρισμοί στα θεωρία της Βουλής από την ΛΟΑΤ κοινότητα, αλλά και οι βουλευτές πανηγυρίζουν για την τελική ψηφοφορία. Από τις 22 Δεκεμβρίου του 2015 το σύμφωνο συμβίωσης των ομοφυλόφιλων ζευγαριών είναι νόμος του ελληνικού κράτους.

4^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΥΠΟΘΕΣΗ ΒΑΛΙΑΝΑΤΟΥ ΩΣ ΣΥΝΔΕΤΙΚΟΣ ΚΡΙΚΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ Ν.3719/08 ΚΑΙ Ν.4356/15.

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ΤΟ ΠΑΙΔΙ, ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Ν.3719/2008.

Ο Ν. 3719/2008 ή αλλιώς γνωστός και ως σύμφωνο συμβίωσης των ετερόφυλων ζευγαριών, είναι ο νόμος αυτός που δημιούργησε την αρχή μία σειρά πραγμάτων που είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία του συμφώνου συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών. Έτσι, το 2008 και συγκεκριμένα στις 9 Οκτωβρίου εισήρθε στην Διαρκής Επιτροπή Δημοσίας Διοίκησης, Δημοσίας Τάξης και Δικαιοσύνης το νομοσχέδιο με τίτλο ‘ Μεταρρυθμίσεις για την οικογένεια, το παιδί, την κοινωνία και άλλες διατάξεις’ με εισηγήτριες τις κυρίες Παπακώστα-Σιδηροπούλου από την Ν.Δ. και Τζάκρη από το ΠΑΣΟΚ. Να σημειωθεί πως το 2008 κυβερνώσα παράταξη ήταν η Νέα Δημοκρατία και πρωθυπουργός ο κύριος Καραμανλής, ενώ δεύτερο κόμμα ήταν το ΠΑΣΟΚ με πρόεδρο τον κύριο Παπανδρέου.

Η επιτροπή κλήθηκε σε συνεδρίαση μόνο την 9^η Νοεμβρίου του 2008 και το νομοσχέδιο οδηγήθηκε προς ψήφιση στην ολομέλεια της βουλής στις 17 Νοεμβρίου του ίδιου έτους και από την 26^η Νοεμβρίου βρίσκεται σε ισχύ. Με βάση τις ημερομηνίες δηλαδή είναι εύκολα αντιληπτό πως συνολικά η επεξεργασία ήταν μικρή και δεν μπορεί να συγκριθεί με αντίστοιχη του Ν4356/15.

Από το συνολικό νομοσχέδιο το κομμάτι που κάλυπτε το σύμφωνο συμβίωσης αφορούσε τα άρθρα 1 με 13. Στα άρθρα αυτά ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις σύναψης συμφώνου, το ποιους αφορά, την ακυρότητα του συμφώνου, την λύση του συμφώνου, το επώνυμο των δύο μερών, τη ρύθμιση περιουσιακών σχέσεων, την διατροφή μετά την λύση του συμφώνου, το τεκμήριο πατρότητας, το επώνυμο των τέκνων, τη γονική μέριμνα, το κληρονομικό δικαίωμα, μία προσθήκη στον αστικό κώδικα στο άρθρο 256 καθώς και το πεδίο εφαρμογής. Επιπρόσθετα, για να μπορέσει να τεθεί και σε ισχύ έπρεπε να υπάρξουν και ορισμένες τροποποιήσεις στους ήδη υπάρχοντες νόμους και κώδικες. Έτσι τα άρθρα 14 έως 24 αλλά και το 29, εισήγαγαν τον όρο του συμφώνου συμβίωσης σε ήδη υπάρχοντες νόμους και άρθρα.

Το συγκεκριμένο σύμφωνο συμβίωσης όμως αποτέλεσε το έναυσμα για την καταδίκη της χώρας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με την γνωστή υπόθεση Βαλλιανάτου που ακούστηκε και πολλές φορές εντός της επιτροπής στην συζήτηση του Ν.4356/15. Η καταδίκη της χώρας είχε ουσιαστική ύπαρξη λόγω εξαίρεσης των ομόφυλων ανθρώπων από τον συγκεκριμένο νόμο, που ορίζεται ρητά από το πρώτο κιόλας άρθρο το οποίο λέει **«Η συμφωνία δύο ενήλικων ετερόφυλων προσώπων με την οποία οργανώνουν τη συμβίωση τους (σύμφωνο συμβίωσης) καταρτίζεται αυτοπροσώπως με συμβολαιογραφικό έγγραφο»**. Ακριβώς για αυτόν τον λόγο θεωρήθηκε από βουλευτές κυρίως των ΑΝ.ΕΛ. πως εάν τυχόν δεν είχε καταρτισθεί η συγκεκριμένη δυνατότητα ρύθμισης των διαπροσωπικών σχέσεων για τους ετερόφυλους η χώρα δεν θα είχε καταδικαστεί και η πολιτεία δεν θα χρειαζόταν να νομοθετήσει νομοσχέδιο όμοιο για τα ομόφυλα ζευγάρια. Αποψη την οποία ασπάστηκε και το Κ.Κ.Ε. τονίζοντας πως εξαρχής προωθούν τον πολιτικό γάμο και ήταν αντίθετοι για την νομοθέτηση και του συγκεκριμένου νόμου, του Ν 3719/08. Επίσης και από τους βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας ακούστηκε αρκετές φορές πως εισάγονται περισσότερα δικαιώματα από όσα στην πραγματικότητα ζητώνται.

ΥΠΟΘΕΣΗ ΒΑΛΛΙΑΝΑΤΟΥ (6 ΜΑΪΟΥ 2009- 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013).

Η προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, έγινε στις 6 Μαΐου του 2009 από τους κυρίους Γρηγόρη Βαλλιανάτο και Νικόλαο Μυλωνά (αρ. 2938/09) ενώ την 25^η Μαΐου του ίδιου έτους 6 ακόμα Έλληνες πολίτες κατέθεσαν προσφυγή η οποία σωρεύτηκε με την προηγούμενη και σε κοινή δίκη βγήκαν αποφάσεις και για τις δύο προσφυγές. Οι άνθρωποι που αποτελούσαν την δεύτερη προσφυγή επικαλέστηκαν την προσωπική τους ανωνυμία και αναγράφηκαν ως C.S. , E.D. , K.T. , M.P. , A.H. , D.N. χρησιμοποιώντας μόνο τα αρχικά γράμματα του ονοματεπωνύμου τους (αρ. 32684/09).

Βασικός στόχος της προσφυγής ήταν ο Ν. 3719/08. Οι προσφεύγοντες επικαλέστηκαν τα άρθρα 8¹² και 14¹³ της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ισχυρίστηκαν πως το σύμφωνο συμβίωσης που ορίζει ο νόμος στην Ελλάδα απευθύνεται μόνο σε ζευγάρια που αποτελούνται από ετερόφυλους ενήλικες, άρα έχουν παραβιάσει το δικαίωμα τους στον σεβασμό της ιδιωτικής και της οικογενειακής τους ζωής με αποτέλεσμα μία αδικαιολόγητη διάκριση ανάμεσα σε ετερόφυλα και ομόφυλα ζευγάρια εις βάρος των τελευταίων.

Στις 3 Φεβρουαρίου του 2011 το πρώτο τμήμα του Δικαστηρίου αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Ελληνική κυβέρνηση, η οποία εκπροσωπήθηκε από την κα. Α. Γρηγορίου, τον κο. Δ. Καλογήρη και την κα. Μ. Γερμάνη στις 16 Ιανουαρίου που πραγματοποιήθηκε η ακροαματική διαδικασία.

Η υπεράσπιση της κυβέρνησης κινήθηκε σε δύο βασικές κατευθύνσεις, Η πρώτη αφορούσε το γεγονός πως οι προσφεύγοντες θα μπορούσαν να είχαν επιλύσει τα ζητήματα που ανέφεραν στο δικαστήριο της καθημερινότητας τους με άλλον τρόπο και η δεύτερη πως δεν στραφήκαν στα εσωτερικά δικαστήρια της χώρας. Σαφώς έγινε αναφορά και στην 'ποιότητα' των ανθρώπων που κάνουν την προσφυγή ενώ συνολικά η υπεράσπιση κινήθηκε με γνώμονα μη αναγνώρισης των προσφυγόντων ως 'θύματα' από το δικαστήριο.

Πιο συγκεκριμένα αναφέρθηκε πως ζητήματα που προκύπτουν μετά από μία συμβίωση, όπως το περιουσιακό, θα μπορούσε να ρυθμιστεί με μία διαθήκη ή ένα συμβόλαιο σε συμβολαιογράφο ενώ μάλιστα αναφέρθηκε πως οι προσφεύγοντες ήταν κάτω των 60 ετών, επομένως γινόταν λόγος για υποτιθέμενη βλάβη. Αυτό διότι οι ίδιοι προσφεύγοντες επικαλέστηκαν τα άρθρα 8 και 14, όπου η αγορητής της κυβέρνησης θεώρησε πως δεν υπέστησαν κάποια άμεση αρνητική συνέπεια λόγω της μη νομοθέτησης του συμφώνου συμβίωσης στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια.

Η δεύτερη κατεύθυνση της κυβέρνησης αφορούσε την απόφαση των προσφυγόντων να οδηγηθούν στο Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων χωρίς όμως να έχουν δοκιμάσει τα ελληνικά δικαστήρια. Αυτό όμως και η ίδια η αγορητής το αναφέρει, επειδή η κυβέρνηση θεωρούσε πως μία χρηματική αποζημίωση είναι αυτή που θα έλυσε το ζήτημα.

Ο αντίλογος της προσφυγής κινήθηκε σε τρεις άξονες. Αρχικά ανέφερε πως θεωρητικά οι συμβολαιογράφοι στην Ελλάδα θα μπορούσαν να συντάξουν συμβόλαια ρύθμισης διαπροσωπικών σχέσεων, άρα σύμφωνα με συμβίωσης, στην περίπτωση που το έκαναν όμως θα

¹² Άρθρο 8: 1) Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής του ζωής, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. 2. Κατά τη ενάσκηση αυτού του δικαιώματος δεν επιτρέπεται παρέμβαση δημόσιας αρχής, παρά μόνον εφόσον είναι σύμφωνη με το νόμο και είναι αναγκαία σε μία δημοκρατική κοινωνία για λόγους εθνικής ασφάλειας, δημόσιας ασφάλειας ή οικονομικής ευημερίας της χώρας, για την αποτροπή των εκτροπών ή του εγκλήματος, για την προστασία της υγείας ή των ηθών, ή για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων.

¹³ Άρθρο 14: Η απόλαυση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που κατοχυρώνονται με την παρούσα Σύμβαση διασφαλίζεται χωρίς διακρίσεις για λόγους όπως το φύλο, η φυλή, το χρώμα, η γλώσσα, η θρησκεία, η πολιτική ή άλλη πεποίθηση, η εθνική ή κοινωνική καταγωγή, η σχέση με εθνική μειονότητα, η ιδιοκτησία, η γέννηση ή άλλη κατάσταση.

δεχόταν πειθαρχικό έλεγχο. Ο δεύτερος άξονας ανέφερε, πως οποιαδήποτε προσφυγή εντός Ελληνικού δικαστηρίου δεν θα είχε ιδιαίτερα αρκετές ελπίδες, διότι αφορά μία κοινότητα που δεν έχει υποστηριχτεί ούτε από τα δικαστήρια και δόθηκε στα πρακτικά μία υπόθεση του Αρείου Πάγου η 1141/2007, μέσω της οποίας υπήρξε άρνηση στον σύντροφο του θανούτος να υπαχθεί στην οικογένεια του τελευταίου. Και τρίτος άξονας ήταν το γεγονός πως ακόμα και εάν οδηγούνταν στα ελληνικά δικαστήρια ούτε η αποζημίωση που θα τους αναγνωριζόταν θα κάλυπτε την δική τους φθορά εξαιτίας του νόμου 3715/08 αλλά και δεν θα υπήρχε η αναγνώριση της καταπάτησης των άρθρων 8 και 14, άρα και η τροπολογία της νομοθεσίας.

Με βάση το άρθρο 34 της Σύμβασης, ο προσφεύγων πρέπει να έχει δύο χαρακτηριστικά : να εμπίπτει στις κατηγορίες των προσφευγόντων που αναφέρεται στο άρθρο 34 και να υποστηρίζει βάσιμα ότι είναι θύμα λόγω παραβίασης της Σύμβασης. Ο όρος ‘θύμα’ στο πλαίσιο του άρθρου 34 της σύμβασης υποδηλώνει το ή τα πρόσωπα που θίγονται άμεσα ή έμμεσα από μία ισχυριζόμενη παραβίαση. Το δικαστήριο ,λοιπόν, σημειώνει πως οι 8 προσφεύγοντες έχουν την ιδιότητα του ‘θύματος’ κατά την έννοια του άρθρου 34 και κηρύσσουν την προσφυγή τους παραδεκτή.

Η κυβέρνηση απλά εξήγησε τους λόγους που θεσμοθετήθηκε ο Ν. 3719/08 αλλά δεν επιχειρηματολόγησε για την εξαίρεση των ομοφυλόφιλων από τον συγκεκριμένο νόμο. Τόνισε πως ο συγκεκριμένος νόμος δημιουργήθηκε για παιδιά που δεν αναγνωρίζονται διαφορετικά από τον νόμο, ενώ το πεδίο δράσης δεν αφορούσε τα ομόφυλα ζευγάρια επειδή για βιολογικούς λόγους δεν μπορούν να έχουν παιδιά που θα εμπίπτουν σε αυτό το νομικό κενό. Βασικός άξονας της υπεράσπισης είναι πως ο νόμος αυτός δημιουργήθηκε μόνο για την κάλυψη του νομικού πλαισίου γύρω από τα τέκνα και δεν αναφέρεται καθόλου στην ρύθμιση διαπροσωπικών σχέσεων που εντάσσει, ενώ επαναλαμβάνεται πως τα ομόφυλα ζευγάρια θα μπορούσαν να ρυθμίσουν σχέσεις διαπροσωπικού χαρακτήρα με ένα συμβόλαιο σε συμβολαιογράφο.

Οι προσφεύγοντες ,λοιπόν, κάνοντας μία εκτενή αναφορά σε όσα αναγνωρίζονται με τον νόμο 3719/08 στα ετερόφυλα ζευγάρια απέδειξαν πως εξαιρέθηκαν και δεν τους αναγνωρίστηκαν δικαιώματα ως όφειλαν στα πλαίσια της ισονομία και της ισοπολιτείας, χωρίς κάποιον λόγο ενώ θεώρησαν πως το επιχείρημα της κυβέρνησης, πως ο συγκεκριμένος νόμος έχει δημιουργηθεί για να καλύψει το νομικό κενό για τα παιδιά που υπάρχουν ή θα γεννηθούν από γονείς που δεν βρίσκονται υπό την νομική αναγνώριση του γάμου, δεν ευσταθούσε διότι εμπειρείχε και ρύθμιση σχέσεων ενώ το κομμάτι που αφορούσε τα παιδιά μπορούσε και να θεωρηθεί εικασία αφού δεν υπήρχαν παιδιά σε όλες τις περιπτώσεις αλλά ακόμα και να υπήρχαν δεν ήταν λόγος αρνητικής διάκρισης σε μία μερίδα πολιτών.

Το δικαστήριο επομένως έκρινε πως το άρθρο 14 σε συνδυασμό με το άρθρο 8 ήταν εφαρμοστέα στην παρούσα υπόθεση. Οι προσφεύγοντες δεν κατήγγειλαν για αθέτηση υποχρέωσης το ελληνικό κράτος, αλλά για διαχωρισμό που εισάγει αρνητική διάκριση με τον Ν.3719/08. Με βάση την σύμβαση οι διαφορές που βασίζονται μόνο στον σεξουαλικό προσανατολισμό είναι απαράδεκτες. Τέλος, το δικαστήριο παρατήρησε ότι η επέκταση του συμφώνου και στα ομόφυλα ζευγάρια θα έπρεπε να ρυθμίζει ζητήματα που θα αφορούν την περιουσία, την διατροφή και την κληρονομιά όχι σαν ιδιώτες που συνάπτουν συμβάσεις, αλλά βασισμένοι σε νομικούς κανόνες που τηρούνται σε όλη την Ευρώπη καθιστώντας έτσι την σχέση τους αναγνωρισμένη από το κράτος.

Τέλος το Δικαστήριο ανέφερε πως εάν ο νόμος περιλαμβάνει ειδικές ρυθμίσεις που αφορούν μία συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων ενώ μία άλλη με παρόμοια ή ίδια χαρακτηριστικά την αποκλείει, η διάταξη εισάγει αρνητική διάκριση και κρίνεται ως αντισυνταγματική. Σε αυτές τις περιπτώσεις προς αποκατάσταση της συνταγματικότητας και της ισοτιμίας η διάταξη που εφαρμόστηκε στην κατηγορία για την οποία θεσπίστηκαν οι ρυθμίσεις θα εφαρμόζεται και στην κατηγορία ατόμων που υπέστησαν διάκριση.

ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ, ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. Ν.4356/2015.

Έτσι, δημιουργήθηκε το σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών. Η απόφαση του Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει υπερνομοθετική ισχύ και μετά την καταδίκη της χώρας από την υπόθεση Βαλλιανάτου υπήρχε νομική υποχρέωση θέσπισης του συμφώνου συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών. Από τον Νοέμβριο του 2013 μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015 δεν ήταν ιδιαίτερα εύκολο ένα τόσο μεγάλο βήμα νομοθέτησης, δεδομένου ότι το πολιτικό σκηνικό άλλαζε συχνά πρωταγωνιστές. Ειδικά η κυβέρνηση που διορίστηκε τον Ιούνιο του 2012 του Α. Σαμαρά ήταν δύσκολο να νομοθετήσει πρώτον γιατί δεν ήταν θετικοί με αυτήν την εξέλιξη και δεύτερον γιατί υπήρχε μεγάλη πολιτική ‘αποτυχία’ της Νέας Δημοκρατίας που φάνηκε και από τις αυτοδιοικητές εκλογές του 2014. Γνώριζαν επομένως ότι πρόκειται να επέλθει πολιτική διαφοροποίηση του εκλογικού σώματος και άρα να χαθεί η κυβέρνηση. Αντίστοιχα, και ο ΣΥΡΙΖΑ με τις εκλογικές αναμετρήσεις τον Ιανουάριο του 2015, το δημοψήφισμα στις 15 Ιουνίου του ίδιου έτους και την επαναληπτική εκλογική διαδικασία του Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους δεν μπορούσε να εισάγει την συζήτηση για το σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών.

Το αξιοσημείωτο κομμάτι αυτού του νομοσχεδίου είναι πως τα ‘*παραπάνω δικαιώματα*’, όπως ονομάστηκαν από ορισμένους βουλευτές, που δόθηκαν, σε σχέση με αυτά που μπορούσε να παραχωρήσει η πολιτεία ή ζήτησαν οι εμπλεκόμενοι, αφορούσαν οδηγία του Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και όχι πολιτική ευθύνη του κυβερνώντος κόμματος. Επίσης, ακόμα ένα στοιχείο άξιο σχολιασμού είναι το γεγονός πως όσα επιχειρήματα αναφέρθηκαν από την αγορά της κυβέρνησης με σκοπό να αποδείξει πως το νομοσχέδιο 3719/08 δεν εισάγει αρνητική διάκριση, αποτέλεσαν ζητήματα που έχρηζαν ρύθμισης με βάση την απόφαση του δικαστηρίου. Έτσι τα περιουσιακά, η διατροφή κλπ. ήταν εντός της απόφασης του Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όπου υποχρέωσε την Ελλάδα να τα ρυθμίσει εντός των άρθρων του συμφώνου συμβίωσης των ομόφυλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο
ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΣ.

Εκκλησία της Ελλάδος και Ιερά Σύνοδος.

Η Ιερά Σύνοδος είναι το ανώτατο εκκλησιαστικό όργανο διοίκησης για τις αυτοκέφαλες ορθόδοξες εκκλησίες. Είναι διαφορετική από την Οικουμενική και την Πατριαρχική Σύνοδο. Η λέξη σύνοδος συχνά παραπέμπει σε μία σύσκεψη του οργάνου αυτού ενώ αποτελείται από τον προκαθήμενο και τους επισκόπους. Όλες οι αυτοκέφαλες εκκλησίες έχουν η κάθε μία τη δική της Ιερά Σύνοδο. Έτσι, στην ελληνική ορθόδοξη αυτοκέφαλη εκκλησία η Ιερά Σύνοδος αποτελεί το διοικητικό ‘κεφάλι’ της, το οποίο αποτελείται από δικά της μέλη.

Η στάση την οποία είχε η Ιερά Σύνοδος για το σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών ήταν ιδιαίτερα εκπληκτική. Αρχικά υπήρξε μία δημοσίευση απόφασης ύστερα από συνεδρίαση που προηγήθηκε στις 19 Ιουνίου του 2015, όταν ακόμα το νομοσχέδιο βρισκόταν υπό συζήτηση και δεν είχαν δρομολογηθεί οι διαδικασίες για την επεξεργασία και την ψήφιση του. Η απόφαση αυτή, λοιπόν, παρουσίαζε την θέση της εκκλησίας η οποία επεσήμανε εντόνως πως με το σύμφωνο συμβίωσης αλλά και με οποιαδήποτε άλλη μορφή συμβίωσης επιχειρείται η αλλοίωση του θεσμού της οικογένειας και η έκπτωση του θεσμού του γάμου. Χαρακτηρίζουν ως ‘εκτροπές’ τα φαινόμενα των διαφορετικών οικογενειών όπως οι μονογονεϊκές ή οι οικογένειες ελεύθερης συμβίωσης και γνωστοποιούν πως θα μοιράσουν έντυπα στην κοινωνία στα οποία θα εξηγείται η έκπτωση των δύο θεσμών που η εκκλησία προστατεύει και η πολιτεία προσπαθεί να αλλοιώσει. Στην δεύτερη κατά σειρά συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου για το σύμφωνο συμβίωσης που πραγματοποιήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου του 2015, επαναλήφθηκε η ήδη γνωστοποιημένη της θέση χωρίς κάποια προσθήκη. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως στις 17 Οκτωβρίου του 2013 η Ιερά Σύνοδος είχε δημοσιεύσει απόφαση που αναλύοταν εκτενώς η αξία της οικογένειας και του γάμου για την εκκλησία και οι επόμενες δύο αποφάσεις που υπήρξαν ήταν απλά οι επικυρώσεις της θέσεως αυτής όπου αυτολεξεί αναφέρει:

« ... σύγχρονα σχήματα οργάνωσης του ιδιωτικού βίου των ανθρώπων- εναλλακτικές μορφές οικογένειας- για την Εκκλησία και τη θεολογία της περί γάμου και οικογενείας συνιστούν “εκτροπές” του οικογενειακού θεσμού, όπως αυτός διαμορφώθηκε και λειτούργησε επί αιώνες στη ζωή του εκκλησιαστικού σώματος. Ο γάμος και η οικογένεια, γεγονός κατ’ εξοχήν εκκλησιαστικό και κοινωνικός θεσμός θεμελιώδους σημασίας, γίνεται, όλο και περισσότερο, ατομική υπόθεση που εντάσσεται στην σφαίρα του ιδιωτικού βίου. Φαινόμενα- “εκτροπές” εξαιρετικά επίκαιρα για την ελληνική πραγματικότητα είναι ο πολιτικός γάμος, η μονογονεϊκή οικογένεια, η ελεύθερη συμβίωση και ο λεγόμενος γάμος των ομοφυλοφίλων».

Η θέση, λοιπόν, της Ιεράς συνόδου δεν αποτέλεσε έκπληξη γιατί ήταν ήδη γνωστή, παρόλα αυτά όμως εκτός από την δημοσίευση της αναφοράς και την θέση που παρουσίασε ο κύριος Νικολόπουλος στην συζήτηση των φορέων εντός της Βουλής, από το ανώτατο διοικητικό εκκλησιαστικό όργανο δεν υπήρξε κάποια άλλη αντίδραση ή δημοσίευση. Επίσης, αξιοσέβαστος είναι και ο λόγος του κύριου Ιερώνυμου Νικολόπουλου που παρευρέθηκε στην συζήτηση με τους φορείς στην 2^η συνεδρίαση του νομοσχεδίου όπου τόνισε πως η εκκλησία υπάρχει για να προασπίζει τον θεσμό της οικογένειας και του γάμου όμως δεν έχει νομοθετική ισχύ και δεν μπορεί να υποδείξει σωστή νομοθέτηση. Κάνοντας με αυτόν τον τρόπο γνωστό πως η εκκλησία δεν θα μπορούσε να δεχτεί ένα τέτοιο είδος συμβίωσης όμως αυτό είναι κάτι που αφορά τους ορθόδοξους συνολικά και όχι την κοινωνική ομάδα των ομόφυλων ειδικά.

Η Εκκλησία, λοιπόν, ύστερα από την ψήφιση του νομοσχεδίου και συγκεκριμένα στις 20 Απριλίου του 2016, απέστειλε σημείωμα «Δογματικών και Νομοκανονικών Θεμάτων» δια μέσου της Ιεράς Συνόδου στις Μητροπόλεις και πρότεινε να εφαρμοστούν τα «μέτρα» που προτείνουν και αφορούν τις καθημερινές εκκλησιαστικές ενέργειες, σε περίπτωση που υπάρξει ανάμειξη ανθρώπων που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης. Τα μέτρα ήταν τα εξής:

1. Η μητρόπολη δεν θα εκδίδει άδεια τέλεσης γάμου αν οι ενδιαφερόμενοι δεν προσκομίσουν πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης από το ληξιαρχείο του Δήμου, για να γνωρίζουν αν το ζεύγος παλιότερα έχει τελέσει πολιτικό γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης.
2. Αν ζητήσουν να παντρευτούν άτομα που στο παρελθόν είχαν κάνει σύμφωνο συμβίωσης, τότε- εφόσον έχει λυθεί το σύμφωνο- ο Μητροπολίτης μπορεί να εκδίδει άδεια γάμου.
3. Ετερόφυλοι που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης ή πολιτικό γάμο μπορούν να ζητήσουν από την Εκκλησία να βαφτίσουν τα παιδιά τους.
4. Γονέας που πριν αποκτήσει (ή υιοθετήσει) παιδί είχε υπογράψει σύμφωνο συμβίωσης του επιτρέπεται «κατ'οικονομία» να βαφτίσει το παιδί του.
5. Ανάδοχοι ή παράνυμφοι δεν μπορούν να γίνουν όχι μόνο πια όσοι έχουν τελέσει πολιτικό γάμο αλλά και όσοι έχουν υπογράψει σύμφωνο συμβίωσης.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ.

Οι αντιδράσεις των ιεραρχών δεν ήταν ιδιαίτερα θετικές, παρόλα αυτά δεν αποτέλεσαν και μεγάλη έκπληξη. Ως επί το πλείστον οι ιερείς οι οποίοι είτε δημοσίευσαν την θέση τους, είτε την παρουσίασαν μέσω συνέντευξης, είτε την παρουσίασαν ακόμα και στο κήρυγμα της εκκλησίας κινήθηκαν στον άξονα των θεσμών της εκκλησίας. Τόνισαν συνολικά πως η οικογένεια είναι ο πυρήνας της ύπαρξης της εκκλησίας και ο πυρήνας ύπαρξης των παιδιών, όπως επίσης και το γεγονός πως οι οικογένειες υπάρχουν μόνο μετά το μυστήριο του γάμου. Επομένως, οποιαδήποτε άλλη μορφή αναγνώρισης συμβίωσης δεν μπορεί να βρει την εκκλησία σύμφωνη. Σαφώς όμως, οι τρόποι έκφρασης του κάθε ενός που τοποθετήθηκε επί του θέματος είχε διαφοροποιήσεις στον τόνο και το λεξιλόγιο. Έτσι, λαμβάνοντας υπόψιν ορισμένους ιεράρχες θα παρουσιαστούν αναφορικά οι θέσεις τους.

Ο Μητροπολίτης Καλαβρύτων κύριος Αμβρόσιος ανάρτησε στο προσωπικό του blog άποψη του σχετικά με το σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων ήδη από τις 4 Δεκεμβρίου του 2015, την ημέρα που έγινε γνωστός ο θάνατος του κυρίου Μηνά Χατζησάββα όπου είχε γίνει μεγάλη συζήτηση γύρω από το όνομα του τις ημέρες εκείνες, διότι κανείς δεν γνώριζε πως ήταν ομοφυλόφιλος, ενώ στην κηδεία του ο σύντροφος του ξέσπασε επειδή μετά από 25 χρόνια συμβίωσης το κράτος δεν τους αναγνώρισε το δικαίωμα να συνάψουν γάμο. Επίσης, η κυρία Βαγενά φαίνεται πως 'έταξε' στον νεκρό πλέον φίλο της κύριο Χατζησάββα πως θα έκανε ότι μπορούσε για να φτάσει το σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων στην Βουλή των Ελλήνων. Με αφορμή αυτό το συμβάν ο κύριος Αμβρόσιος ανέφερε πως η ομοφυλοφιλία είναι εκτροπή από τους νόμους της φύσεως, κακούργημα κοινωνικό και αμαρτία ενώ όσοι την βιώνουν αλλά και όσοι την υποστηρίζουν δεν είναι φυσιολογικοί. Στην αρχή της δημοσίευσης του αναφέρει πως αμαρτία είναι η πράξη και δεν δικαιολογείται από τον θείο νόμο ο χαρακτηρισμός αυτού που διαπράττει αμαρτία ως αμαρτωλό. Συγκεκριμένα δίνει ως παράδειγμα την ληστεία λέγοντας πως η κλοπή είναι αμαρτία αλλά δεν μπορεί κανείς να αποκαλέσει αμαρτωλό αυτόν που την διέπραξε. Κάνοντας αναφορά σε ένα ποινικό αδίκημα, και στην συνέχεια μεταφράζοντάς το με όρους θρησκευτικούς προχώρησε σε συσχετισμό με την ομοφυλοφιλία, με την οποία όμως δεν ήταν το ίδιο 'φιλικός'. Στην αρχή χυδαιολογούσε μόνο κατά των βουλευτών και πιο συγκεκριμένα των αριστερών βουλευτών τους οποίους ονόμασε άθεους, ενώ στην πορεία φαίνεται πως όχι απλά κατακρίνει την ομοφυλοφιλία αλλά υβρίζει και όσους είναι ομοφυλόφιλοι αλλά και όσους την υποστηρίζουν. Τόνισε πως τέτοιους είδους ανθρωπάρια δυστυχώς υπάρχουν στην Βουλή, αλλά αποτελούν μειοψηφία ενώ παρότρυνε και τον λαό να μην τους ακούει, να μην τους εμπιστεύεται, να τους φτύνει και να τους αποδοκιμάζει γιατί πρόκειται για κολασμένους, ξεφτιλισμένους και εκτρώματα που πάσχουν από ψυχικές

διαταραχές. Τέλος, ανέφερε πως προσευχόταν οι κολασμένοι, οι άνομοι και οι καταραμένοι να πάνε στον αγύριστο και να εξαφανιστούν από την γη.

Ο Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος σε συνέντευξη του στις 24 Δεκεμβρίου, δήλωσε για το σύμφωνο συμβίωσης πως οι ομοφυλόφιλοι είναι και αυτοί άνθρωποι και δημιουργήματα του θεού, για αυτό και αξίζουν και αυτοί τον σεβασμό και την τιμή και όχι την βία και την απόρριψη. Τόνισε πως η φράση που διέπει την εκκλησία είναι πως ‘ο αναμάρτητος πρώτος τον λίθο βαλέτω’ και αυτός είναι και ο τρόπος που πρέπει να συμπεριφερόμαστε σε κάθε συνάνθρωπο μας, Παρόλα αυτά τόνισε πως η εκκλησία δεν μπορεί να αποδεχτεί κάποια άλλη μορφή συμβίωσης εκτός από αυτήν του γάμου, όμως δεν απορρίπτει πρόσωπα και σέβεται τις ελεύθερες επιλογές και τα δικαιώματα όλων.

Στις 24 Δεκεμβρίου του 2015 ο Μητροπολίτης Σισανίου και Σιατίστης κ. Παύλος έκανε δήλωση για το σύμφωνο συμβίωσης στην εκπομπή «ΑΥΤΟΨΙΕΣ». Δήλωσε πως γίνεται προσπάθεια διαστρέβλωσης της τάξεως της φύσεως, διότι σε βάθος χρόνου η οικογένεια απαρτιζόταν από τον άντρα και την γυναίκα ενώ εντός της υπήρχαν και τα παιδιά. Επομένως το νομοθέτημα αυτό έρχεται σε αντίθεση με όσα μέχρι εχθές ήταν τα φυσιολογικά, ενώ τόνισε πως μία προσωπική ζωή δεν μπορεί να αποτελεί δημόσιο αγαθό που χαίρει νομικής προστασίας. Την Κυριακή 27 Δεκεμβρίου ο κ. Παύλου βρέθηκε στην Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Δρυοβούνου για να συλλειτουργήσει. Εκεί παρουσίασε εκ νέου και την άποψη του για το νομοθέτημα που μόλις 5 μέρες πριν είχε δημιουργηθεί, μεταξύ άλλων είπε πως νιώθει πρόσφυγας στην χώρα του και όχι γιατί οι ξένοι δανειστές μας ανάγκασαν για κάτι τέτοιο αλλά επειδή από μόνοι μας νομοθετούμε δηλητήρια. Επίσης τόνισε πως δεν θα δεχτεί στην Μητρόπολή του κανέναν από όσους ψήφισαν υπέρ του νομοσχεδίου, απευθυνόμενος στους βουλευτές της επαρχίας.

Ο Μητροπολίτης Κορίνθου Διονύσιος στο πρωτοχρονιάτικο κήρυγμα του ανέφερε πως δεν είναι δυνατόν ο Πρωθυπουργός να ζητάει συγγνώμη, αναφερόμενος στην θέσπιση του συμφώνου, και του ευχήθηκε να παραστεί στα συμβόλαια των παιδιών του.

Ο Δεσπότης Μεγαλοπόλεως Ιερεμίας σε κήρυγμα του μετά την λειτουργία κατονόμασε ως αίσχος και αμαρτία των νόμο για το σύμφωνο συμβίωσης. **“Ντροπή στους βουλευτές που ψήφισαν ένα τέτοιο ελεεινό νόμο ακολασίας”**, πρόσθεσε. Σε έντονο ύφος ανέφερε πως ο Θεός θα πάρει πίσω την ‘χάρη’ που έχει δώσει στον άνθρωπο επειδή ο άνθρωπος νομοθετεί βρωμίες και ζήτησε από τους παρευρισκόμενους να μην τον αφήνουν μόνο του, αλλά να τον στηρίζουν στον αγώνα του για την πίστη και τα αγνά ήθη της πατρίδας. Ενδιαφέρον δε παρουσιάζει πως αυτά τα λόγια του Δεσπότη μεταφέρονται από τους πιστούς της ενορίας οι οποίοι τονίζουν πως θα σταθούν συμπαραστάτες στην προσπάθεια του αυτή, γιατί πιστεύουν πως η πατρίδα τους που αγαπάν και χορεύουν στο όνομα της πρέπει να παραμείνει όπως την έμαθαν από τις γιαγιάδες τους.

Στις 23 Νοεμβρίου του 2015 οι Μητροπόλεις Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας συγκάλεσαν Ιερατικό Συνέδριο των κληρικών, το οποίο αποφάσισε ομόφωνα να ζητήσει από την κυβέρνηση την απόσυρση του νομοσχεδίου για 8 λόγους τους οποίους παρουσιάζουν.

1. Αναφέρουν πως η ομοφυλοφιλία είναι το κορυφαίο αμάρτημα και καταδικάζεται από τον νόμο του θεού, σύμφωνα με την αγία γραφή αποτελεί ‘βδέλυγμα’ επομένως κάποιος που είναι χριστιανός δεν μπορεί να ψηφίσει έναν τέτοιο τρόπο συμβίωσης.
2. Η ομοφυλοφιλία είναι εκτροπή της ανθρώπινης φυσιολογίας και διαστροφή, όρο που χρησιμοποιεί για την περιγράψει και οι Φρόνιτ, Γιούγκ και Βίλχελμ Ραχ.
3. Από τις ομοφυλοφιλικές σχέσεις προέρχονται πολλές ψυχικές και σωματικές ασθένειες όπως το AIDS.
4. Η ομοφυλοφιλική συμβίωση αντιβαίνει στην διαιώνιση του ανθρωπίνου είδους.
5. Η νομιμοποίηση της συμβάσεως για την συμβίωση των ομοφυλοφίλων δημιουργεί έναν νέο τρόπο εναλλακτικής μορφής οικογένειας που πλήττει τον καθιερωμένο θεό.

6. Είναι αντισυνταγματικό καθώς το άρθρο 21 παρ.1 του συντάγματος προστατεύει την μητέρα, το τέκνο και την προαγωγή του έθνους μέσα από τον γάμο.
7. Η ομοφυλοφιλία αποτελεί παρέκκλιση της Νέας Εποχής που θέλει να απονευρώσει ηθικά την κοινωνία.
8. Η αναγνώριση και η νομιμοποίηση της συμβίωσης θα οδηγήσει και σε άλλους δρόμους όπως η παιδεραστία και η κτηνοβασία.

Τέλος, ανέφεραν πως η ομοφυλοφιλία είναι ιάσιμη και δεν είναι γενετικά προκαθορισμένη, άρα αποτελεί μία επιλογή. Τόνισαν πως η εκκλησία έχει ένα 'πρόγραμμα' αγωγής για τους ομοφυλόφιλους και υπογράμμισαν πως δεν γίνεται στην χώρα που έχει ως στολίδι των Παρθενώνα, εξύμνηση της παρθενίας, οι πολιτικοί να δέχονται ξενόφερτες αμαρτίες σε βάρος της ιστορικής ευθύνης.

Ενώ ακριβώς το ίδιο ψήφισμα παρουσιάστηκε και την Μητρόπολη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας στις 2 Δεκεμβρίου 2015 που επίσης ψηφίστηκε ομόφωνα και στάλθηκε από τον Μητροπολίτη κ. Αμβρόσιο στον Υπουργό Δικαιοσύνης στις 16 Δεκεμβρίου.

Ο μητροπολίτης Ιωαννίνων Μάξιμος, ανέφερε πως η χρονική στιγμή την οποία αποφάσισε η κυβέρνηση να ανοίξει την συζήτηση για αυτό το νομοσχέδιο είναι αυτό στο οποίο διαφωνεί έντονα, θεωρώντας πως υπάρχουν ζητήματα εξαιρετικής σημασίας στην καθημερινότητα των πολιτών και προτιμούν να προωθούν τέτοια θέματα τα οποία είναι περισσότερο παραπλανητικά. Ενώ για το σύμφωνο συμβίωσης τόνισε πως η εκκλησία αφήνει ελεύθερο τον άνθρωπο να αποφασίσει τον δρόμο του, όπως άλλωστε και ο θεός επιτρέπει τα λάθη και σε περίπτωση που μετανοήσουν είναι και πάλι ευπρόσδεκτοι.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος σε επίσκεψη που δέχτηκε από 92 μαθητές και μαθήτριες της Ελληνογερμανικής αγωγής στις 9 Φεβρουαρίου του 2016 ερωτήθηκε για το σύμφωνο συμβίωσης. Ανέφερε πως η εκκλησία ευλογεί την συνένωση ανδρός με γυναίκα και οποιουδήποτε άλλου είδους συμβίωση δεν συνάδει με τη διδασκαλία της. Επίσης, τόνισε πως κάθε άνθρωπος είναι ελεύθερος να κάνει τις επιλογές του και να επωμιστεί τις ευθύνες της, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η εκκλησία εγκρίνει κάποιον άλλον τρόπο ζωής από αυτόν που προβάλλει η διδασκαλία της. Ενώ με δήλωση του στις 21 Δεκεμβρίου σε επίσκεψη του στην Αργολίδα, ανέφερε πως ότι είναι έξω από τα δόγματα τα εκκλησιαστικά είναι εκτροπή και παρόλο που όλοι οι άνθρωποι είναι παιδιά του θεού δεν σημαίνει πως δεν κάνουν λάθη.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ.

Η εκκλησία πρόβαλε τα πιστεύω της, εξήγησε πως υφίσταται και λειτουργεί γύρω από την οικογένεια και τον γάμο, και πως οποιαδήποτε άλλη μορφή συμβίωσης δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. Επίσης, η στάση της ήταν αναμενόμενη.

Όμως, η ορθόδοξη εκκλησία προβάλλει την αγάπη στον συνάνθρωπο και την πίστη στον Θεό. Επομένως, οι εκφράσεις που χρησιμοποιήθηκαν και ο τρόπος αντιμετώπισης μίας μερίδας πολιτών δεν ήταν ομοίως με τα διδάγματα της, αλλά ήταν ξεσπάσματα μίσους και μισαλλοδοξίας.

Παρόλα αυτά όμως, από τα πλέον αρμόδια χείλη της εκκλησίας φαίνεται πως η θέση της κινείται στον άξονα της ουδετερότητας, αφού ο κύριος Ιερώνυμος τοποθετήθηκε όσες φορές και εάν ερωτήθηκε επί του θέματος με πολύ λεπτό και ευγενικό τρόπο. Σε αντίθεση πάντα με της δηλώσεις αλλά και τις στάσεις άλλων Μητροπολιτών.

Η θέση της εκκλησίας, τονίζεται πως ήταν αναμενόμενη αφού τα διδάγματα της είναι εντελώς διαφορετικά από όσα πρεσβεύει η ομοφυλοφιλία. Αυτό διότι αναγνωρισμένη μορφή οικογένειας σύμφωνα με την εκκλησία είναι ο άνδρας και η γυναίκα, οι οποίοι ύστερα από την σύναψη γάμου ιδρύουν οικογένεια και δημιουργούν απογόνους. Έτσι, η εκκλησία δεν θα

μπορούσε να δεχτεί συμβίωση ομόφυλων ζευγαριών, ακριβώς όπως δεν αναγνωρίζει και τον πολιτικό γάμο των ετερόφυλων.

Σε πιο γενικό επίπεδο, η άποψη αυτή της εκκλησίας αποτυπώνεται και στους μεγαλύτερους σε ηλικία ανθρώπους που επισκέπτονται τακτικά τους ναούς και ακούν τα κηρύγματα των ιερέων. Όσο δύσκολο είναι να εξηγήσει κανείς σε έναν ηλικιωμένο άνθρωπο πως η ομοφυλοφιλία δεν είναι του 'διαβόλου' αλλά προσανατολισμός για το κάθε άτομο, τόσο δύσκολο είναι να το αποδεχτεί και η εκκλησία συνολικά. Στα πλαίσια του χιούμορ μάλιστα, έγινε και μία 'συνέντευξη' σε άτομα αυτής της ηλικίας τα οποία ο δημοσιογράφος τα ρώταγε εάν θα προτιμούσαν τα παιδιά τους να είναι ομοφυλόφιλοι ή τζογαδόροι, αλκοολικοί, ναρκομανείς κλπ συγκρίνοντας ουσιαστικά την ομοφυλοφιλία με καταχρήσεις και εθισμούς. Ενώ στην αρχή οι ερωτώμενοι δεν είχαν θέληση να επιλέξουν ένα εκ των δύο κακών επιλογών διάλεξαν την κατάχρηση- εθισμό αντί της ομοφυλοφιλίας. Έτσι, φαίνεται και η απήχηση των δογμάτων της ελληνικής ορθόδοξης εκκλησίας, σημειωτέων δε πως η συνέντευξη αυτή έγινε το 2017.

6^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ, ΜΗΛΟ ΤΗΣ ΕΡΙΑΔΟΣ ΜΕΧΡΙ
ΚΑΙ ΤΟ 2017.

Έναν μόλις χρόνο μετά από την ψήφιση του νομοσχεδίου και συγκεκριμένα την 1η Δεκεμβρίου του 2016 ο κύριος Κώστας Κατσίκης, βουλευτής των ΑΝ.ΕΛ. κάνει λόγο για τους ομοφυλόφιλους από το βήμα της Βουλής των Ελλήνων. Ο κύριος Κατσίκης ήταν και ο ένας εκ των δύο εκπροσώπων των ΑΝ.ΕΛ. στην διαρκή επιτροπή Δημοσίας Διοίκησης, Δημοσίας Τάξης και Δικαιοσύνης, στην επιτροπή δηλαδή όπου τον Δεκέμβριο του 2015 γινόταν η επεξεργασία του Ν. 4356/15.

Την 1^η Δεκεμβρίου του 2016 ο κύριος Κατσίκης από το βήμα της Βουλής αναφέρει ακόμα και το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης πρέπει να δέχεται ορισμένες οριοθετήσεις, δίνοντας ως παράδειγμα το επάγγελμα του παιδαγωγού ή των babysitter αφού, όπως χαρακτηριστικά τόνισε αν μία δασκάλα χρησιμοποιήσει το δικαίωμα της στην αυτοδιάθεση και προβεί σε εγχείρηση αλλαγής φύλου, τότε οι μαθητές της δεν γνωρίζουμε σε τι ψυχολογική κατάσταση θα βρεθούν. Όταν υπήρξαν αντιδράσεις από τους υπόλοιπους βουλευτές στα λεγόμενα αυτά ο κύριος Κατσίκης έκανε σχόλιο για τον δείκτη νοημοσύνης όσων διαφωνούν με τον προηγούμενο συλλογισμό του. Τέλος, ανέφερε πως οι ΑΝ. ΕΛ. μένουν σταθεροί στις θέσεις που είχαν δηλώσει και στο σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων ζευγαριών, ενώ δεν θα ψηφίσουν υπέρ σε κανένα νομοσχέδιο το οποίο νομιμοποιεί και ενισχύει την ισχύ του. συμφώνου. Η αφορμή δόθηκε από μία τροπολογία που έφερε το υπουργείο δικαιοσύνης εκείνη την ημέρα προς ψήφιση και αφορούσε μεταξύ άλλων και την ίση μεταχείριση των πολιτών.

Στο πρώτο δεκαπενθήμερο του 2017 ο Γεράσιμος Γιακουμάτος, πρώην υπουργός υγείας και πτυχιούχος της ιατρικής σχολής δίνει συνέντευξη στην εφημερίδα παραπολιτικά η οποία όμως βιντεοσκοπείται κιόλας. Δηλώνει πως έχει το 'κουσούρι' να μην είναι ομοφυλόφιλος και να του αρέσουν οι γυναίκες. Επίσης αναφέρει πως από ιατρικής άποψης το 50 % των ομοφυλόφιλων είναι εξαιτίας γενετήσιας διαδικασίας επειδή δηλαδή υπάρχουν περισσότερα οιστρογόνα από ότι ανδρογόνα, ενώ το άλλο 50 % είναι λόγω επίκτητων διαδικασιών και αναφέρει μάλιστα τα πρότυπα που προβάλλει η τηλεόραση λέγοντας πως το 90% όσων παρουσιάζει είναι ομοφυλοφιλικά μηνύματα τα οποία αντιγράφονται από τους θεατές και οδηγούνται στην ομοφυλοφιλία. Έτσι καταλήγει στο συμπέρασμα πως η ομοφυλοφιλία είναι ασθένεια και μάλιστα κολλητική. Αποψη από την οποία έσπευσε να ξεχωρίσει την συνολική θέση της Νέας Δημοκρατίας στις 19 Ιανουαρίου ο Βασίλης Κικίλιας από τον προσωπικό του λογαριασμό στο tweeter όπου ανέφερε πως η Νέα Δημοκρατία σέβεται τον σεξουαλικό προσανατολισμό κάθε ανθρώπου.

Στις 2 Μαΐου του 2017 ο κύριος Σταύρος Κοντονής, υπουργός Δικαιοσύνης, ανοίγει την διαβούλευση για την αναγνώριση της ταυτότητας φύλου. Καλεί όλο τον κόσμο καθώς και τους αρμόδιους φορείς να πάρουν μέρος στην ανοιχτή αυτή διαβούλευση γνωστοποιώντας την άποψη τους αλλά και προσωπικές εμπειρίες και επιχειρήματα επί του θέματος από τις 2 Μαΐου μέχρι και τις 12 Ιουνίου στις 2 το μεσημέρι. Η ταυτότητα φύλου όπως και τα χαρακτηριστικά του φύλου ήταν αιτήματα των διεμφυλικών φορέων ήδη από την δεύτερη συνεδρίαση της επιτροπής στην διαδικασία επεξεργασίας του νόμου 4356/15. Συγκεκριμένα είχαν αναφέρει πως για τα διεμφυλικά άτομα υπάρχει μεγάλο νομικό κενό αφού αναγνωρίζονται πλήρως μόνο εάν προβούν σε εγχείρηση αλλαγής φύλου ολική, αλλιώς χαίρουν δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σύμφωνα με το δηλωμένο τους φύλο. Το φύλο του κάθε ανθρώπου αναγράφεται στην ληξιαρχική πράξη γεννήσεως του, επομένως για να αλλάξει πρέπει να έχει προηγηθεί ολική αλλαγή φύλου μέσω επέμβασης, αυτό όμως για τα διεμφυλικά άτομα είναι ένα είδος στειρώσεως. Για παράδειγμα ένας διεμφυλικός άνθρωπος που εξωτερικά μοιάζει με άντρα αλλά δεν αισθάνεται έτσι ο ίδιος επειδή σαν φύλο έχει καταγραφεί το άρρεν λαμβάνει τις ανδρικές υποχρεώσεις όπως η θητεία στον στρατό, με την οποία όμως μπορεί να μην έχει και καμία επαφή όπως οι περισσότερες γυναίκες. Έτσι ο υπουργός, για να βρει όσο το δυνατόν λιγότερα εμπόδια στην συζήτηση εντός της βουλής για ένα τέτοιο νομοσχέδιο ζητάει στην στήριξη και την άποψη της κοινωνίας, άλλωστε αφορά και μία διάκριση αλλά και μία παραβίαση του άρθρου 8 της ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

Η σεξουαλικότητα και ο λόγος για τον οποίο παρουσιάζεται με τον τρόπο που παρουσιάζεται, είναι θέματα τα οποία συζητούνται ακόμη στην επιστημονική κοινότητα. Γενικότερα δεν έχουν αποφανθεί ούτε στο γιατί στον κάθε άνθρωπο η σεξουαλικότητα παρουσιάζεται με αυτόν τον τρόπο, αλλά ούτε και στο χρονικό διάστημα στο οποίο ο άνθρωπος αναγνωρίζει την σεξουαλική του κατεύθυνση. Συνοψίζουν την άποψη αυτή λέγοντας πως σίγουρα ο άνθρωπος δεν έχει προδιαγεγραμμένη σεξουαλική κατεύθυνση όπως για παράδειγμα ορισμένα πτηνά. Για να γίνει κατανοητός ο ειρμός της σκέψης της επιστημονικής κοινότητας, θα πρέπει να γίνει διαχωρισμός ορισμένων εννοιών. Αρχικά το 'φύλο' ενός ανθρώπου δεν είναι το ίδιο με το 'γένος' του. Το φύλο αναφέρεται στα εξωτερικά χαρακτηριστικά που έχει ο κάθε άνθρωπος, δηλαδή το σώμα του, ενώ το γένος αφορά τα ψυχοκοινωνικά του χαρακτηριστικά, δηλαδή τι αισθάνεται ο ίδιος.

Αναφέρεται, λοιπόν, πως οι συνήθειες του κάθε φύλου, οι οποίες μπορεί και να συναντώνται σε βάθος χρόνου σε πολλούς πολιτισμούς, δεν σημαίνει και το αντίστοιχο επίκτητο γνώρισμα. Για παράδειγμα το κυνήγι, το οποίο ιστορικά το έκαναν οι άνδρες, όπως και ο πόλεμος δεν σημαίνει αντίστοιχα πως οι άνδρες έχουν πιο επιθετικά γνωρίσματα από τις γυναίκες. Ενώ και οι γυναίκες, φαίνεται πως δεν λάμβαναν μέρος στο κυνήγι και τον πόλεμο, γιατί υπήρχαν παιδιά που θα έπρεπε να ανατραφούν. Για αυτό σύμφωνα με αυτή την θεωρία οι συμπεριφορές ανδρών και γυναικών ορίζονται από τον κοινωνικό περίγυρο, με την μετάδοση της ταυτότητας της θηλυκότητας και της αρρενωπότητας.

Έχουν γίνει πολλές έρευνες για να εξηγήσουν την επίδραση του κοινωνικού διαλόγου στο γένος και τι αποτελέσματα μπορεί να έχει. Έγινε ένα πείραμα σε 12 μαμάδες, τις χώρισαν σε δύο ομάδες των 6 ατόμων και μετά μία ομάδα τη φορά έβλεπε ένα παιδάκι 6 μηνών. Στην πρώτη ομάδα έδειξαν την Μπεθ, όπου οι μαμάδες της χαμογελούσαν, είπαν πως το κοριτσάκι είχε πολύ γλυκιά φωνή και της έδιναν να παίζει με κούκλες. Στην δεύτερη ομάδα έδειξαν τον Αδάμ, όπου η ομάδα των μαμάδων του έδινε αγορίστικα παιχνίδια και είχε τελείως διαφορετική στάση από τις προηγούμενες μαμάδες. Το αποτέλεσμα του πειράματος ήθελε να δείξει πως η στάση των γονιών σε πρώτο επίπεδο, η διαντίδραση τους με το βρέφος, είναι διαφορετική ανάλογα με το γένος του παιδιού, ακόμα και στις περιπτώσεις που οι ίδιοι θεωρούσαν πως έκαναν ακριβώς τα ίδια πράγματα. Στο συγκεκριμένο πείραμα το παιδάκι ήταν ένα, και απλά του φορούσαν διαφορετικά ρούχα. (Will et al. 1976).

Έτσι, ένα βρέφος λαμβάνει μηνύματα για το γένος του πολύ νωρίς. Τα καλλυντικά, τα αρώματα, τα χενίσματα και η ένδυση είναι ορισμένα παραδείγματα από όσα βοηθάν ένα παιδί να μάθει που ανήκει. Μάλιστα στην ηλικία των 2 φαίνεται πως κάθε παιδί είναι σε θέση να αναγνωρίσει το φύλο του, αλλά και να κατατάξει σχεδόν με ακρίβεια το φύλο των οικείων του. Όμως δεν γνωρίζουν μέχρι και την ηλικία των 6 πως οι διαφορές στο φύλο είναι διαφορές ανατομικών χαρακτηριστικών. Έρχεται όμως η τηλεόραση με τα παιδικά προγράμματα, τα παιχνιδάδικα, τα παιδικά βιβλία κ.ο.κ. και υπογραμμίζουν τις διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα. Μάλιστα κατηγοριοποιούνται προγράμματα και παιχνίδια σε 'αγορίστικα' και 'κοριτσίστικα', ενώ όσα θεωρούνται ουδέτερα, όπως για παράδειγμα οι μπάλες, δεν είναι αφού κάνουν αναφορά σε ένα εξορισμού αντρικό άθλημα. Επίσης, θεωρείται πως αυτός είναι ένα σεξιστικός τρόπος ανατροφής των παιδιών, παρατηρήθηκε όμως μέσα από έρευνα της Τζουν Στάθαμ, πως οικογένειες οι οποίες προσπάθησαν να μην μεγαλώσουν τα παιδιά τους με βάση αυτά τα πρότυπα γένους είχαν ακριβώς τα αντίθετα αποτελέσματα, αφού προσπαθούσαν να κάνουν τα αγόρια πιο τρυφερά και συναισθηματικά και τα κορίτσια πιο επιθετικά. Έτσι, φαίνεται πως χρησιμοποιούσαν την σεξιστικής ανατροφή αλλά με τους ακριβώς αντίθετους ρόλους, στην προσπάθεια τους να προσδώσουν ισορροπία.

Με αυτόν τον τρόπο, οι αντιλήψεις για το φύλο αλλά και την ταυτότητα του γένους, δίνονται από πολύ μικρή ηλικία με αποτέλεσμα στην μεταγενέστερη ενήλικη ζωή να θεωρούνται δεδομένες. Το γένος είναι ο ρόλος τον οποίο ο κάθε άνθρωπος παίζει και ξαναπαίζει καθημερινά και συνεχίζει σε όλη την διάρκεια της ζωής του. Η εξωτερική όψη του καθενός προδιαθέτει μια συγκεκριμένη συμπεριφορά την οποία ο άνθρωπος υποδύεται γιατί έτσι συμπεριφέρεται το φύλο του. Γίνεται μάλιστα με τρόπο τέτοιο που το άτομο δρα μηχανικά και δεν αντιλαμβάνεται ότι βρίσκεται σε θέση ηθοποιού.

Η ανθρώπινη σεξουαλικότητα σε πολλούς πολιτισμούς έχει ως βάση την ετερόφυλη σχέση, ενώ θεωρείται πως πρόκειται για το είδος σχέσης που αφορά και τους περισσότερους ανθρώπους. Αυτό συμβαίνει λόγω βιολογικών χαρακτηριστικών, μία βιολογική επιταγή για αναπαραγωγή για την διαίωσιση του είδους. Όμως η Τζούντιθ Λόρμπερ αναγνώρισε πως υπάρχουν 10 διαφορετικές σεξουαλικές ταυτότητες μεταξύ των ανθρώπινων όντων, μία εκ των οποίων είναι και η ομοφυλοφιλία. Ο δε Φρόνιτ αποκαλούσε τους ασθενείς του, που είχαν ένα εύρος σεξουαλικών προτιμήσεων **‘πολύμορφα διεστραμμένους’**, για έρευνες που έγιναν κατά των 19^ο αιώνα όπου περιγραφόταν μία τεράστια ποικιλία σεξουαλικών διαφοροποιήσεων που συχνά θεωρούταν και παράνομες, ακριβώς ότι συνέβη και με την ομοφυλοφιλία, την οποία υπήρχαν πολιτισμοί που την ενθάρρυναν. Για παράδειγμα στην αρχαία Ελλάδα, είχε εξιδανικευτεί η παιδεραστία στην ανώτερη μορφή έρωτα.

Στις μελέτες περί σεξουαλικότητας του Φουκώ, φαίνεται πως η έννοια της ομοφυλοφιλίας δεν υπήρχε πριν τον 18^ο αιώνα (Foucault 1978). Η ομοφυλοφιλία είχε γίνει ‘σώμα’ του σοδομισμού, όμως ο σοδομισμός αναφερόταν σε σχέσεις: α) ανδρών και γυναικών, β) ανδρών και ζώων και γ) ανδρών μεταξύ τους, ενώ στο σύνολο του θεωρούνταν παραπτώματα και τιμωρούνταν με θάνατο. Ο όρος ‘ομοφυλόφιλος’ εισήχθη την δεκαετία του 1860 και από τότε οι ομοφυλόφιλοι θεωρούνται μία ξεχωριστή κατηγορία ανθρώπων με ιδιαίτερη μορφή εκτροπής (Weeks 1986). Ο όρος ‘λεσβία’ ήταν μεταγενέστερος. Η θανατική ποινή έπαψε να υφίσταται στην Ευρώπη στις αρχές του 18^{ου} αιώνα, όμως η ομοφυλοφιλία παρέμενε εγκληματική δραστηριότητα για αρκετές δεκάδες χρόνια στις δυτικές χώρες και αυτός είναι ο λόγος που υπάρχει η εχθρικότητα προς τους ομοφυλόφιλους.

Στις μη Δυτικές χώρες, υπάρχουν περίοδοι κατά την ενηλικίωση των αγοριών όπου γνωρίζουν την ομοφυλοφιλία και αυτό συμβαίνει με παραδόσεις χρόνων. Θεωρείται δεδομένο μέχρι και τον γάμο, ενώ πολλοί είναι εκείνοι οι οποίοι και μετά των γάμο διατηρούν τις ομοφυλοφιλικές τους σχέσεις. Έχουν εντάξει θα λέγαμε την ομοφυλοφιλία στην ζωή τους, που όμως έχει ως φυσικό επακόλουθο την ετεροφυλία, αφού δεν θα μπορούσαν να μείνουν μόνο στην ομοφυλοφιλία (Davenport 1965). Στις δυτικές χώρες τα πράγματα είναι λίγο διαφορετικά, αφού εδώ συναντάται και η γυναικεία ομοφυλοφιλία. Ο Κένεθ Πλάμερ, διέκρινε την ομοφυλοφιλία στους άντρες σε τέσσερεις διαφορετικούς τύπους. Έτσι, ανέφερε πως υπάρχει η **‘συμπτωματική ομοφυλοφιλία’** που αφορά μία παροδική κατάσταση, οι **‘περιστασιακές δραστηριότητες’** οι οποίες είναι επίσης παροδικές αλλά έχουν συχνότητα όπως για παράδειγμα στις φυλακές, η **‘προσωποποιημένη ομοφυλοφιλική σεξουαλικότητα’** που αναφέρεται στα άτομα εκείνα που έχουν ομοφυλοφιλική ταυτότητα αλλά ζουν απομονωμένα γιατί δεν έχουν αποδεχτεί την ιδιότητα τους αυτή και τέλος η **‘ομοφυλοφιλία ως τρόπο ζωής’** που αφορά τα άτομα εκείνα που έχουν αποδεχτεί την σεξουαλική τους κατεύθυνση και έχουν διευρύνει τον κύκλο γνωριμιών τους.

Οι άνθρωποι που δεν παραδέχτηκαν την ομοφυλοφιλία τους, ήταν πολλοί περισσότεροι από αυτούς που έζησαν ανοιχτά με την επιλογή τους αυτή. Τα ποσοστά των πρώτων όμως αυξήθηκαν όταν δημοσιεύτηκε η έρευνα του Άλφρεντ Κίνση που αφορούσε την ομοφυλοφιλία στην Αμερική τα οποία έδειχνα ότι λιγότεροι από τους μισούς Αμερικανούς άνδρες ήταν 100% ετερόφυλοι. Ο λεσβιασμός είναι ένα πιο σύγχρονο φαινόμενο, για αυτό και οι ομάδες τους είναι λιγότερο οργανωμένες από αυτές των ανδρών. Όμως υπάρχει σύμπραξη μεταξύ τους μέχρι το σημείο που οι γυναίκες εισέρχονται στον φεμινισμό.

Οι ομοφυλοφιλικές κοινότητες ανά τον κόσμο, ξεκινώντας πάντα από την Αμερική ζητούσαν την αναγνώριση τους, την αναγνώριση του δικαιώματος συμβίωσης που θα είχε ως αποτέλεσμα μία σειρά άλλων πραγμάτων που θα αφορούσαν ιατρικά ζητήματα, οικονομικά κ.ο.κ. ενώ οι γυναικείες ομάδες ζήτηγαν την βοήθεια των κρατών για τα παιδιά που είτε είχαν από άλλους συντρόφους είτε απέκτησαν μέσω της ιατρικής, εποπτεία όμως που ποτέ δεν αναγνωρίστηκε. Όσοι αντιβαίνουν την ομοφυλοφιλία αναφέρουν πως πρόκειται για κάτι αφύσικο και ανόητο, ενώ θεωρούν πως η όποια νομοθέτηση υπέρ της, αφορά νομοθέτηση σεξουαλικού προσανατολισμού τον οποίο τα κράτη θα έπρεπε να αποτρέπουν. Η εκκλησία και η ιατρική μέχρι και τον 19^ο αιώνα, διατύπωναν ίδιες αντιλήψεις για την ομοφυλοφιλία. Τα θρησκευτικά δόγματα αντικαταστάθηκαν από ιατρικές επιτομές που θεωρούσαν την ομοφυλοφιλία αφύσικη και όπως οποιαδήποτε άλλη μορφή σεξουαλικής δραστηριότητας που δεν συνδεόταν ενεργά με την αναπαραγωγή θεωρούταν ότι επέφερε σοβαρές ασθένειες όπως για παράδειγμα τύφλωση, τρέλα, καρδιακές παθήσεις και καρκίνο.

Η σχέση μεταξύ άνδρα- γυναίκας, οι ταυτότητες, οι νοοτροπίες και οι τυπικοί τρόποι συμπεριφοράς, η μελέτη του γένους κ.λ.π. είναι από τα βασικότερα αντικείμενα έρευνας της κοινωνιολογίας, τα οποία στην αρχή δεν είχαν τόσο μεγάλη βαρύτητα. Φαίνεται όμως που παρόλο που η ομοφυλοφιλία είναι δύσκολο να τοποθετηθεί σε ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό του ανθρώπου, μία σειρά γεγονότων, ερεθισμάτων, μηνυμάτων, κινήσεων, λέξεων και συμπεριφορών οδηγεί προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση τον άνθρωπο από την ώρα που γεννιέται και όλα αυτά με βάση το φύλο του. Στην πορεία της εξέλιξης του όμως, οι λόγοι που οδηγούν σε διαφορετική ταυτότητα γένους χρήζει έρευνας για να απαντηθεί από πολλές και διαφορετικές επιστήμες. Η κοινωνιολογία, θεωρεί πως η εξέλιξη των κοινωνιών, η νέα τάξη πραγμάτων, τα Μ.Μ.Ε., η θρησκεία και οι προσλαμβάνουσες από τον κοινωνικό περίγυρο παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο. Δεν κρίνονται ως ‘σωστά’ ή ‘λάθος’, κρίνονται με βάση τα μηνύματα που περνάν στο υποσυνείδητο του κάθε ανθρώπου, και τον τρόπο με τον οποίο τα μεταφράζει.

Φαίνεται πως όσα παρουσιάζονται μέσα από διάφορες κοινωνιολογικές θεωρίες και έρευνες είναι ακριβώς ίδια με όσα ακούστηκαν εντός και εκτός της βουλής. Βουλευτές, οι οποίοι ήταν αντίθετοι με το νομοσχέδιο πρόβαλαν ως επιχείρημα πως δεν πρέπει να γίνει νόμος του κράτους μία σεξουαλική επιλογή, και εξομοίωναν την ομοφυλοφιλία με άλλες ψυχικές ασθένειες όπως η κτηνοβασία και η παιδεραστία. Ακριβώς ότι γινόταν δηλαδή των 18^ο αιώνα που η ομοφυλοφιλία τιμωρούνταν με θανατική ποινή. Στον αντίποδα, όλα τα άλλα κόμματα τα προοδευτικά ,που έβλεπαν την ανάγκη αναγνώρισης των ομόφυλων ζευγαριών και θεωρούσαν δίκαιο αίτημα την θέσπιση νόμου, ακόμα και χωρίς την καταδίκη που είχε η χώρα και της επιβαλλόταν η νομοθέτηση.

Τέλος, η εκκλησία, η οποία μέσω κηρυγμάτων και δημοσιεύσεων **“κήρυττε το μίσος προς τον συνάνθρωπο”**. Η εκκλησία με βάση τα διδάγματα της ήταν λογικό να μην αναγνωρίσει άλλη μορφή συμβίωσης εκτός από τον γάμο, όπως ακριβώς δεν ευλογεί τις προγαμιαίες σχέσεις, την τεκνοθεσία χωρίς γάμο, τις μονογονεϊκές οικογένειες, τα διαζύγια παλαιότερα κ.λ.π. . Όμως η εξέλιξη της κοινωνίας δεν βρίσκει την εκκλησία σύμμαχο, αναπαράγει και ανατροφοδοτεί στερεότυπα και προκαταλήψεις που θυμίζουν άλλους αιώνες, ίσως γιατί εκεί βρίσκονται τα συμφέροντα όπως για παράδειγμα οι χρηματικές απολαβές από τα μυστήρια. Παρόλα αυτά, εξαιρώντας ορισμένους ιερείς που οδηγήθηκαν σε ακραίες δηλώσεις και τακτικές, το πρόσωπο που κράτησε η εκκλησία ήταν άξιο επαίνων, αφού δήλωσε πως δεν συμφωνεί αλλά δεν είναι και αρμόδια για την ρύθμιση των διαπροσωπικών σχέσεων των πολιτών. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως η θέση της χριστιανικής εκκλησίας για τις σχέσεις έχει βαθιές ρίζες στον χρόνο και αφορά απόφαση που είχε παρθεί λόγω των αποτελεσμάτων της ετερόφυλης σχέσης, δηλαδή τους απογόνους και άρα την συνέχιση του γένους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- <http://www.hellenicparliament.gr/>
 - <http://www.romfea.gr/>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82_%CE%B2%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82_%CE%B5%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CF%82_%CE%99%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%85%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85_2015
- «Κοινωνιολογία», Anthony Giddens, Αθήνα, Gutenberg 2002.
- «Κοινωνικοί Ρόλοι των Δύο Φύλων», Αντωνοπούλου Χρ., Αθήνα, Καταστανιώτης 1999.
- «Η Ανδρική Ταυτότητα», Badinter E. μτφρ .Λίνα Σταματιάδη, 1^η Έκδοση Αθήνα, Κάτοπτρο 1994.
 - «Είναι η Γυναίκα Κατώτερη από τον Άντρα; Ή Πώς Κατασκευάζεται η Γυναίκα», Λεντάκης Αν., Αθήνα, Δωρικός 1986.
 - «Σεξουαλικότητα και Καταπίεση στην Πρωτόγονη Κοινωνία», Malinofsky Br., Αθήνα, Καστανιώτης 1976.
- «Ταυτότητες και Φύλο στην Σύγχρονη Ελλάδα» Παπαταξιάρχης Ευ., Παπαδέλλης Θ., Αθήνα, Αλεξάνδρεια 1998.
- «Το Φύλο των Δικαιωμάτων. Εξουσία, Γυναίκες και Ιδιότητα του Πολίτη», Συλλογικό έργο, Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών Διοτίμα, Αθήνα, Νεφέλη 1999.
- «Εθνικισμός, Ρατσισμός, Κοινωνικό Φύλο», Συλλογικό έργο, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής 1995.
 - <http://www.koutipandoras.gr/article/apisteyth-dhlwsh-toy-omofobikoy-giakoymatoy-h-arrwstia-einai-kollhtikh>
 - <http://www.protothema.gr/politics/article/633235/nees-omofovikes-diloseis-apo-ton-katsiki-borei-enas-gei-na-einai-beibi-siter/>
 - <https://www.youtube.com/watch?v=CKFijncNkxg>
- http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=a047bb62-62db-4380-b889-a569016d954f

- http://www.hellenicparliament.gr/Koinovouleftikes-Epitropes/Synedriaseis?met_id=fb296f83-73df-44be-925f-a57500a1c6e9
- http://www.hellenicparliament.gr/Koinovouleftikes-Epitropes/Synedriaseis?met_id=489a2d71-2a6c-45e6-8db8-a56f00abce57
- http://www.hellenicparliament.gr/Koinovouleftikes-Epitropes/Synedriaseis?met_id=43184fa2-b1e5-4cba-8f6f-a57100bc0260
- http://www.hellenicparliament.gr/Koinovouleftikes-Epitropes/Synedriaseis?met_id=2782bbc6-8dbe-415e-8826-a56b0137446c
- <http://www.hellenicparliament.gr/Praktika/Synedriaseis-Olomeleias?sessionRecord=7cdf2c14-035c-4ed5-90ad-a5770030cad6>
- <http://news247.gr/eidiseis/politiki/sumfwno-symviwshs-okammenos-den-einai-omofovikos-alla-ekane-asteio-me-kamhles-kai-kthnovasia.3818148.html>
- <https://www.constitutionalism.gr/echr-vallianatos-el/>
- <http://www.protothema.gr/article/19119/dhmosieythke-o-nomos-gia-to-symfono-symbioshs/>
- <https://www.forin.gr/laws/law/3443/nomos-4356-2015-sumfwno-sumbiwshs-askhsh-dikaiwmatwn-poinikes-kai-alles-diatakseis>
- <https://www.lawspot.gr/nomika-nea/se-dimosia-diavoyleysi-nomoshedio-gia-tin-taytotita-fyloy-ti-provlepei>
- <http://www.tanea.gr/news/greece/article/5317765/paralrhma-ambrosioy-kata-omofylofilwn-ftyste-toys/>